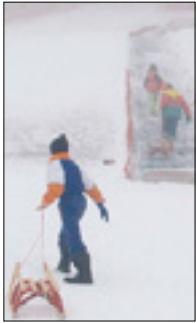

Tržaške knjigarne preplavili oboževalci Harryja Potterja

6

Nekdaj dobro obiskano smučišče na Lokvah sameva zaradi pomanjkanja snega in ponudbe

11

V teku pospešene priprave na 41. izvedbo Kraškega pusta

5

Briški vinogradniki se s povečano prodajo veselijo odločitve o poimenovanju tokaja

10

Primorski dnevnik

NEDELJA, 6. JANUARJA 2008

Št. 5 (19.095) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškimi pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 771124 666007

Dan emigranta z novim upanjem

DUŠAN UDOVIČ

Najbrž bo dolgo v vsakomer izmed nas ostala sled komaj minule schengenske evforije in kot malokdaj doslej doživetih praznovanj. Vendar si ni težko predstavljati, da je bilo največje in najbolj spontano veselje obmejnih ljudi v podeželskih krajih od goriških Brd proti severu, preko Benečije, Posočja in prelazov pod julijskimi vrhovi. Tam kjer je nekdanja zaprta meja podeseterila težave zahtevne narave in njenih pogojev življenja. Za vse tiste kraje je te dni bolj kot drugod vzniknilo novo upanje, ki je toliko bolj upravičeno glede na grenka desetletja izkušenj iz preteklosti. V tem vzdušju doživljamo današnji Dan emigranta, praznik beneških Slovencev in nas vseh.

Kdor je kdaj imel, tako kot podpisani, priložnost dan za dnem spremljati življenje ljudi po beneških obronkih od Nadiže, tja do Terra, Rezije in Kanalske doline, je moral skozi svojevrstno šolo stalnega kolebanja med občutki pesimizma in optimizma, tako rekoč iz ene skrajnosti v drugo. Pesimizma denimo vsakokrat, ko krajevne uprave objavijo demografske podatke, katerih krivulja neizprosno kaže navzdol; in optimizma ob neštetih priložnostih, iz katerih je jasno razvidno, da Slovenci videmske pokrajine vztrajno iščejo novih poti za obstanek, intelektualno rast, kulturni in gospodarski razvoj. Čas jamranja nad zlo usodo je zanje že davno minil. Za marsikoga je presenetljivo, koliko življenjske in ustvarjalne energije še zmora ta prostor, potem ko je bil tako dolgo na seznamu odpisanih.

A kaj bo sedaj, brez meje, ko je njeno neznosno breme odvrženo. Bo ta del naše skupnosti skupaj s sosednjim Posočjem zmozel pot v boljše življenje, v izkoriščanje priložnosti, izgradnjo perspektive razvoja, z vsem kar to pomeni? Bolj kot ljudem, ki si tega želijo in so za to pripravljeni zastaviti svoje življenjske načrte in energije, je to vprašanje namenjeno politiki ter deželni in državni oblasti, slovenski in italijanski, na obeh straneh meje, ki je postala imaginarna črta. Od golega optimizma in še tako dobrih idej se ne da živeti. Prostoru, ki je bil z desetletji nesrečne politike malodane nasilno izprazen in obubožan, je potrebno s konkretnimi posegi vračati človeka vredno življenje in dostojanstvo. V zadnjih letih je bilo več primerov, ki so dokazali, da je to možno. In to naj ostane konkretna obveza za italijansko in slovensko politiko, če si res želita uspešnega razvoja Benečije in Posočja, sedaj, ko je odpadla zadnja ovira.

NEAPELJ - Nelagodje je preraslo meje

Prodi v prizadevanjih za čim hitrejšo rešitev sklical ministrski vrh

Včeraj je pred deponijo v Pianuri prišlo do spopadov s policijo

Na obrobju Neaplja v kraju San Giorgio a Cremano je župan zaradi smeti, v katerih se kraj duši, za nedoločen čas zaprl vse šole

ANSA

GRUZIJA Sporni izidi predsedniških volitev

TBILISI - V Gruziji so včeraj potekale predčasne volitve za predsednika države. Prvi uradni rezultati bodo znani danes, o volilnem rezultatu pa prihajajo različne prve ocene. Medtem ko ameriška tiskovna agencija AP in francoska tiskovna agencija AFP navajata, da je sedanji predsednik Mihail Sakašvili štiri ure pred zaključkom volitev nabral 52,5 odstotka glasov, nemška tiskovna agencija dpa poroča, da je v prednosti njegov najresnejši tekmelec Levan Gaččiladze z 31 odstotki, Sakašvili pa naj bi dobil le 24,4 odstotka glasov.

OSANKARICA - 65-letnica zadnjega boja Pohorskega bataljona

Erjavec: Brez partizanskega boja ne bi bilo slovenske države

OPLOTNICA - Na Osankarici so včeraj obeležili 65. obletnico zadnjega boja Pohorskega bataljona. 8. januarja 1943 so to partizansko enoto obkolili in napadli nemški vojaki in življenje je izgubilo 69 partizanov. "Slovenskemu narodu je treba povedati, kaj bi se zgodilo, če ne bi bilo partizanskega odpora," je na slovesnosti dejal slovenski minister za obrambo Karl Erjavec. "Danes ne bi bilo Slovencev, niti slovenske države, če Slovenci ne bi bili trdoživi in uporniški ter če ne bi imeli radi svoje domovine," je poudaril minister.

Poboj partizanov Pohorskega bataljona je ena najbolj tragičnih zgodb iz

narodno osvobodilne vojne, je dejal Erjavec. "To je dokaz slovenskega uporništvaja, ljubezni slovenskega človeka do domovine," je poudaril minister. Obenem je izpostavil, da so bili načrti nasprotnikov v drugi svetovni vojni znani - narediti našo deželo zopet nemško. "Ti borci in borke so imeli toliko ljubezni in domoljubja, da so se temu uprli," je poudaril minister. "Če se partizanski odpor ne bi zgodil, danes verjetno ne bi uživali sadov slovenske samostojnosti in slovenske državnosti," je še menil Erjavec, ki je na spominski slovesnosti položil venec v imenu predsednika RS Danila Türka in ministrstva za obrambo.

"Nesprejemljivo je, da se celo danes, v letu 2008, skuša nekatere, ki so sodelovali z okupatorjem, preko vojne zakonodaje rehabilitirati in jim celo dati status žrtve vojnega nasilja," je Erjavec dejal za STA.

Pohorski bataljon je bil ustanovljen 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. Izvedel je številne akcije, 21. decembra 1942 pa se je premaknil proti Osankarici, kjer si je uredil zimski tabor. Prve dni v letu 1943 so nemške sile odkrile partizanski tabor, 8. januarja pa ga je obkolilo okoli 2000 nemških vojakov. V boju je življenje izgubilo 69 borcev Pohorskega bataljona. (STA)

Na 2. strani

Danes popoldne v Čedadu Dan emigranta

Na 3. strani

V Trstu se danes zaključujejo Sabovi tedni

Na 5. strani

V Štandrežu bodo uredili park z razgledom na Sočo

Na 9. strani

Nova čezmejna planinska pot SPDT od Barkovelj do Orleka

Na 24. strani

NEAPELJ - Nadaljujejo se protesti in spopadi

Nelagodje se stopnjuje: tokrat na vrsti kamenje

Več protestnikov je bilo včeraj ranjenih - Prodi za jutri napovedal vrh ministrov

NEAPELJ - Prebivalci soseske Pianura v predmestju Neaplja se nočejo vdati. Po dveh nočnih protestih, pravzaprav barikadah pred odsluženo deponijo, še vedno vztrajajo pri svojem, saj ostro nasprotujejo ponovnemu odprtju obrata.

Včeraj pred zoro se je v spremstvu policistov v Pianuro pripeljalo kakih trideset tovornjakov, da bi v deponiji uredili prostor za skladiščenje. Njihov prihod je seveda razburil protestnike in kakih tristo se jih je s kamenjem zneslo nad policiste; dva sta morala pomoč poiskati v bolnišnici, politična policija Digos pa je na kvesturo odpeljala deset napadalcev. Kljub človeški barikadi pa so tekom dneva tovornjaki z visoko hitrostjo le vdrli v deponijo, iz nje pa je na isti način odpeljalo nekaj tovornjakov.

Včeraj dopoldne se je trenje še stopnjevalo. V spopadu s policijo je bilo več demonstrantov ranjenih. Po njihovih pričevanjih naj bi jih agenti napadli, kljub temu, da so mirno sedeli ob ognju in ob njihovem prihodu dvignili roke v znak vdaje; mladeniču naj bi celo zlomili nogo. Nekaj demonstrantov je medtem okupiralo tudi tirnice na železniški liniji Rim - Neapelj, točneje na odseku, ki povezuje kraja Pozzuoli in Giugliano, in tako nemalo otežkočilo železniško premikanje.

Župan občine San Giorgio a Cremano Domenico Giorgiani je medtem odredil zaprtje krajevnih šol za nedoločen čas, svojo odločitev pa utemeljil z dejstvom, da je javno odlagališče izredno škodljivo za zdravje. Na mestnih ulicah leži namreč na tisoče ton odpadkov, ki gnijejo oziroma občasno še gorijo.

Znova se je oglasila tudi neapelska županja Rosa Russo Iervolino, ki je poudarila svoje nasprotovanje ponovnemu odprtju deponije v Pianuri. Hkrati je izpostavila, da obstajajo tudi druge alternative, ki jih je čim prej treba podrobno analizirati, saj so morda primerne rešitev. Najavila je tudi obisk kraja Pianure. »Pripravljena sem tako na žvižge kot na aplavze, ni važno. V tem trenutku sočustvujem z ljudmi, ki se borijo za zaščito zdravja svojih otrok, nikakor pa ne s tistimi, ki požigajo in mečejo kamenje,« je pristavila.

Predsednik vlade Romano Prodi včeraj ni skrival vse večje zaskrbljenosti in za ponedeljek napovedal vrh ministrov, z željo, da bi skupaj našli sprejemljiv načrt za rešitev nedopustnega in sramotnega problema odlagališč in sežigalnic.

Protestniki se nočejo vdati

ANSA

KENIJA - Prizadevanja za končanje nasilja

Kibaki pripravljen oblikovati vlado narodne enotnosti

NAIROBI - Kenijski predsednik Mwai Kibaki je včeraj naznanil, da je pripravljen oblikovati vlado narodne enotnosti. "Pripravljen sem oblikovati enotno vlado, ne le zato, da združimo Kenijce, temveč da pripomoremo k spravi," je dejal Kibaki. Opozicijski voditelj Raila Odinga je medtem na novinarski konferenci izjavil, da je Kibaki nezakonito prevzel predsedniški položaj in bi moral odstopiti.

Kenija je v nedeljo po njegovi vnovični zmagi začela toniti v politično krizo, ki jo spremlja val nasilja. Starinovi predsednik pa je pot k spravi nakazal v izjavi po današnjem srečanju s pomočnico ameriške državne sekretarke Condolee Rice, Jendayi Frazer. Ta je dodala, da se je Kibaki za to potezo odločil, ker želi ustaviti nasilje, ki divja po državi, ter pozvala vse strani k dialogu za razrešitev na-

stalih razmer. Visoka ameriška diplomatka za Afriko Jendayi Frazer se je tako včeraj še enkrat sestala z opozicijskim voditeljem Railom Odingo. Kakšno ponudbo oz. Kibakijevo sporočilo mu bo predala, Kibakijeve sodelavci niso želeli razkriti.

Vodja Oranžnega demokratičnega gibanja (ODM) Odinga je včeraj že dejal, da se bo pogajal s kenijsko vlado samo v primeru, če bo Kibaki odstopil s položaja sedanjega predsednika države. "Naše stališče je, da je Kibaki na tem položaju nezakonito in se ne more pogajati kot predsednik države. Z njim se želimo pogovarjati kot z bivšim predsednikom države. Na tak način bomo lahko našli rešitev," je še dejal Odinga.

Nasilje v Keniji je terjalo že najmanj 360 življenj, približno 250.000 ljudi pa je ostalo brez domov in osnovnih življenjskih potrebščin. Opozorila humanitarnih organizacij, da državi grozi humanitarna katastrofa, postajajo vse glasnejša. (STA)

Nasilje v Keniji je doslej terjalo že nekaj sto življenj

ANSA

Je kdo preživel letalsko nesrečo?

CARACAS - Venezuelski reševalci še vedno iščejo osemnajst (po nekaterih virih štirinajst) potnikov in članov posadke, ki so se v petek dopoldne vkrkali na letalo družbe Transven, ki bi jih moralo iz Caracasa prepeljati na otočje Los Roques. Pilot je nekaj milj pred pristankom sporočil kontrolnemu stolpu, da ima težave z obema motorjema in propelerjem, na kar se je za letalom izgubila vsaka sled. Italijansko zunanje ministrstvo je potrdilo, da je bilo na krovu osem italijanskih državljanek in državljanov: štiričlanska družina iz okolice Trevisa, dve prijateljici iz Bologne in mladoporočenca iz Rima.

Minister Mastella v vrtincu polemik

RIM - Med prisluškovanjem skupini upraviteljev, politikov in podjetnikov iz Bazilikate, ki so osumljeni podkupovanja, je javni tožilec Henry John Woodcock naletel tudi na telefonske pogovore z italijanskim pravosodnim ministrom, tremi poslanci in štirimi senatorji. Nekateri pogovori, ki so jih posneli v prvih treh mesecih prejšnjega leta, naj bi bili povezani z omenjenimi obtožbami, zato od poslanske zbornice in senata zahteva dovoljenje za uporabo pogovorov.

Sanader o oblikovanju nove vlade in ERC

SPLIT - Mandatar za sestavo nove hrvaške vlade Ivo Sanader je včeraj v Splitu napovedal, da bodo zadnji krog pogovorov o novi vladi sklenili jutri, koalicijske sporazume pa podpisali v torek. Dotaknil se je tudi hrvaške uveljavitve ekološko-ribolovne cone (ERC). "Takoj ko bomo oblikovali novo vlado, bomo s Slovenijo, Italijo in EU začeli pogovor o ERC, ki je začel veljati in se ga ne da izpodbijati," je dejal. Sanader je včeraj še napovedal, da bo v novo hrvaško vlado prišlo "nekaj novih obrazov". "To je glede na to, da je koalicija sestavljena tudi iz novih strank, nujno," je povedal dosedanj hrvaški premier.

ECB v boj z inflacijo

BERLIN - Predsednik Evropske centralne banke (ECB) Jean-Claude Trichet je včeraj poudaril, da je ECB pripravljena na izvajanje ukrepov za brzdiranje inflacije. Pet dni pred zasедanjem sveta ECB, na katerem bodo odločali o višini ključne obrestne mere, je zagotovil, da se bo ECB zoperstavila tveganjem, ki ogrožajo cenovno stabilnost v območju evra. Izpostavil je pričakovanja, da bo inflacija v območju evra ostala nad dvema odstotkoma in se letos postopno umirila.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Španski tisk o gospodarstvu obeh držav

Med prazniki zanimanje za Italijo nekoliko manjše, toda v Nemčiji in Veliki Britaniji niso mogli mimo problema z odpadki v Neaplju

Za medije je novo leto čas obračunov in zato mednarodni tisk ta teden ne posveča posebne pozornosti Italiji, saj vsak gleda predvsem v lastno sklado. Španski dnevniki pa se še vedno ukvarjajo s primerjavo svoje ekonomije z italijansko, potem ko so decembrski podatki Eurostata pokazali, da je iberijski polotok prehitel apeninskega: kar pa je italijanski premier demantiral.

Tako El País poroča, da je za Prodijsko Italijo še vedno daleč pred Španijo s 50 odstotkov večjo ekonomijo in 13 odstotkov večjim bruto domačim proizvodom (-BDP), in to na podlagi pokazateljev Mednarodnega denarnega sklada IMF. »Potem, ko je zamenjal gume in natočil bencin, se je italijanski avtomobil odpeljal iz boksa in sedaj hiti s hitrostjo, ki je ni dosegel že dolgo let,« pravi Prodi. Podatki Eurostata sicer kažejo, da znaša BDP na prebivalca v primerjavi s povprečjem EU v Italiji 103 odstotke in 105 v Španiji, piše progresistično usmerjeni madridski dnevnik, kar pa rimski premier označuje kot netočnost zaradi nepravilne metodologije pri analizi. El País navaja Prodijsko, da katerega so podatki IMF res različni od Eurostatovih, ki upoštevajo realno nakupno moč in torej cene, a predstavljajo »aleatorično« analizo, medtem ko so na trdnjših osnovah podatki IMF, ki kažejo, da je BDP na prebivalca leta 2006 v Španiji znašal 22.300 evrov, v Italiji pa 25.100.

Podobno piše tudi El Mundo. Prodi sicer izpod-

bija Eurostatove številke glede prehitevanja s strani Španije, kljub njenim izjemnim dosežkom, kar je že pred časom napovedoval španski premier Zapatero. Poleg primerjalne analize med številkami Eurostata in mednarodnega sklada pa konservativno usmerjeni madridski dnevnik navaja kritična stališča predstavnikov italijanske desne opozicije, po mnenju katerih »Prodi vztraja pri sanjski predstavitvi Italije, ki jo narekuje samo njegova želja, da ne izgubi oblasti« in pa »Prodi zgleđa kot Alicia v deželi sanj«.

Nesrečna mešanica počasne gospodarske rasti in naraščajočih davkov piše britanski gospodarski tednik The Economist o Italiji. Podatki o nazadovanju v primerjavi z drugimi evropskimi državami so sicer bili pričakovani, vseeno pa so šokirali Italijane, ki so pričarani, da so revnejši kot pred enim letom. Statistike kažejo, da se je v zadnjem letu BDP povečal za 1,8 odstotka, vendar se rast spet upočasnjuje. Del porasta gre vsekakor pripisati posegom prejšnje vlade, meni The Economist, ki sedanjim pripisuje predvsem povečanje davčnega pritiska. Londonski tednik pogloblja vprašanje ekonomije na črno, ki ne plačuje davkov in jo ocenjujejo na približno eno četrtno celotnega BDP. Pri tem omenja, da so italijanski odvetniki in zobozdravniki prijavili povprečno 50 tisoč evrov letnega dohodka, lastniki restavracij 20 tisoč, taksisti pa

11.500 evrov. Znižanje nekaterih davčnih prispevkov v glavnem ni koristilo posameznikom z nižjimi dohodki, dve tretjini večjega davčnega priliva pa so namenili v povečanje državnih izdatke. »Dokler ne bodo zmanjšali stroškov, bodo težko resnično znižali davčni pritisk,« pravi znani ekonomist Boeri, po mnenju katerega bo »v interesu italijanskega gospodarstva in tudi levosredinskega zavezništva treba čim prej potegniti zavoro javnih izdatkov«, piše The Economist.

Nemški tednik Der Spiegel posveča posebno poročilo vprašanju odpadkov v Kampaniji, kjer občani zaigajo ogromne kupe smrdljivih smeti, ki se kopičijo na cestah, tako da morajo stalno posegati gasilci. Manjkajo odlagališča, protestniki pa preprečujejo odprtje novih in gradnjo upepeljevalnikov. Nezakonito odlaganje tudi strupenih in nevarnih odpadkov predstavlja za organizirani kriminal drugi najbolj donosni posel po prodaji mamil, ugotavlja Der Spiegel. Zaradi nevarnosti zastrupitve je ameriško veleposlaništvo v Rimu pred časom odsvetovalo svojim turistom obisk Neaplja. Izredno stanje traja že več kot deset let, in je torej v bistvu normalno stanje, ugotavlja tednik iz Hamburga, ki poroča tudi o svarilu Evropske unije Italiji.

Britanski BBC posveča dopis o odpadkih na svojem spletnem mestu, kjer ugotavlja, da med Neapeljčani rase jeza zaradi nevzdržnega stanja in zato se-

žigajo kupe odpadkov. Požarov je v zadnjih dneh bilo več kot sto, kar sprošča zdravju nevarne snovi. Križa se vleče brez rešitve, Evropska unija vodi postopek proti Italiji, predsednik parlamentarne komisije za okolje Realacci pa ocenjuje, da »stanje v Kampaniji predstavlja hudo žalitev za našo državo, ki je ni več mogoče prenašati«, in poziva, naj uredijo nova odlagališča, pa tudi prebivalce, naj se držijo ločenega zbiranja odpadkov, poroča BBC.

Londonski The Times pa navaja, da so v Milanu uvedli »ecopass«, dovoljenje proti plačilu za vožnjo neekoloških vozil po mestnem središču. Prvi dan so zabeležili precejšen kaos, tudi zato, ker je odpovedal sistem za pridobivanje dovolilnic po telefonu ali internetu, in je zato prišlo do zastojev na 43 vhodnih točkah v mestno središče, piše The Times. V Milanu, ki je ekonomsko središče Italije, deluje učinkovita a omejena podzemna železnica, in pogosto presegajo dovoljeno mejo onesaženja zraka. Več kot polovica prebivalcev se vozi z lastnim vozilom, manj kot tretjino premikov opravijo z javnim transportom in je tretje mesto v Evropi po številu avtomobilov na prebivalca (prvi na lestvici sta Neapelj in Rim). Vsekakor se je zasebni promet v milanskem mestnem središču zmanjšal za 40 odstotkov.

Sergij Premru

ČEDAD - Danes v gledališču Ristori ob 15. uri

Dan emigranta bo letos počastil jubilej Zveze beneških izseljencev

Govornika bosta dolgoletni ravnatelj Zveze Renzo Mattelig in deželni odbornik Roberto Antonaz

ČEDAD - Danes popoldne bo v gledališču Ristori v Čedadu ob 15. uri stekel letošnji Dan emigranta, osrednji praznik Slovencev videmske pokrajine, ki bo tokrat posvečen organizaciji Zveze beneških izseljencev, ki se je pred leti preimenovala v Združenje Slovenci po svetu. Organizacija, ki je nastala z namenom povezovanja slovenskih - v prvi vrsti beneških - izseljencev po svetu slavi letos svoj 40. jubilej, zato bo letos kot glavni govornik v imenu slovenskih organizacij videmske pokrajine nastopil njen dolgoletni ravnatelj Renzo Mattelig. Poleg Matteliga bo prisotne nagovoril tudi deželni odbornik za šolstvo in kulturo Roberto Antonaz, kulturni spored pa bodo oblikovali Harmonikarski orkester Glasbene matice iz Špetra pod vodstvom Aleksandra Ipavca in Beneško gledališče za igro Naš jezik skozi čas v režiji Marjana Bevka. Prireditelja Dneva emigranta sta Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij za videmsko pokrajino.

Tudi letos bo na Dnevu emigranta nastopilo Beneško gledališče

KROMA

LJUBLJANA

Uvod v evropsko leto medkulturnega dialoga

LJUBLJANA - V okviru evropskega leta medkulturnega dialoga bo jutri v slovenski prestolnici mednarodna konferenca o medkulturnem dialogu, v torek pa osrednja uvodna slovesnost v Cankarjevem domu. Medkulturni dialog je Slovenija uvrstila med pet temeljnih prednostnih nalog med svojim predsedovanjem eni od treh temeljnih institucij EU - Svetu EU.

Na jutrišnji slovesnosti, mednarodni konferenci Medkulturni dialog kot temeljna vrednota EU, bosta sodelovala evropski komisar za izobraževanje, usposabljanje, kulturo in mladino Jan Figel ter evropski komisar za znanost in raziskave Janez Potočnik. Pri uresničitvi konference je sodelovala tudi Univerza na Primorskem, v n jenem imenu pa bosta udeležence pozdravila tudi rektor Rado Bohinc in dekanja Fakultete za humanistične študije UP Vesna Mikolič. Torkove prireditve pa se bo udeležila celotna Evropska komisija na čelu s predsednikom Josejem Manuelom Barrosom, med govorniki pa bosta tudi slovenski predsednik Danilo Türk in predsednik vlade Janez Janša.

TRST - Poklicno izobraževanje v slovenščini

Triletni program SDZPI za operaterje v gostinstvu

TRST - Kot je bilo že navedeno v četrtkovem PD, morajo učenci, ki bodo letos uspešno zaključili nižjo srednjo šolo, nadaljevati šolanje na višjih srednjih šolah ali na triletnem eksperimentalnem izobraževanju in usposabljanju. Poklicno izobraževanje in usposabljanje ponujajo v Furlaniji-Juljski krajini od Dežele akreditirani zavodi. Med te sodi Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje, ki je edini, ki zagotavlja poklicno izobraževanje v slovenskem jeziku. Tako bo v šolskem letu 2008-2009 že četrto leto zapored stekel za slovenske dijakke triletni program Operater v gostinstvu, ki je organiziran v sodelovanju

z državnim poklicnim zavodom Cankar; ob uspešnem zaključku šolanja dobijo kandidati poklicno kvalifikacijo kuharja ali natakarja, ki je priznana tako na deželni in državni kot na evropski ravni.

Prošnje za vpis je mogoče dobiti in do 30. januarja 2008 oddati na nižjih srednjih šolah ali (za tiste, ki so že zaključili nižjo srednjo šolo) v tajništvu SDZPI v Ul. Ginnastica 72. Za dodatne informacije ter za predstavitev izobraževalne poti so ob četrtkih na sedežu SDZPI v Trstu, ulica Ginnastica 72 na razpolago od 11. do 13. ure koordinatorke poklicnega izobraževanja in usposabljanje Operater v gostinstvu.

ŠTORJE PRI SEŽANI - Komemoracija v soboto ob 11. uri

Počastitev nasilne smrti mladega proseškega partizana Marjana Štoke

Utrinek z lanske komemoracije v Štorjah

KROMA

ŠTORJE - V Štorjah pri Sežani bodo prihodnjo soboto, 12. januarja, ob 11. uri člani borčevske organizacije VZPI - ANPI s Proseka in Kontovela, člani Zveze borcev iz Sežane ter domačini s tradicionalno komemoracijo počastili nasilno smrt mladega proseškega partizana Marjana Štoke.

Marjan Štoka se je rodil 15. julija 1928 na Devinščini. Ko mu je bilo petnajst let, je po kapitulaciji Italije leta 1943 pristopil k partizanom, da bi se boril proti okupatorju. Najprej se je pridružil Južnoprimorskemu odredu, nato pa prešel v vrste tretjega bataljona Kosovelove brigade. Dne 8. januarja 1944 je v Štorjah pri Sežani padel v nemško zasedo. Okupatorji so ga vso noč strahovito mučili, da bi izvedeli, kje se skrivajo partizani, Marjan pa svojih tovarišev ni izdal. Zverinski krvniki so se maščevali in ga naslednjega dne obesili na telefonskem drogju sredi vasi. Tu so domačini in člani Zveze združenj borcev iz Štorij leta 1972 postavili kamnit spomenik - steber z zavezano vrvjo, odrezano, kot življenje mladega partizana.

IZLETI PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Jutri vpisovanje v Trstu in Gorici

TRST - V sredo smo v Primorskem dnevniku objavili programe letošnjih izletov našega dnevnika, ki jih organizira turistična agencija Aurora. Kot je znano, bo letos pot izletnike vodila v Uzbekistan (od 6. do 13. marca), Grčijo (od 11. do 18. maja) in v Združene države Amerike (od 12. do 28. maja). Gre za zelo zanimive izlete, ki so jih pri Aurori pripravili na podlagi odgovorov v anketah, v katerih so sodelovali dosedanja izletniki.

Vpisovanja za vse tri izlete bodo na upravi našega dnevnika v

Trstu (Ul. Montecchi 6) in v uredništvu v Gorici (Ul. Garibaldi 9) jutri (v ponedeljek, 7. januarja) od 9. do 15. ure. Ob vpisu je treba poleg akontacije izročiti točne osebnostne podatke (ime in priimek, naslov in telef. številko ter davčni kodeks).

Akontacije, ki jih je treba vplačati ob vpisu, so naslednje:

Grčija 300,00 evrov; Uzbekistan 400,00 evrov; ZDA 1.000,00 evrov.

Preostali znesek bo treba poravnati v dveh obrokih, razen za Uzbekistan, ko mora biti saldo vplačan do 6. februarja 2008.

Tržačan umrl v nesreči pri Huminu

HUMIN - V hudi prometni nesreči, do katere je prišlo v petek zvečer na državni cesti med Huminom in Bujom, je izgubil življenje 54-letni Tržačan Michele Zaccigna. Nedaleč od vhoda na avtocesto A 23 je Tržačan vozil svoj renault clio v smeri proti Buiji, ko je na križišču z Ul. Leoncini čelno trčil s peugeotom 57-letne G.P. iz Bordana, ki je v tistem trenutku po navedbah prometne policije obračala na levo. Pet poškodovanih oseb so nemudoma prepeljali v huminsko in videmsko bolnišnico. Medtem ko so bili voznica in trije potniki peugeota lažje ranjeni (njihovo zdravstveno stanje ni zaskrbljujoče), se je Zaccignovo stanje naglo poslabšalo. Umrl je v bolnišnici v Vidmu nekaj po 21. uri. Vzroki še niso povsem jasni, nesrečo pa raziskuje prometna policija iz Tolmeča.

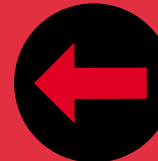
Odprto v Čedadu
danes, nedelja, **6. januarja 2008**

15:00 - 19:30

nedelja, **13. januarja 2008**

10:00 - 13:00 / 15:00 - 19:30

od **12. januarja**

znižanje VIDEUSSI

SINCE 1944

PRAVOSLAVNI BOŽIČ - Tržaška skupnost se bo zbrala v cerkvi Svetega Spiridiona

Jutri bodo božič proslavili tudi srbski pravoslavci

Danes blagoslov tradicionalnega badnjaka - Jutri slavnostna božična maša

Čeprav so za večino Tržčanov in Tržčanov božični praznični dnevi že mimo, se nekatere mestne skupnosti še pripravljajo na praznovanje tega pomembnega krščanskega praznika. Gre za tržaške pravoslavce, ki bodo božič proslavili jutri, saj tako kot večina pravoslavcev (na primer Bolgari in Rusi) ne priznavajo koledarja, ki ga je leta 1582 uvedel papež Gregor XIII. (tako imenovani gregorijanski koledar), ampak sledijo julijanskemu koledarju. Srbska pravoslavna skupnost, ki je že stoletja prisotna v Trstu, se bo tako tudi letos zbrala v cerkvi Svetega Spiridiona (na Trgu sv. Antona), da bi skupaj proslavila božič.

Danes, na njegov predvečer, bo ob 18. uri na sporedu slavnostni ob-

red in blagoslov badnjaka, hrastovega polena, ki na božični večer tradicionalno gori v peči. Badnjak simbolizira drva, ki naj bi jih pastirji prinesli Jožefu in Mariji, da bi ogreli revni betlehemiški hlevček, v katerem je bil rojen Jezus. Po evangelijskem izročilu naj bi ta ležal na slami, zato bodo tudi v tržaški cerkvi tla prekrita s slamo.

Božič bo torej tržaška pravoslavna skupnost praznovala jutri. Ob 10. uri bo v cerkvi slovesna božična maša, pri kateri bo sodeloval tudi srbsko-pravoslavni pevski zbor (v katerem med drugim nastopa tudi nekaj tržaških Slovencev). Tako današnji kot jutrišnji obred je, kot je razvidno tudi iz naše fotografije, zelo sugestiv.

Tudi danes bo tla srbsko-pravoslavne cerkve prekrivala slama

KROMA

SV. SOBOTA - Obnovitveni posegi v nekdanjem koncentracijskem taborišču

V Rižarni začeli z deli

Trajala bodo do 23. januarja, v tem času pa bo objekt zaprt za javnost - Spomladi bodo vgradili tudi zasilna izhoda

Delavci podjetja Dibetta iz Nem so začeli s obnovitvenimi deli v tržaški Rižarni, ki so bila nujna zaradi kršenja opečnatih sten na dvorišču. Zidove nameravajo premazati s posebno smolo, ki jih bo utrdila, poleg tega pa bodo na stolpu objekta zgradili tudi betonski robnik za utrditev tamkajšnje ograje, kot pričuje fotografija pa si bodo delavci pomagali s posebnim dviznim odrom. Dela bodo stala 230.000 evrov, po napovedih pa bodo trajala do 23. januarja, saj mora biti objekt, v katerem je med drugo svetovno vojno delovalo edino nacistično koncentracijsko taborišče na ozemlju italijanske države, naređ do 27. januarja, ko bo v Rižarni potekala svečanost ob Dnevu spomina na holokavst. Zaradi del bo Rižarna do 23. januarja tudi zaprta za javnost. Spomladi pa so v načrtu druga dela, saj nameravajo v velik betonski zid, ki stoji na dvorišču bivšega nacističnega koncentracijskega taborišča vgraditi tudi dva zasilna izhoda.

Delavci bodo uporabljali tudi poseben dvizni oder

KROMA

OBČINA TRST - Problem prometa v rajonih

Decarli: Razpravljati v pristojnih telesih

O problematikah načrtovanja, okolja in prometa v tržaških rajonih je treba razpravljati v okviru pristojnih teles, se pravi v občinskem svetu in njegovih komisijah, ne pa preko tiska. V to je prepričan svetnik opzijske stranke Občani za Trst Roberto Decarli, ki se je z včerajšnjo dopoldansko tiskovno konferenco v prostorih tržaškega županstva odzval na predloge, ki jih je predsednik šeste komisije tržaškega občinskega sveta, ki se ukvarja z načrtovanjem, okoljem in prometom, Roberto Sasco. Slednji je za tržaški italijanski dnevnik izjavil, da se v Škedenjski čuti potreba po novi prometni ureditvi, zlasti ulici Marco Praga in Sulpicio Gallo bi morali biti enosmerni.

V zvezi s temi Sascovimi trditvami je Decarli opozoril, da je že 14. septembra lani predlagal sestanek šeste komisije, da bi izdelali, katere so namere občinske uprave v zvezi s podrobnostnimi načrti za posa-

mezne rajone v predmestju. Sasco doslej komisije ni še sklical, pravi Decarli, vendar se oglašja v medijih s predlogi o spremembi prometne ureditve. Po mnenju svetnika Občanov za Trst je treba o teh stvareh razpravljati v pristojnih telesih, v tem primeru v okviru šeste komisije oz. občinskega sveta, pri čemer je treba vzeti v pretres celoten okvir in ne samo problematike dveh ulic, drugače nima smisla govoriti o tem, je prepričan Decarli.

ROBERTO
DECARLI

KROMA

ŠKEDENJSKA ŽELEZARNA - Ob 11. uri demonstracija na Velikem trgu

Premog za politike?

Sprevod po mestnih ulicah do Trga Oberdan - Prirejajo ga Krožek Miani in nekateri odbori

V železarni so veliki kupi premoga, ki ga veter redno raznaša daleč naokrog, predvsem v škedenjske hiše. Pobudniki današnje manifestacije bodo nekaj premoga »podarili« županu Dipiazzi, pokrajinski predsednici Bassa Poropat in deželnemu predsedniku Illyju...

KROMA

MILJE - Danes

Zadnji v nizu božičnih koncertov

Danes se v Miljah zaključi niz koncertov, ki so jih priredili v tej občini v božičnem času. Koncert, ki se bo pričel ob 15. uri v miljski stolnici, prireja Društvo Slovencev miljske občine v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, Občino Milje in deželnim združenjem pevskih zborov USC1 in spada pod deželno božično revijo Nativitas. Že vrsto let slovensko društvo organizira koncert z naslovom »S pesmijo vam želim...« in ga poklanja svojim članom, občanom, prijateljem in simpatizerjem kot prijeten uvod v novo leto. Na vsako izvedbo vodi različne zборе iz dežele in iz Slovenije, tokrat pa si je zamislilo koncert moške vokalne skupine Lipa iz Bazovice ob spremljavi skupine keltskih harf Girotondo d'Arpe iz Trsta.

Čeprav SKD Lipa deluje že od leta 1899, se je moška vokalna skupina prvič sestala leta 1998 ob priliki obletnice vaškega društva. Minila so tri leta, ko so leta 2001 pomislili, da bi lahko ustanovili pravi pevski zbor. Od začetka je vokalno skupino vodila Xenia Brass, v sezoni 2004/2005 pa jo je zamenjala Anastasia Purič, ki zbor vodi še danes. Program vokalne skupine je raznolik, izvajajo tradicionalne, partizanske, duhovne in sakralne pesmi, posebno pozornost pa namenjajo bogatemu slovenskemu repertoarju. Zadnjič so nastopili decembra meseca v bazovski cerkvi v božičnem času.

Delovanje skupine Girotondo d'Arpe se je porodilo iz ljubezni do harfe, razvija pa se potom stalnega in intenzivnega dela. Glavni sestavini sta ljubezen do keltske glasbe in do instrumenta samega. Skupino je ustanovila in jo tudi vodi Tatiana Donis, ki je odgovorna za umetniško sestavo skupine. Skupino sestavlja petnajst profesionalnih in amaterskih glasbenic. Harfam se večkrat pridružijo solisti in drugi instrumenti kot flavta, violina in bodhran. Repertoar obsega predelane glasbe iz irske tradicije. Na današnjem koncertu se bodo glasovi moške vokalne skupine Lipa prepletali z nežnim glasom strun harf in skupno izdelali celoto.

SABOVI TEDNI - Danes zaključek štirinajstdnevne kulturne prireditve

Umbertu Sabi posvetili vrsto kulturnih dogodkov

Ob 10. uri še zadnji ogled »Sabovega Trsta« - Ob 18. uri koncert židovske glasbe

Umberto Saba je o Trstu nekoč zapisal, da ima »una scontrosa grazia«, neko »osorno milino«, kot je v prevodu zapisala Jolka Milič. Mesto je pesniku Sabi bolj kot milo pokazalo osorno plat svojega značaja, saj mu dolgo ni priznalo ugleda, ki ga je zaslužil. Že nekaj let je k sreči drugače. Ena od pobud, ki lahko nedvomno pripomore k boljšemu poznavanju tega tržaškega pesnika in knjigarnarja, so Sabovi tedni (Letture e dintorni: Settimane Sabbiane).

Od 23. decembra se je namreč v Trstu zvrstila vrsta kulturnih dogodkov, ki so bili tako ali drugače povezani s Sabovim življenjem in ustvarjalnostjo: javna branja njegovih del, okrogle mize, debate, koncerti, vodeni ogledi. Vezna nit bogatega sporeda je bil seveda Umberto Saba, ki se je rodil leta 1883 kot sin židovske matere in italijanskega očeta Edoarda Polija; ker je oče zapustil družino še pred njegovim rojstvom, je zanj skrbela slovenska dojlja Pepa Sabaz, pri kateri si je pesnik kasneje sposodil priimek.

Sabovi tedni, ki jih ob podpori Dežele FJK prireja združenje Altamarea in Pokrajina Trst, se bodo danes zaključili. V jutranjih urah je predviden še zadnji vodeni ogled po Sabovem Trstu, popoldne pa koncert židovske klasične glasbe; udeležba na obeh je brezplačna. Vse, ki se želijo dve uri sprehajati po mestnem središču, bo izkušeni vodič čakal ob 10. uri pri Rossettijevem spomeniku v Ulici Giulia.

Pot jih bo najprej peljala mimo Sabovega doprsnega kipa v bližnjem Ljudskem vrtu, mimo raznih »Sabovih postaj« vse do velikega bakrenega spomenika (delo kiparja Nina Spagnolija) na križišču med ulicama Dante in San Nicolò. V neposredni bližini se nahaja tudi knjižni antikvariat, ki ga je leta 1919 kupil tržaški pesnik: ravno iskanje in prodaja takih in drugačnih knjig je ob pesnjenju nedvomno zaznamovala večji del njegovega življenja.

Ob 18. uri bo v kavarni San Marco kot rečeno na sporedu še zadnji koncert. S svojim repertoarjem židovske glasbe bo nastopil Weber Sting Quartet, ki ga sestavljajo Daniel Chaim (violina), Francišek Tavčar (violina), Franco Anth (viola) in Andrea Barucca (violončelo).

Danes še zadnja priložnost za voden ogled po »Sabovem Trstu«, ki ne more mimo pesnikovega doprsnega kipa v Ljudskem vrt

KROMA

V ČETRTEK - Predavanje

Tavo Burat o »Dolcinu in Margheriti 700 let pozneje«

Tavo Burat, Piemontez, ki ga je Republika Slovenija odlikovala za zasluge pri uveljavljanju ustavnopredpisanega varstva jezikovnih manjšin v Italijanski republiki, teritorialni tajnik Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur za Italijansko republiko (AIDLCM), dolgoletni tajnik Zveznega odbora za etnično-jezikovne skupnosti in deželno kulturo v Italiji, bo 10. januarja 2008 v Trstu. Ob 18. uri bo na povabilo Študijskega središča Albert Schweitzer, Evangeličanskega kulturnega društva predaval v cerkvi sv. Silvestra na temo »Dolcino in Margherita 700 let pozneje«.

Predavatelj že desetletja raziskuje gibanje »Apostolskih«, ki so pod vplivom sv. Frančiška hoteli reformirati Cerkev. Po umoru njihovega vodje Gherarda Segarellija leta 1300 je prevzel vodstvo gi-

TAVO BURAT

KROMA

banja njegov učenec Dolcino. Ker je gibanje izzvalo divje nasprotovanje cerkvenih in svetnih oblasti, so se privrženci gibanja v zgornji Valsesia z orožjem branili do končnega poraza, ko so bili Dolcino, njegova družica Margherita in vsi preživeli pripadniki gibanja leta 1307 kruto pokončani.

Samo Pahor

Zakonca skupaj v smrt

V svojem stanovanju pri Sv. Ivanu sta umrla okrog božiča, našli pa so ju šele v petek. 85-letne S.M. in njene 87-letne moža D.P. nekaj dni ni bilo na spregled, zato je njun sosed in hišnik, ki jima je ponavadi prinašal pošto, poklical občinsko policijo, naj preveri, ali je par doma. Gasilci so se po lestvi povzpeli do balkona v 5. nadstropju poslopja v Ul. Brunelleschi ter vstopili v stanovanje. Zakonca sta ležala na tleh ob postelji, po mnenju sodnega zdravnika Costantinidesa pa naj bi ženska umrla naravne smrti pred 10 dnevi, mož pa naj bi legel zraven nje in čakal na konec, ki je prišel ob novem letu. Edini njuni bližnji sorodniki so baje neki bratrance v Toskani.

Čelno trčenje

Včeraj ob 8.30 sta terensko vozilo in družinski avto čelno trčila na državni cesti št. 202, tik ob križišču na Dražci. Štiri osebe v prvem vozilu so jo odnesle brez poškodb, lažje ranjena sta bila voznik in sopotnica družinskega avta. Posegli so prometna policija, služba 118 in gasilci, ki so ranjeno žensko izvlekli iz pločevine. Nesreča je povzročila nekajurni težave v prometu.

Teden odprtih vrat na OŠ Otona Župančiča pri Sv. Ivanu

Na osnovni šoli Otona Župančiča pri Sv. Ivanu bo tudi letos, v obdobju, ko se starši odločajo za vpis svojega otroka v posamezno šolo, potekal teden odprtih vrat od torka, 8. januarja do petka, 11. januarja 2008. Namen pobude je, da si lahko starši s svojimi otroki, ki so godni za vpis v 1. razred v bodočem šolskem letu, ogledajo v spremstvu učiteljic šolsko poslopje ter pokukajo v stavbo, v katero bodo lahko vstopili septembra. Otroci navadno najprej obišejo prvošolčke in se za kratek čas ustavijo pri pouku, nato pa si ogledajo preostale šolske prostore. Informativni sestanek za starše bo v ponedeljek, 14. januarja ob 17.30.

Sestanek z društvi

Občina Devin-Nabrežina vabi športna, kulturna in rekreacijska društva na sestanek, ki bo v sredo, 16. januarja ob 18.30 v športnem središču v Vižovljah. Na dnevnem redu so odbornikova sporočila, odobritev zapisnikov, predstavitev dejavnosti ANT Monfalcone, obračun božičnih prireditev, pust, koledar prireditev, program sejmov, nov deželni pravilnik v zvezi s prispevki za prireditev in občinski prispevki. Odbornik za turizem, kulturo, šport in mladino Massimo Romita vabi obenem na prireditev Srečno novo leto Nabrežina, »Na krilih Operete«: v nedeljo, 13. januarja 2008, ob 18. uri v nabrežinski telovadnici.

Voden obisk po Spacalovi razstavi

Nadaljujejo se vodeni obiski razstave na četrtem tržaškem pomolu o Lojzetu Spacalu, ki jih prireja Pokrajina Trst. Danes se bosta obiska v slovenščini in italijanščini začela ob 11. uri. Na ogled je tudi film »Lojze Spacal - Oko Krasa« v režiji Matjaža Žbontarja (ob 10. uri v slovenščini, opoldne v italijanščini).

Razstava o Strehlerju

V palači Gopčević je še vedno odprta razstava o Giorgiu Strehlerju »Privatni Strehler«. Razstava bo na ogled do 2. marca, danes ob 11. uri pa bo na vrsti brezplačen vodeni obisk.

Razstava Negrisinovih del

Razstava, ki so jo namestili v Miljah ob 20-letnici smrti kiparja Giuseppeja Negrisina, doživlja lep uspeh, zato so se prireditelji odločili, da ponudijo brezplačen vodeni obisk. Potekal bo danes ob 10.15 dalje v občinski umetnostni dvorani in v muzeju sodobne umetnosti.

Briljantna komedija

Pri salezijanskem gledališču v Istrski ulici 53 se nadaljuje sezona gledališča La Barcaccia. Danes bo ob 17.30 na sporedu igra »Commedia brillante« v izvedbi skupine Teatrobandas.

Razstava fotografij v Naselju sv. Sergija

V okviru projekta Habitat, ki spodbuja razvoj posameznih tržaških rajonov in soudeležbo občanov, bodo jutri ob 16.30 odpri v socialnem središču v Ul. Grego 48 (Naselje sv. Sergija) fotografsko razstavo Pasqualeja Zinna »Gli animali«. Razstava bo na ogled do 1. februarja.

Stojnice v centru Il Giulia

Danes bodo v nakupovalnem centru Il Giulia, od 9.30 do 19.30, nameštene stojnice, povečini s predmeti iz starinarstva. »Boljši trg« se ponavlja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Metropolis v Podlonjerju

V Ljudskem domu G. Canciani v Podlonjerju bodo jutri ob 20.30 predvajali nemi film Fritza Langa Metropolis. Večer prireja krožek Charlie Chaplin.

41. KRAŠKI PUST - Letošnja izvedba priljubljene pobude se nezadržno bliža

Priprave lepo napredujejo

Predstavitve bo 26. januarja v Zgoniku, povorka pa 2. februarja na Opčinah - Letošnja novost je tekmovanje Pust klobuk

41. izvedba Kraškega pusta se nezadržno bliža, tudi spričo dejstva, da bo pust letos prišel zelo zgodaj, že čez slab mesec dni, zato se po kraških vaseh pustarji že vneto pripravljajo. Pobuda je že zdavnaj preselila openski okvir, v katerem je nastala in temu primerno so se organizatorji odločili, da bo predstavitev letošnje izvedbe Kraškega pusta tokrat ne na Opčinah, ampak 26. januarja ob 11. uri v občinski vinoteki v Zgoniku, v naslednjih letih pa se bodo predstavitve zvrstile po drugih vaseh, morebiti tudi na Goriškem in v Sloveniji. To tudi zato, da so ovrednoti delo tamkajšnjih pustnih navdušencev, ki morda letos - to je primer prav Zgonika - ne bodo nastopili s svojim vozom oz. skupino. Drugače priprave lepo napredujejo, zahvaljujoč se prizadevnim ljudem, za prispevek sta že poskrbeli Pokrajina Trst in Furlanija-Juljska krajina, napoveduje se tudi sodelovanje velikega števila vozov in skupin.

Vozovi za povorko, ki bo na pustno soboto, 2. februarja, na Opči-

nah, se pripravljajo v Bazovici, Štmavru, Sovodnjah, na Opčinah (lanski zmagovalci imajo tudi pustnega kralja in kraljico), v Medji Vasi oz. Štivanu, Praprotnu, Valmauri, Škednju in po daljšem premoru tudi v Križu. Tudi letos ne bo voza iz Zgonika in niti iz Repna, kjer pa obljublajo, da se bodo z njim pripeljali prihodnje leto. Pustne skupine pa so se oblikovale v Šempolaju, Padričah oz. Gropadi, Boljuncu, Nabrežini (slednjo sestavljajo predstavniki staršev in otrok Osnovne šole Virgila Ščeka, ki bo tudi oblikovala razstavo), na Proseku in Kontoveku, v Lonjerju oz. na Katinari in v Števerjanu, iz Slovenije pa letos prihajata že dobro znana skupina iz Valmarina, poleg nje pa še skupina iz Zagorja ob Savi, ki je Kraški pust spoznala po internetu. Tako za vozove kot skupine rok za vpis zapade 18. januarja, ki je tudi zadnji možni dan vpisa za sodelovanje na defileju pustnih mask, ki bo 1. februarja. Vpisne obrazce je mogoče dobiti v baru Prosvetne-

ga doma na Opčinah, vpisati pa se je mogoče tudi preko spletne strani www.kraskipust.org. V zvezi s sodelovanjem pustnih vozov je treba povedati, da je treba v Prosvetni dom prinesiti tudi potrdilo o opravljenem tehničnem pregledu voza.

Novost letošnje izvedbe je pobuda Pust klobuk, ki je namenjena tako posameznikom kot skupinam in ki sestoji v tekmovanju za najlepši pustni klobuk, s katerim bodo sodelujoči nastopili na defileju 1. februarja. Vpis je možen do 25. januarja v baru Prosvetnega doma oz. po internetu na spletni strani www.kraskipust.org, kjer so objavljene tudi podrobnejše informacije. Naj še omenimo, da so vse vpisnine brezplačne.

Kaj pa spored? Teden Kraškega pusta se bo začel v torek, 29. januarja, ko bo v Prosvetnem domu ob 20.30 na sporedu ekskluzivna kabaretna predstava teatra Komigo »Radio-aktivni live«, ki bo doživela ponovitvi še 30. in 31. januarja. V sredo, 30. januarja, bo tudi žrebanje štartne liste vozov in skupin.

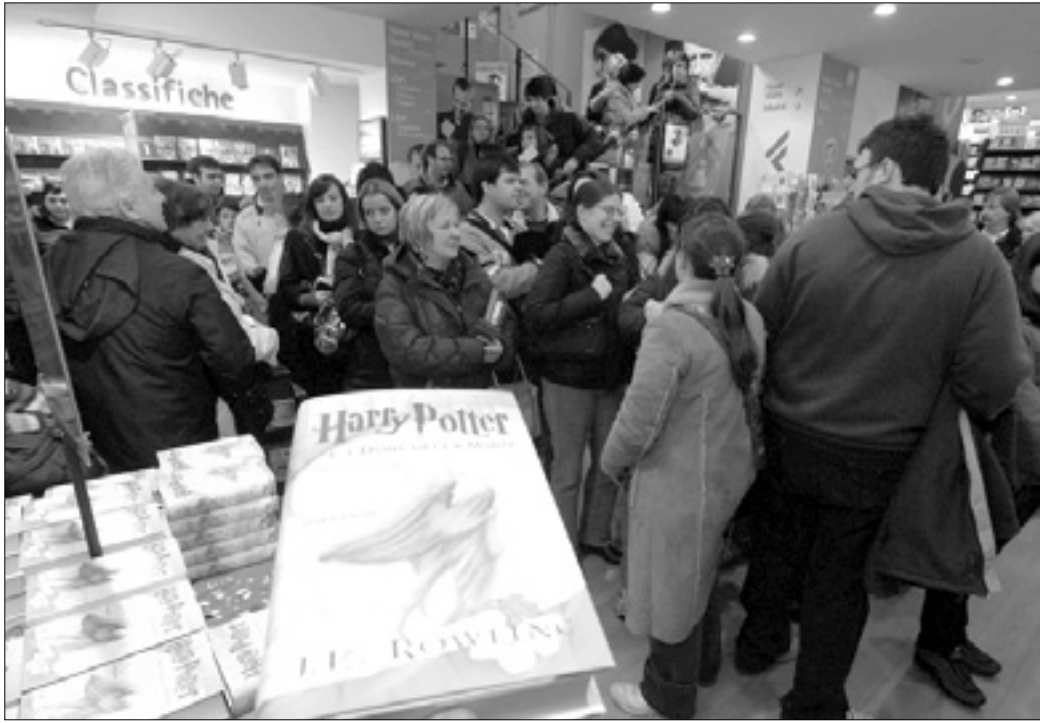
V petek, 1. februarja, bo kot že rečeno defile mask in klobukov, ki ga bo povezovala Tatjana Turco, kot gost pa bo nastopila plesna skupina z Bleda. 41. Kraški pust pa bo dosegel svoj vrhunec seveda v soboto, 2. februarja, ko bo ob 14. uri s Pikelca krenila povorka vozov in skupin, ki jo bosta povezovala Franco Korošec in Tjaša Ruzzier. Kot gost bo na povorki nastopila godba iz Mengša, sodelovali pa bosta še godba Kras iz Doberdoba in Godbeno društvo Prosek. Nagrajevanje bo tudi letos na pustnem borjaču SKD Tabor, kjer bosta udeležence zabavala plesna akrobatska skupina Flip iz Pirana in ansambel Kraški ovčarji, člani SK Brdina in taborniki Rodu modrega vala pa bodo imeli svoje dobro založene kioske. Osmica bo delovala tudi na Brdini.

Naj še omenimo, da bo udeleženecem na razpolago knjiga, ki je lani izšla ob 40-letnici Kraškega pusta, tudi letos pa bodo openski trgovci okrasili svoje izložbe, ki jih bosta ocenjevala pustni kralj in kraljica.

TRŽAŠKE KNJIGARNE - Zadnja knjiga pustolovščin mladega čarodeja

Nočni lov na Harryja Potterja

Dolga vrsta strastnih oboževalcev Potterjevih dogodivščin v knjigarni Feltrinelli

KROMA

Harry Potter, mladi čarovnik, ki je navdušil svet, se z izidom zadnje, sedme knjige *Harry Potter - Svetinja smrti* (Harry Potter e i doni della morte) poslavlja od svojih bralcev. Ko je avtorica J.K. Rowling lani v juliju javnosti dokončno potrdila, da gre res za zadnjo pustolovščino čarovnika in njegovih zvestih prijateljev Rona in Hermione, je pol sveta zajela žalost, pravzaprav histerija. Fantastičnim in sanjskim avanturam doraščajočega Harryja je z užitkom že več let sledila mlada in manj mlada publika, ki je vsakič nervozno pričakovala izid nove knjige ali filma. Ni ga pravzaprav človeka, ki ne bi poznal Harryja Potterja ...

Čarovnik je v noči na soboto osvojil tudi Trst. Večina tržaških knjigarn se je namreč ob tej priložnosti odločila za nočno odprtje od 23. do 1. ure, prodaja pa se je začela točno minuto čez polnoč. V knjigarni Feltrinelli so množico adolescentov pričakali čarovniki in čarovnice v iz Bradavičarke - Hogwartsa«, ki so jim pred blagajno postregli s čarobnimi napitki in raznoraznimi triki. Do včerajšnjega dne so prodali kakih 250 izvodov, veliko pa je že rezervacij. Prijazno dekle za pultom nam je obenem povedalo, da so si zamislili posebno darilo za zveste stranke: zrebanje treh potovanj v Veliko Britanijo, »v kraje, kjer so snemali posamezne filme, tako da se bo lahko zmagovalec žvil v najstniškega Harryja.«

Nad številčnostjo obiskovalcev, ki so se kljub pozni uri zbrali v knjigarni Borsatti, so bili presenečeni tudi zaposleni: pred polnočjo so doživeli pravi naval. »Popust, ki ga v knjigarni navadno izvajamo, smo tokrat darovali v dobrodelne namene in tako zbrali 5 tisoč evrov za združenje Telefono azzurro. Hkrati pa so stranke prejele nagradni kupon za potovanje v Gardaland oziroma v park Eurodisney,« nam je povedala odgovorna pri upravi. Do včeraj so prodali 400 izvodov, vročici pa za enkrat ni videti konca ...

Navdušenci vseh starosti so se zgrnili tudi v knjigarno In Der Tat, kjer so v noči na soboto prodali kakih 30 izvodov zadnje Harryjeve avanture. »Tudi danes (včeraj, op.p.) je povpraševanje veliko in vsakih deset minut kdo zaprosi po Slutnji smrti,« je veselo izjavil mladenič v knjigarni in dodal, da so bili bralci izredno radovedni nad koncem, se pravi nad tem ali se bodo čarovniške dogodivščine končale z zmago dobrega nad zlom ali obratno.

Na slovenski prevod knjige bo treba počakati še do 16. februarja, takrat pa bodo bralci najbrž navallili na Tržaško knjigarno...

No, najbolj strastni Harryjevi oboževalci najbrž že vedo, da ima Rowlingsova sedaj v načrtih še knjigo razlag, nekakšno enciklopedijo čarovniškega sveta, ki bo vsebovala še neobjavljene skrivnosti. Čarovnija se bo torej tako ali drugače nadaljevala. (sas)

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 6. januarja 2008
TRIJE KRALJI

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.36 - Dolžina dneva 8.51. Luna vzide ob 6.29 in zatone ob 14.22.

Jutri, PONEDELJEK, 7. januarja 2008
RAJNMUND

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 8,5 stopinje C, zračni tlak 1023 mb ustaljen, brezvetrje, nebo oblačno, vlaga 88-odstotna, morje mirno, temperatura morja 9,1 stopinje C.

OKLICI: Alan Colli in Maria Giovanna De Simone, Carlo Morisani in Lidia de Lugnani, Giorgio Gherardi in Lidiya Bigun.

Lekarne

Nedelja, 6. januarja 2008
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Giulia 1, Oširek S. Vardabasso (bivša Ul. Zorutti 19), Korzo Italia 14, Žavljje - Ul. Flavia 39/C, Zgonik - Božje polje.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 1 (040 635368), Oširek S. Vardabasso (bivša Ul. Zorutti 19 - 040 766643), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Giulia 1, Oširek S. Vardabasso (bivša Ul. Zorutti 19), Korzo Italia 14, Žavljje - Ul. Flavia 39/C.

Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - sa-

mo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italia 14 (040 631661).

Od ponedeljka, 7., do sobote, 12. januarja 2008
Urniki lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Rossetti 33 (040 633080), Ul. Mascagni 2 (040 820002), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Opčine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Mascagni 2, Borzni trg 12.

Opčine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Borzni trg 12 (040 367967).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

DSI - Jutri v Peterlinovi dvorani

Hitlerjeva dolga senca

O nacističnem zatiranju prebivalcev Slovenije

V Peterlinovi dvorani v Trstu bo jutri ob 20.30 prvi »ponedeljkov večer« v letu 2008. Skupno ga pripravljata Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta.

V mesecu, ko se spominjamo holokavsta in sploh grozot II. svetovne vojne, bodo ob okrogli mizi na temo Hitlerjeva dolga senca govorili časnika in esejistka Alenka Puhar ter trije zgodovinarji: Renato Podbersič s Sektorja za popravilo krivic na pravosodnem ministrstvu, in Monika Kokalj Kočvar ter direktor Jože Dežman iz Muzeja novejših zgodovine v Ljubljani.

Gre za predstavitev projekta omejenega muzeja in Mohorjeve iz Celovca, ki je že obrodil razstavo in izdajo obsežnega zbornika o nacističnem državnem terorističnem in rasističnem zatiranju prebivalcev Slovenije, a tudi o njegovih posledicah v povojni Jugoslaviji. Projekt je s fotografijami, dokumenti in posnetimi pričevanji pokazal obseg ukrepov, usodo zapornikov, interniran-

cev, izgnancev, mobilizirancev v okupatorjeve enote in drugih žrtev terorja tako v Sloveniji kot v taboriščih in izgnanstvu. Povojni del zadeva zapostavljanje internirancev in Judov, dahavske procese in druge pojave.

Pionirsko so obdelane mnoge usode. Tako bo Alenka Puhar jutri predstavila lik slikarja Zorana Mušiča in njegovo pot zapornika, interniranca ter po vojni doma nezaželenega človeka. Renato Podbersič bo spregovoril o uničenju več kot 550 slovenskih Judov. Monika Kokalj Kočvar bo posredovala nekaj dragocenih osebnih pričevanj.

Projekt Hitlerjeva dolga senca otipljivo razgalja cilje nemške okupacijske politike, torej ponemčenje, zatrtje vsakega upora in čimbolj temeljito izkoriščanje zasedenih območij, in njihove posledice, ki so bile strahotne. Zaradi okupatorjevega nasilja je bilo na Slovenskem prizadetih več kot 250.000 ljudi. Smrtnih žrtev pa je bilo več kot 30.000.

Kino

ALCIONE - 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 »Irina Palm«.

AMBASCIATORI - 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.20 »Natale in crociera«.

ARISTON - 16.30 »I vicerè«; 18.25, 20.20, 22.15 »Lezioni di cioccolato«.

CINECITY - 13.05, 18.45, 20.35, 22.25 »Una moglie bellissima«; 10.45, 13.00, 15.15, 17.35, 19.50, 22.05 »La bussola d'oro«; 10.55, 13.00, 15.10, 17.30, 20.00, 22.10 »Natale in crociera«;

10.55, 12.50, 14.45, 16.35 »Bee movie«; 10.45, 14.55, 17.20, 19.45, 22.10 »Il mistero delle pagine perdute«; 18.20, 20.15, 22.10 »La promessa dell'assassino«; 12.45, 14.50, 16.40, 18.30, 20.20, 22.10 »Leoni per agnelli«; 10.50, 12.50, 14.50, 16.50 »Uibù - Fantasmio fifone«; 10.50, 13.00, 15.10, 17.25, 19.55, 22.00 »Halloween the beginning«; 10.45 »Come d'incanto«.

EXCELSIOR - 15.40, 18.25, 21.15 »Lusuria - Seduzione e tradimento«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.15, 20.15, 22.00 »Caramel«.

FELLINI - 15.45, 17.15 »Uibù - fantasmio fifone«; 18.50, 20.30, 22.15 »La promessa dell'assassino«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00 »Come d'incanto«; 17.45, 19.55, 22.10 »L'amore ai tempi del colera«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.15 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 16.45, 18.30, 20.15, 22.10 »Leoni per agnelli«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.10, 17.10 »Roboti z Marsa 3D + Božiček in Snežak 3D«; 15.10, 17.20, 19.30, 21.40, 23.50 »Alieni proti predatorju«; 18.50, 21.00 »Hitman - Agent 47«; 15.00, 17.00 »Čebel-

ji film«; 18.10, 20.40 »V dolini smrti«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 14.30 »Uibù - Fantasmio fifone«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Halloween - The beginning«; Dvorana 2: 11.00, 14.30, 19.00 Come d'incanto«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il mistero delle pagine perdute«; Dvorana 3: 11.00, 14.30, 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La bussola d'oro«; Dvorana 4: 11.00, 14.30, 16.00, 17.30, 20.45, 22.15 »Bee movie«.

SUPER - 15.30 »Ratatouille«; 17.15, 18.50, 20.30, 22.20 »Una moglie bellissima«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Natale in crociera«; Dvorana 2: 15.45, 17.45, 20.10, 22.20 »Una moglie bellissima«; Dvorana 3: 15.30, 17.00, 19.50, 22.15 »Il mistero delle pagine perdute«; Dvorana 4: 15.00, 16.45, 18.30 »Bee movie«; 20.00, 22.10 »La promessa dell'assassino«; Dvorana 5: 15.15, 17.30, 19.50, 22.10 »La bussola d'oro (The golden compass)«.

Osmice

MARIO PAHOR je v Jamljah odprl osmico. Toči belo in črno vino ter nudi domači prigrizek.

OSMICO je odprl Mario Milič, Zgonik 71.

OSMICO je v Medjivasi odprla Nataša Pernarčič.

OSMICO so odprli pri Batkovih, Repen 32. Tel. št.: 040-327240.

V PREČNIKU ima odprto osmico Radovan Šemec.

V SALEŽU na kmetiji Perčič smo odprli osmico. Toplo vabljeni.

ZAHAH ima odprto osmico v Borštu 57.

DOM ZA OSTARELE
Dom Danica

24-URNA ZDRAVNIŠKA OSKRBA

SPECIALIZIRANO OSEBJE

DOMAČ AMBIENT

VRT Z RAZGLEDOM NA KOPRSKI ZALIV

Gažon 39, Šmarje

tel.: +386 (0)5 6560159 | GSM +386 40302601
FAX +386 (0)5 6560436 | e-mail: domdanica@tiscali.it

Založništvo tržaškega tiska in Narodna in študijska knjižnica

vabita na predstavitev knjige

NOVEGA NI PRI NAS NIČ
Slovinci in Slovenke v koncentracijskem taborišču Monigo

prisotni bosta
avtorica **Devana Lavrenčič Cannata**
in urednica **Marta Verginella**

srečanje bo v Narodnem domu, v sredo, 9. januarja ob 17.30

Poslovni oglasi

IŠČEMO OSEBJE 19/30 LET, do-bro znanje slovenskega jezika za delo: stiki s publiko, uradniško in ročno. Tel. 0422/881014 Barbara.

NEPREMIČNINSKA AGENCIJA CALCARA selekcionira uradnico/ka, prednost predstavlja znanje nemščine in uporabe kompiuterja. Poslati curriculum v italijanshini: fax 040/3499017 - calcara@calcara.it

NUDIM LEKCIJE za nižje in višje srednje šole. Imam dolgoletne izkušnje in sem vedno na razpolago. Pokličite od 18.00 do 21.00 mob. 3281570245.

PODJETJE IŠČE izkušene zidarje in vajence. Tel. 335-284754.

Mali oglasi

MALA BELA MUCA, KITTY se je zgubila 28. decembra v Mačkoljah. Stara je približno 8 mesecev. Kdor jo najde naj pokliče na tel. št.: 348-2230840.

LJUBITELJEM ŽIVALI podarimo enomesečno staro psičko mešane pasme. Tel. 040-229224.

MLADA ŽENA nudi pomoč na domu v gospodinjstvu. Tel.040-225786.

MLADA GOSPA z izkušnjami išče delo kot hišna pomočnica enkrat do dvakrat tedensko. Tel. št.: 040-43602.

PRODAM Citroen C3, črne barve, leto 2004, prevoženih 30.000 km, v dobrem stanju. Tel.: 335-6407258.

PRODAM kuhinjski pralni stroj Whirlpool 6th-Sense, zelo malo rabljen, še v garanciji. Tel. na št. 348-5183106.

PRODAM skoraj novo hišo v Trziču, veliko 130 kv. m.: mirna lega, veliko zelenja, dnevna soba, opremljena kuhinja, dve kopalnici, dve spalnici, shramba, terasa, podstrešje z možnostjo dveh sob in kopalnic, garaža, klet. Cena: 200.000 evrov, pokličite na tel. št. 347-2391220.

V BORŠTU dajem v najem udobno opremljeno stanovanje veliko približno 80 kv.m., s samostojnim ogrevanjem in pečjo na drva, balkonom, lepim razgledom, parkiriščem, prostorom za psa, avtobusno postajo pred vhodom. Klicati v jutranjih ali večernih urah na tel.: 339-4484840.

Prireditve

ŽUPNIJA SV. MARTINA (Prosek) v sodelovanju z društvom Ivan Nabergoj vabita na celovečerni koncert MePZ Jacobus Gallus iz Trsta pod vodstvom Matjaža Ščeka. Koncert bo danes, 6. januarja. 2008, ob 17. uri. Toplo vabljeni!

V NABREŽINSKI ŽUPNIJSKI DVORANI bo do danes, 6. januarja 2008, na ogled tradicionalna razstava jaslic. Sodeluje gospa Vida Pacorini. Urnik: četrtek in sobota od 16. do 19. ure, nedelja in prazniki od 10. do 12. in od 16. do 19. ure. Možen je tudi ogled jaslic v cerkvi sv. Roka.

SKLAD MITJA ČUK vabi v Bambičevo galerijo na razstavo akvarelov Claudie Raza Svetlobni tresljaji. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10 do 12. ter od 17. do 19. ure. Razstava bo na ogled do danes, 6. januarja 2008.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USCI vabi koncert v sklopu revije Nativitas: Bocen, Cerkev Cristo Re, danes, 6. januarja 2008, ob 15.00. »S pesmijo vam želimo...«, nastopata MoVS Lipa (dir. Anastazija Purič), Girotondo d'Arpe (dir. Tatiana Donis).

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV IN KNJIŽNICA DUŠANA ČERNETA vabita v ponedeljek, 7. januarja, v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3 v Trstu, na prvi »ponedeljkov večer« v letu 2008. O lanski razstavi v Muzeju novejši zgodovine v Ljubljani in o nedavno izdanem zborniku HITLERJEVA DOLGA SENCA bodo ob okrogli mizi razpravljali avtorji Jože Dežman, Monika Kokalj Kočvar, Renato Podbersič in Alenka Puhar. Začetek ob 20.30.

OBČINA DOLINA (odborništvo za kulturo) v sodelovanju s KD Fran Venturini in župnijo Boljunec vabi na božični in novoletni koncert v ponedeljek, 7. januarja 2008, ob 20.30 v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Boljuncu. Na koncertu nastopata MePZ Fran Venturini (dirigira Cinzia Sancin) in zbor Cappella Tergestina (dirigira Marco Podda).

GLASBENO VOŠČILO 2008 prinaša godbeno društvo Prosek z dirigentko Evo Jelenc. V petek, 11. januarja 2008, ob 20.30 v športnem centru AŠD Zarja v Bazovici. Prireditelj SKD Lipa toplo vabi k polnoštevilni udeležbi. Skupaj bomo nazdravili novemu letu!

SKD VALENTIN VODNIK v sodelovanju s Pihalnim orkestrom Breg vabi v petek, 11. januarja 2008, ob 20.30 na Dolgo Krono, na tradicionalni pozdrav Novemu letu. Nastopili bodo Pihalni orkester Breg, MoPZ Valentin Vodnik ter Zmaga in Vittorio. Sledi veliko preseenečnj.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM IN GLASBENA MATICA prirejata pod pokroviteljstvom Slovenske Prosvete v soboto, 12. januarja, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Rojanu BOŽIČNI KONCERT.Sodelujejo: harfistka Tadeja Kralj, učenka GM iz razreda prof. Jasne Merlak Corrado, Rojanski cerkveni pevski zbor pod vodstvom Bogdana Kralja in mešani pevski zbor »F. B. Sedej« iz Števerjana pod vodstvom Mirka Ferlana. Priložnostno misel bo podala Tanja Princič Mamolo. Vabljeni!

RAZVOJNO ZDRUŽENJE REPENTABOR IN ŽUPNIJSKA SKUPNOST REPENTABOR vabita na Božični koncert, ki bo v soboto, 12. januarja 2008, ob 18. uri v cerkvi Marije Vnebovzete na Tabru. Sodelujejo: otroška pevska skupina župnije Repentabor, Združeni mešani pevski zbor Repentabor in mešani pevski zbor Žaga (gostujoči zbor). Vljudno vabljeni!

SKD TABOR - PROSVETNI DOM OPČINE - NOVOLETNI KONCERT Nedelja, 13. januarja 2008, ob 18. uri. POLICIJSKI ORKESTER SLOVENIJE. Dirigent: Tomaž Kmetič, solist: Jože Kotar, klarinet. Na sporedu: Viktor Parma, C.M. von Weber, Martin Ellerby, Alfred Reed.

Obvestila

BARKOVLJE - v cerkvi Sv. Jerneja, bo v nedeljo, 13. januarja 2008, blagoslov otrok med mašo od 11. ure.

KMEČKA ZVEZA obvešča, da so podružnice zaprte do danes, 6. januarja 2008.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Nabrežini obvešča cenjene bralce, da bo zaprta za praznike do danes, 6. januarja 2008.

PILATES-SKD IGO GRUDEN obvešča, da se v torek, 8. januarja nadaljuje redni tečaj vadbe s sledečim urnikom. Ob torkih : 18-19, 19-20, 20-21, ob petkih 18.30-19.30, 19.30-20.30 ter ob sobotah 9 -10. Uvajalni tečaj za začetnike bo stekel v petek, 11. januarja, od 18. ure dalje. Za vpis in pojasnila 040- 200620 ali 349- 6483822 (Mileva).

ZDRUŽENJE AS.TRA. - Dejavnosti Združenja za zdravljenje odvisnosti od alkohola AS.TRA imajo že dalj časa namen opozarjati, informirati in preprečevati vsa tveganja, ki nastajajo kot posledica prekomernega uživanja alkohola. S tem v zvezi AS.TRA obvešča, da nudi slovenska skupina PEGAZ

vsem občanom pojasnila in to 15 minut pred pričetkom sestanka. Skupina PEGAZ se sestaja vsak ponedeljek od 18.30 do 20. ure na sedežu KD Rdeča Zvezda v Saležu, pod občinsko knjižnico.

DRUŠTVO SLOVENCEV miljske občine v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, Občino Milje in deželnim združenjem pevskih zborov USCI vabi na koncert Nativitas »S pesmijo vam želimo...« danes, 6. januarja ob 15.uri v stolnici v Miljah. Nastopili bo sta Moška vokalna skupina Lipa iz Bazovice in skupina keltskih harf Girotondo d'Arpe iz Trsta.

EKIPI 10 obvešča članice rekreacijske odbojcarske ekipe, da se srečamo v sredo, 9. januarja 2008, ob 20. uri. Prisestite darilce.

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST obvešča, da je za četrtek, 10. januarja 2008, sklican deželni svet stranke, ki bo potekal v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah (bivša osnovna šola) s pričetkom ob 20.00 uri.

Nenadoma nas je zapustila naša draga

Maria Carnielli-Kranjec
por. Ghersin

Žalostno vest sporočajo

mož Dragi, hčerka Rosana, snaha Eda, vnukinja Erika in ostalo sorodstvo.

Pokojnica bo ležala 11. januarja od 12. do 13. ure v mrtvašnici v ulici Costalunga, sledil bo mašni obred ob 13.20 v katinarski cerkvi in pokop na katinarskem pokopališču.

Podlonjer, 6. januarja 2008
Pogrebno podjetje San Giusto-Lipa

Dragi teti Mariji, zadnji objem in pozdrav.

Nečaki z družinami

ZAHVALA

Mariuccia Coccoli

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin naše drage.

Svojci

Trst, 6. januarja 2008

ZAHVALA

Mirko Ciuk

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in počastili njegov spomin.

Svojci

Trebče, 6. januarja 2008
Kraško pogrebno podjetje Lipa

ZAHVALA

Silva Daneu
vd. Černe

Ob izgubi naše drage se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami in počastili njen spomin.

Svojci

Prosek, 6. januarja 2008
Pogrebno podjetje Alabarda Opčine

KRIŽKA SEKCIJA VZPI-ANPI E. Antončič-Stojan in SKD Vesna, vabita na predavanje prof. Jožeta Pirjevca »Zakon džungle v današnjih mednarodnih odnosih« v petek, 11. januarja 2008, ob 20. uri v domu Alberta Sirkarja v Križu.

O.N.A.V. - Vsedržavno združenje pokuševalcev vina prireja tečaj degustacije, ki daje možnost pridobitve di-

Zapustil nas je naš dragi

Drago Antoni

Žalostno vest sporočajo

žena Vilma, sin David, hči Irina z Andrejem, vnuki in ostalo sorodstvo

Pogreb bo v torek, 8. januarja ob 13. uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga v pro-seško cerkev.

Prosek, 6. januarja 2008
Pogrebno podjetje Alabarda Opčine

Zadnji pozdrav ljubljenemu nonotu Dragotu

Alex, Alan, Ivana in Petra

Drago, ostal boš v naših srcih

Margherita in Ivo,
Marina in Ivan

Zadnji pozdrav Dragotu

Lidija in Maja z družino

Ob bolečji izgubi dragega očeta Dragota Antonija izrekava Irini in vsem sorodnikom iskreno sožalje

Dunja in Peter

Ob izgubi ljubljenega očeta Dragota izrekamo Irini in družini občuteno sožalje

Adele in Paolo, Sabrina in Sergio,
Sandra in Mauro, Franca in Joško

Zapustil nas je naš dolgoletni pevec Drago. Z žalostjo v srcih izrekamo družini in sorodnikom občuteno sožalje.

Cerkveni pevski zbor Prosek

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, nona in sestra

Zdenka Sossi
vd. Sossi

Za njo žalujejo

sin Žarko z Wilmo, hčerka Nadja s Pinotom, vnukinja Sara in brat Etko

Pogreb bo v sredo, 9. januarja 2008 ob 11.30 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Pokojnica bo ležala v ulici Costalunga od 10.00 do 11.00 ure.

Opčine, 6. januarja 2008
Kraško pogrebno podjetje Lipa

Zbogom, draga nona, za vedno boš z mano

Sara

Zbogom, draga teta Zdenka. Težko je slovo.

Milojka in Toni ter
Tamara in Aleš

Zdenke se s hvaležnostjo spominjata

Giampaolo in Beatrice De Ferra

Ob smrti drage mame izrekajo Nadjini in sorodnikom občuteno sožalje

ravnatelj, učno in neučno osebje didaktičnega ravnateljstva na Opčinah

Ob izgubi drage mame Zdenke izrekamo iskreno sožalje Nadjini

kolegice osnovne šole F. Bevk

plome uradnega pokuševalca. Tečaj (18 lekcij) se bo začel 25. januarja in bo potekal ob sredah in petkih od 20.00 do 22.30 v športno kulturnem centru v Lonjerju. Vpisovanje vsak torek od 19.00 do 20.00. Za informacije kličite na tel. štev. 333-4219540 ali 340-6294863; email: lucandek@tiscali.it.

Tvoja dobrot, iskrenost in občutljivost bodo neizbrisni pečat v naših neutolažljivih srcih in v našem spominu.
Hvala, mama

Anna Maria
Sossi Simonic

Žaluojači

sinova Riki z Antonello in Mauro z Martino, sestri Sonja in Bruna, vnuka Gianluca in Davide

Za zadnji pozdrav bo pokojnica ležala v sredo, 9. januarja od 8.00 do 11.00 v ulici Costalunga. Datum in uro žarnega pogreba bomo javili naknadno. Namesto cvetja darujte za združenje "Il sogno di Andrea" c/c:010/0000275-2 pri CREDEM ABI:03032 CAB:02200.

Trst, 6. januarja 2008

Ob smrti drage mame Anna Marie izreka iskreno sožalje sinovoma Rikiju in Mauru Simonicu

Košarkarski klub Bor

Ob težki izgubi drage mame sočustvujemo z našim igralcem Maurrom Simonicom in svojci.

AŠD Jadran

Ob izgubi drage mame izrekamo Maurotu in svojcem iskreno sožalje.

Edigraf

Prerano nas je zapustil naš mož, oče in nono

Giorgio Dovgan
(Jure)

Za njim žalujejo

žena Zdenka, sinova Alessandro in Flavio z družinama, brat Marino, svakinja Silva in ostalo sorodstvo

Pogreb bo v ponedeljek, 7. januarja 2008, ob 13.00 uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga v cerkev na Katinari.

Sv. Ivan, Katinara, 6. januarja 2008

Za dragim stricem Giorgiotom žalujeja

Fulvio in Saša z družinama

Dragi Giorgio, zadnji pozdrav

družine Glavina, Leban,
Jerman in Žic

Zbogom Jure, stari prijatelj iz otroških let!

Glaucio in Teresa

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Devin Nabrežina
Nabrežina, 166
Tel. 040/200342

Trst
Ul. Torrebianca, 34
Tel. 040/630696
Ul. dell'Istria, 129
Tel. 040/830120

Pogrebne storitve od 1450,00€

Društvo Slovencev miljske občine
Zveza slovenskih kulturnih društev
Občina Milje
Deželno združenje pevskih zborov USCI

vabijo na **koncert**

**S pesmijo
vam želimo...**

*v okviru zborovske revije
Nativitas*

Nastopata
**Moška vokalna skupina
Lipa iz Bazovice**
in **Girotondo d'arpe**
iz Trsta.

**Danes, 6. januarja
ob 15. uri v miljski stolnici**

Župnija sv. Martina Prosek
Društvo Ivan Nabergoj

vabita na
CELOVEČERNI KONCERT

**MEPZ
JACOBUS GALLUS**
ZBOROVODJA MATJAŽ ŠČEK

DANES, 6.01.2008 OB 17.00
V CERKVI NA PROSEKU

Čestitke

Danes praznuje mama NADJA 64. rojstni dan. Mnogo zdravja in korajže ji želi hčerka Katja.
Draga LILIJANA! Danes nas boš pogostila, ker jutri pomemben praznik boš slavila. Prisrčno čestitam in želimo polno dobrega razpoloženja in zdravih let, teti Ivanka in Pepka, sestrična Nadja ter bratrance Edi, Mario, Stojan in Darko.
Danes slavi naša MARTINA 30. rojstni dan. Iz srca ji želimo veliko zdravja ter da bi bila vedno srečna in vesela, mama Wilma, oče Claudio, sestra Katja z družino, stric Sergij z družino, noni, Denise in Simon pa ji pošljata koš poljubčkov.
MARTINA ŠVAGELJ iz Repna slavi danes okrogli rojstni dan. Da bi se ji izpolnile vse skrite želje, ji iz srca voščijo vsi iz Zagradca.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Miramarski drevored 49, Katinara - Ul. Forlanini
SHELL: Žavlje (Milje), Nabrežina 129
ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3
FLY: Passeggio S. Andrea

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
OMV: Proseška postaja 35
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

SKLAD MITJA ČUK
v sodelovanju s
proseško župnijo vabi
na **koncert**
kitarista Marka Ferija
"Zven strun med
Španijo in sodobnostjo"...

Program za skorajšnjo turnejo po ZDA in Mehiki vsebuje skladbe
Federica Morena-Torrobe,
Miguela Llobeta, Vicenteja Asencia, Pavleta Merkúja,
Lea Brouwera, Frederica Handa
in **Dušana Bogdanoviča.**

Nedelja, 13. januarja,
ob 17. uri,
cerkev sv. Martina na Proseku

Bambičeva galerija

vabi v okviru **Kraškega pusta na odprtje**
fotografske razstave

**“ZAMRZNJENI
NORČAVI ČAS”**
Maske od DREŽNICE do
Pruškega polja

**Novinarja in fotografa
Primoža Hienga**

Predstavitel:
prof. dr. Janez Bogataj.
Nastopile bodo cerkniške pustne maske s Pavliho in harmoniko.

Sobota 12. januar ob 20.30
Opčine - Proseška ul. 131

Izleti

SMUČARSKI ODSEK SPDT prireja v nedeljo, 13. januarja 2008, avtobusni izlet na Gerlitzten. Odhod bo ob 6.30 z ul. F. Severo pred sedežem Rai in iz Sesljana ob 6.45. Za prijave in informacije lahko pišete na »smucanje@spdt.org« ali pa v uradu ZSSDI, ul. Cicerone 8, tel.: 040 635627. Vabljeni!

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO DOLINA obvešča, da bodo v obdobju vpisovanja v osnovne šole in otroške vrtnice informativni sestanki potekali v naslednjih dneh: OV

Loterija 5. januarja 2008											
Bari	86	58	42	69	49						
Cagliari	69	45	16	88	61						
Firence	83	75	6	73	67						
Genova	78	9	1	89	38						
Milan	30	64	82	49	56						
Neapelj	16	67	35	90	40						
Palermo	68	31	90	34	49						
Rim	75	3	34	13	89						
Turin	38	26	75	87	53						
Benetke	15	66	35	60	57						
Nazionale	25	52	11	44	69						

Super Enalotto Št. 3											
16	30	68	75	83	86	jolly	15				
Nagradni sklad							3.955.479,61 €				
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							28.363.441,00 €				
Brez dobitnika s 5+1 točkami							0,00 €				
5 dobitnikov s 5 točkami							158.219,19 €				
1.384 dobitnikov s 4 točkami							571,60 €				
56.698 dobitnikov s 3 točkami							13,95 €				

Superstar 25											
Brez dobitnika s 6 točkami							—€				
Brez dobitnika s 5+1 točkami							—€				
Brez dobitnika s 5 točkami							—€				
2 dobitnika s 4 točkami							57.160,00 €				
183 dobitnikov s 3 točkami							1.395,00 €				
2.994 dobitnikov s 2 točkama							100,00 €				
21.085 dobitnikov z 1 točko							10,00 €				
48.175 dobitnikov z 0 točkami							5,00 €				

OBČINA DOLINA
ODBORNIŠTVO ZA KULTURO
v sodelovanju s KD F. VENTURINI od Domja in župnijo Boljunec

BOŽIČNI IN NOVOLETNI KONCERT

*Jutri, 7. januarja 2008 ob 20.30
v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Boljuncu*

NASTOPAJO
MePZ FRAN VENTURINI - Domjo
dir. Cinzia Sancin

Zbor "Cappella Tergestina"
dir. Marco Podda

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM in GLASBENA MATICA
prirejata pod pokroviteljstvom SLOVENSKE PROSVETE

Božični koncert

v soboto, 12. januarja, ob 20.30
v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Rojanu.

— Sodelujejo: —

Harfistka **Tadeja Kralj**, učenka GM iz razreda prof. Jasne Merlak Corrado
Cerkveni pevski zbor »F. B. Sedej« iz Števerjana
pod vodstvom Mirka Ferlana

Priložnostna misel: **Tanja Prinčič Mamolo**

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta

prirejata okroglo mizo ob zborniku

Hitlerjeva dolga senca

*Sodelovali bodo avtorji
Jože Dežman, Monika Kokalj
Kočevar, Renato Podbersič
in Alenka Puhar*

Jutri, ob 20.30
v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3

Miškolin BORŠT - 8. 1. 2008 ob 16.00; OV Kekec BOLJUNEC - 8. 1. 2008 ob 16.15; OV Palčica RICHMANJE - 9. 1. 2008 ob 16.30; OV Pika Nogavička DOLINA - 10. 1. 2008 ob 16.00; OV Mavrica MILJE - 14. 1. 2008 ob 16.30; OŠ »P. Voranc« Dolina - 7. 1. 2008 ob 16.15; COŠ »A. Bubnič« Milje - 7. 1. 2008 ob 16.15; COŠ »M. Samsa« Domjo - 7. 1. 2008 ob 17.00; COŠ »F. Venturini« Boljunec - 14. 1. 2008 ob 17.00. Tajništvo sprejema prošnje za vpis vsak dan od 9. do 14. ure; ob ponedeljkih do 16.30. Rok vpisovanja se zaključuje 30. 1. 2008.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO pri Sv. Ivanu vabi starše otrok rojenih v letu 2005, da se udeležijo »dnevo odprtih vrat«. V Lonjerju, na Lonjerski cesti, 240 (tel. 040-910073) imajo možnost obiska ob torkih in četrkih, in sicer 8. in 15. januarja ter 10. in 17. januarja. V Barkovljah, v Ul. Vallicula, 11 (040-417393) pa ob ponedeljkih in četrkih, in sicer 7. in 14. januarja in 10. in 17. januarja.

NA OŠ OTONA ŽUPANČIČA pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4, bo potekal teden odprtih vrat ob vpisu v 1. razred od torka, 8. januarja do petka, 11. januarja 2008, s sledečim urnikom: torek, sredo in četrtek ob 8. do 16. ure, petek ob 8. do 13. ure. Vabljeni so vsi otroci, ki so godni za vpis v 1. razred ter njihovi starši.

OŠ OTONA ŽUPANČIČA pri Sv. Ivanu, ul. Caravaggio 4, prireja informativno srečanje o delovanju šole

SKD Valentin Vodnik
v sodelovanju s
Pihalnim orkestrom Breg

vabi

V PETEK, 11. JANUARJA, OB 20.30 NA DOLGO KRONO

na tradicionalni

**POZDRAV
NOVEMU LETU**

Nastopili bodo
**PIHALNI ORKESTER BREG
MOPZ VALENTIN VODNIK
ter ZMAGA IN VITTORIO**

**SLEDI VELIKO
PRESENEČENJU!**

ob vpisu v 1. razred v ponedeljek, 14. januarja 2008, ob 17.30. Vljudno vabljeni!

OŠ F.S. FINŽGARJA v Barkovljah, vabi starše bodočih prvošolcev na informativni sestanek, ki bo v sredo, 9. januarja 2008 ob 16.15 na sedežu šole. Dneva odprtih vrat bosta v ponedeljek, 7. januarja 2008 in v sredo, 9. januarja 2008 ob 8. do 15.30.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. JAKOBU sporoča, da bodo skupni informativni sestanki in dnevi odprtih vrat ob vpisih za šolsko leto 2008/09 potekali po sledečem razporedu: v otroškem vrtcu v Škednju (reber De Marchi, 8), v torek, 8. januarja ob 11. uri; v otroškem vrtcu pri Sv. Jakobu (Ul. Frausin, 12) v četrtek, 10. januarja ob 15.30; v otroškem vrtcu J. Ukmarja (Staroi-strska cesta, 78) v petek, 11. januarja ob 11. uri; na osnovni šoli J. Ribičiča-K. Široka (Ul. Frausin, 12) v četrtek, 10. januarja ob 15.30 ter na osnovnih šolah I. Grbca in M. G. Stepančič (reber De Marchi, 8) v ponedeljek, 14. januarja ob 14.30. Na sestankih bo možno vpisati otroke v posamezne vrtnice oz. šole.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI obvešča, da bodo dne-

Občina Devin Nabrežina
Pokrajina Trst

Občina Devin Nabrežina, vodilna Občina Socialnega okraja 1.1, ki vključuje tudi Občini Zgonik in Repentabor, obvešča, da je razpisan natečaj po odprtem postopku za dodelitev koncesije za upravljanje službe "Igralni kotichek »Palček« za preizkusno obdobje od 01.03.2008 do 28.02.2009 z možnostjo, da se koncesija podaljša za nadaljnja tri leta na podlagi predhodne ocenitve ustanov.

Morebitne informacije in izvod celotnega natečajnega razpisa dobite v Uradu za Socialno Službo, Sesljan 124 (TS) – tel 040299145 ali 0402017381 ali 0402017389, oziroma na spletni strani Občine Devin Nabrežina – www.comune.duino.aurisina.ts.it – natečajji.

Sesljan, 31.12.2007

Odgovorna za Socialno Službo:
dott. Romana Maiano

abonmajska sezona 07/08
www.teaterssg.it

Slovensko stalno gledališče - MALA SCENA
predstava (plus) v abonmaju

Edoardo Erba

**MARATON
V NEW YORKU**

Igrata:
Primož Forte in Romeo Grebenšek
prevod: Gašper Malej
Režija, scene in kostumi: **Miha Golob**
Slovenska praižvedba

premiera,
v petek, 11. januarja, ob 20.30
z italijanskimi nadnapisi

ponovitve:
v soboto, 12. januarja, ob 20.30
z italijanskimi nadnapisi
v nedeljo, 13. januarja, ob 16.00
v torek 15. januarja, ob 20.30
v sredo 16. januarja, ob 20.30
v petek, 18. januarja, ob 20.30
v soboto, 19. januarja, ob 20.30
z italijanskimi nadnapisi
v nedeljo, 20. januarja, ob 16.00
v torek 22. januarja, ob 20.30
v sredo 23. januarja, ob 19.30
z italijanskimi nadnapisi
v torek 19. februarja, ob 20.30
v sredo 20. februarja, ob 19.30
z italijanskimi nadnapisi
v petek 22. februarja, ob 20.30
v soboto 23. februarja, ob 20.30
v petek 29. februarja, ob 20.30

Za ogled predstave »MARATON V NEW YORKU« je za abonente in druge obiskovalce nujna predhodna rezervacija pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča od ponedeljka do petka z urnikom 10-13/ 17-20
Rezervacija zapade 30 minut pred začetkom predstave! Abonentni dvignejo vstopnico po simbolični ceni (2 €). Priporočamo, da vstopnico dvignete v predprodaji pri blagajni SSG
Mala scena SSG ima 75 razpoložljivih sedežev, ki niso oštevilčeni.
info brezplačna tel.št. 800 214302

z obrazom svojega časa

vi odprtih vrat v vrtcih sledeči: OV Nabrežina 18. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Devin 17. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Mavhinje 15. januarja, od 10.00 do 11.30; OV Gabrovec 08. januarja, od 10.00 do 11.30.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPČINAH vabi starše, ki nameravajo vpisati otroke v prve razrede osnovnih šol na »dneve odprtih vrat«, ki bodo potekala na posameznih šolah po sledečem urniku: OŠ Trubar/Kajuh-Bazovica 15. januarja 2008, ob 16.30; COŠ Tomažič-Trebec 9. januarja 2008, ob 15. uri; OŠ Gradnik-Repen 14. januarja 2008, ob 15.30; OŠ Sirk-Križ 14. januarja 2008, ob 15. uri; OŠ Černigoj-Prosek 15. januarja 2008, ob 8.30; OŠ Bevk-Opčine 15. januarja 2008, ob 15. uri.

OŠ FRANA MILČINSKEGA vljudno vabi na informativni sestanek ob vpisu v 1. razred za šolsko leto 2008/09. Srečanje bo v lonjerskem vrtcu v torek, 15. januarja 2008 ob 16. uri.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA Sv. Cirila in Metoda (sedež pri Sv. Ivanu - glasnena smer in oddelek na Katinari - navadna smer) prireja dve informativni srečanja o delovanju obeh smeri in ki bosta: v sredo, 16. januarja 2008 ob 17. uri na sedežu pri sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4 v Trstu in v četrtek, 17. januarja 2008 ob 17. uri na sedežu na Katinari, Reška cesta (Str. di Fiume) 511.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI obvešča, da bo vpisovanje od 7. do 30. januarja 2008, v otroške vrtnice za otroke, ki dopolnijo 3. leto starosti do 31. januarja in v prvi razred osnovne šole, za otroke, ki dopolnijo 6. leto starosti do 30. aprila 2009, na ravnateljstvu v Nabrežini. Urnik tajništva: vsak dan od 7.30 do 13.30, ob ponedeljkih tudi od 15.30 do 18.30.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

ŠTANDREŽ - Industrijski konzorcij je za poseg prejel od dežele poldrugi milijon evrov

Uredili bodo manjši park z razgledno točko nad Sočo

Krajevni svet upa tudi v nakup naprav za merjenje onesnaženosti zraka in uresničitev kolesarskih stez

Na severozahodnem robu štandreške industrijske cone bodo uredili manjši park z razgledno točko nad Sočo, sprehajalnimi potmi, travnikom in raznovrstnimi drevesi. Krajevni svet za Štandrež si prizadeva, da bo industrijski konzorcij čimprej uredil zeleno površino na levem bregu reke, saj mu je dežela Furlanija-Juljska krajina že dodelila potrebna finančna sredstva. »Z odredbo, ki jo je deželni odbor odobril aprila, je konzorcij prejel približno en milijon in pol evrov. Denar je namenjen izgradnji še dodatnega odseka ceste, ki bo služil obratom na severozahodnem območju industrijske cone, in ureditvi manjšega parka, ki bo mejil na novo cesto,« je povedal predsednik krajevnega sveta za Štandrež Marjan Brescia.

Industrijski konzorcij bo po njegovih besedah pred koncem januarja vložil na deželo Furlanijo-Juljsko krajino tudi druge prošnje, ki so krajevemu svetu posebno pri srcu. »Prvega projekta niso še predstavili. Gre za nakup naprave za merjenje onesnaženosti zraka, ki bi jo morali namestiti na treh ali štirih točkah na območju industrijske cone,« je povedal Brescia in pojasnil: »Napravo bi morali postaviti v bližini ulice Natisone, v ulici sv. Mihaela, v Sovodnjah in v središču industrijske cone. Tehnologija stane približno 200 tisoč evrov.« Konzorcij bo pred koncem meseca ponovno predložil deželi FJK tudi prošnjo za financiranje projekta za izgradnjo kolesarskih stez, ki bi segale od začetka industrijske cone do Sovodnj. »Projekt znaša milijon in pol evrov. Lani ga je dežela zavrnila, upamo, da bo letos drugače,« je povedal Brescia.

Krajevni svet iz Štandreža se tudi zavzema, da bi čimprej stekel postopek za uresničitev obsežnega soškega parka na levem bregu Soče. »Le-ta bi namreč vključeval tudi Štandreški predel reke. Projekt je bil že predstavljen pred leti, zaenkrat pa se še nič ne premika. Goriška občina mora najprej posredovati deželi FJK dokumentacijo, ki jo je le-ta zahtevala,« je poudaril Brescia in dodal: »Od občine Gorica ne nazadnje pričakujemo, da na predelu brega Soče, ki so ga lani utrdili, postavi varnostno mrežo. Le-to je krajevni svet odkupil že decembra.« (Ale)

Na robu štandreške industrijske cone bodo uredili park z razgledom na Sočo

BUMBACA

GORICA - Včeraj odprli razstavo centra Dramsam

Antična glasbila na ogled

Obrtniki so brežibno izdelali 80 reprodukcij instrumentov, ki so jih uporabljali med 12. in 17. stoletjem

Približno 80 glasbenih instrumentov, ki so jih v Italiji in drugod po Evropi uporabljali med 12. in 17. stoletjem, bo do 19. januarja na ogled v Gorici. V deželnem avditoriju v ulici Roma so namreč včeraj odprli prestižno razstavo »Theatrum Instrumentorum. Dalla cetra alla ghironda, gli strumenti per fare musica tra Medioevo e primo Barocco«, ki ga prireja center antične glasbe Dramsam s podporo goriške občine in dežele Furlanije-Juljske krajine. Pobuda je namenjena študentom, pa tudi izvedencem in radovednežem. Reprodukije antičnih glasbil so na podlagi dokumentov in zgodovinsko pomembnih slik skrbno izdelali obrtniki iz Furlanije: njihova spretnost je omogočila, da danes lahko poslušamo zvoke preteklosti. Med udeleženci včerajšnjega odprtja razstave, ki bo vsak dan brezplačno na ogled med 10. in 12. uro ter med 16. in 19. uro, je bil tudi deželni odbornik za kulturo Roberto Antonaz.

Odbornik Antonaz si ogleduje enega izmed razstavljenih glasbenih instrumentov

BUMBACA

RUPA - Božičnica v prostorih prosvetnega društva

Božični prizorček z glasbo

Nastopili so mali glasbeniki, ki obiskujejo orgelski tečaj Mirka Butkoviča

Otroci med nastopom

BUMBACA

Božični prizorček, petje tradicionalnih motivov in igranje na pianolo so bili sestavni elementi živahne božičnice, s katero so se pred starši in drugimi sorodniki izkazali mali udeleženci orgelskega tečaja v cerkvi v Rupi. Nastop je potekal v petek v prostorih društva Rupa-Peč, ki je sodelovalo pri organizaciji božičnice. Nastopilo je šest otrok med 8. in 12. letom, ki jih je vodila Eva Dolinšek (le-ta sodeluje z Mirkom Butkovičem pri vodenju orgelskega tečaja). Pri pripravi scenografije za božično igrico so Dolinškovi pomagali starši. Prostovoljne prispevke, ki so jih zbrali med nastopom, bodo namenili popravilu orgel v cerkvi v Mirnu.

ROMJAN - Zagorel tradicionalni kres

Dobri obeti

Po slabem začetku bo leto polno uspehov in veselja

V raznih krajih Laškega so včeraj, na predvečer Treh kraljev, zagoreli kresovi, ki jim pravijo »seime«. V Romjanu je ogenj prižgal ronški župan Roberto Fontanot. Glede na smer, ki jo je ubral dim, so številni prisotni ugotavljali, da bo leto po slabem začetku polno uspehov in veselja.

BUMBACA

SOVODNJE - Društvo Karnival že zbira prijave skupin in vozov

V polnem teku priprave na enajsto pustno povorko

Za veselo vzdušje bodo skrbeli bendi Blek Panthers, Kraški ovčarji, Kingston in The Maff Show

Pust je pred vrati, saj bodo pustni plesi, prazniki in povorke na sporedu čez manj kot mesec dni. Pri društvu Karnival so v teku priprave na letošnje sovodenjsko praznovanje, ki bo kot običajno bogato in pestro, veliko dela pa imajo v teh dneh tudi sodelujoče skupine, ki so se s polno paro lotile šivanja oblek in priprave vozov.

Pustovanje društva Karnival se bo pričelo v petek, 1. februarja, ko bosta pod ogrevanim šotorom v Sovodnjah nastopili priljubljeni skupini Blek Panthers in Kraški ovčarji. Pravi pustni »žur« se obeta tudi v soboto, 2. februarja, ko bodo Sovodnje norele ob zvokih skupine Kingston. Vrhunec bo pustovanje Karnivala doseglo v nedeljo, 3. februarja, ko bo na sporedu enajsta pustna povorka, ob zaključku katere bo ples s skupino The Maff Show. Vpisovanje vozov in skupin je že odprto, več informacij pa je mogoče dobiti pri Ladiju (tel. 0481/882119) ali na ZSKD (tel. 0481/531495).

0481/531495).

Odbor društva Karnival se je v prejšnjih tednih sestal s prireditelji openskega Kraškega pusta, da bi se pustarji z Goriškega in s Tržaškega čim bolj številčno udeležili obeh pustnih povork. Karnivalovi odborniki so se ob tem srečali tudi s predstavniki drugih pustnih povork, ki jih prireja-jo na Goriškem, skupaj pa z njimi pa so se odpravili do predsednika goriške pokrajine Enrica Gherghette. Leta je zagotovil finančno pomoč za tiskanje plakatov in za promocijo pustnih prireditev na Goriškem.

Sovodenjsko pustno povorko bo tudi letos spremljala bogata loterija. Zmagovalec bo poletel v Sarm El Šejk, druga nagrada bo vikend v termah Čatež, tretja pa videokamera. Ostale zmagovite srečke bodo njihovim lastnikom prinesle televizijo, večerjo v priznani gostilni, pršut, mikrovalovno pečico, mobilni telefon, hi-fi in košaro z enogastronomskimi dobrotami.

Lanska povorka je v Sovodnje priklicala več tisoč glav množico

BUMBACA

VINO - Odzivi na sklep o poimenovanju sorte tokaj z nazivom Tocai Friulano

Vinogradniki so si oddahnili

Komjanc: »Ime Bianco bi bilo pogubno - Povpraševanje po tokaju naraslo« - Primosig: »Za sprejemanjem novega imena se skrivajo finančni interesi«

Vinogradniki v deželi Furlaniji-Juljski krajini bodo lahko vino sorte tokaj znotraj meja italijanske države tržili pod nazivom Tocai Friulano ali le Friulano, medtem ko bodo morale steklenice istega vina na drugih evropskih tržiščih biti označena izključno z imenom Friulano. To je sad petkovega dogovora, ki so ga v smeri dokončne rešitve dolgotrajnega boja za ohranitev imena Tocai Friulano dosegli v Trstu predstavniki dežele FJK, funkcionarji ministrstva za kmetijske politike in odvetniki glavnih stanovskih organizacij vinogradnikov. Dogovor bo dokončno stopil v veljavo čez nekaj tednov, ko bo ministrstvo izdalo ustrezeni dekret.

Zgodba se je pričela leta 1993, ko so Madžari v sklopu bilateralnih

SILVAN PRIMOSIG

BUMBACA

pogajanj za vstop Madžarske v Evropsko Unijo zahtevali zaščito porekla svojega vinorodnega okoliša Tokaj. Evropsko sodišče v Luxemburgu je prošnji Madžarov ugodilo z motivacijo, da ima geografsko ime madžarskega kraja Tokaj prioriteto nad imenom avtohtone sorte grozdja. Po

ROBERT KOMJANC

FOTO VAS

daljšem obdobju negotovosti je 31. marca 2007 evropska zakonodaja prepovedala uporabo imena Tokaj in različnih inačic in s tem uporabo dosedanjega imena tega tipičnega furlanskega vina.

»Petnajst let smo čakali in komaj zdaj, na predvečer ustekleničenja letošnjega pridelka se je stvar premaknila. To dokazuje skrajno neresnost pri reševanju problema s strani italijanske politike in njenih institucij,« je novico komentiral vinar Silvan Primosig z Oslavja. Kar se tiče dejstva, da se po padcu meje na skupnem območju Brd isto vino pridelano iz avtohtone sorte tokaj imenuje tako Tocai Friulano - Friulano kot tudi Sauvignonasse je Primosig povedal: »Slovenija se je že pred leti odločila in šla po svoji poti, kar se mi zdi tudi prav. Ne smemo pa prezreti okoliščine, da se za sprejemanjem novega imena v Italiji skrivajo finančni interesi, saj so tako s strani dežele FJK kot z ministrstva za kmetijske politike bila nakazana precejšnja denarna sredstva za promocijo novega imena.«

Ali je pozornost okoli afere tokaj privedla do povečanja prodaje vina, smo povprašali Roberta Komjanca, vinarja, ki skupaj z drugimi člani družine upravlja vinogradniško podjetje na Jazbinah. »Opažam, da se je povpraševanja po tokaju v zadnjih letih predvsem s strani kupcev iz osrednje Italije ter Avstrije in Nemčije povečalo, kar me seveda veseli,« je povedal Komjanc ter o petkovem sklepu dodal: »S sprejeto odločitvijo se končno lahko oddahnemo, saj smo bili nekateri vinogradniki v tem času do zadnjega prepričani, da bomo zaradi notranjih združb med tistimi, ki so še vedno vztrajali pri ohranitvi imena Tocai Friulano in onimi, ki so se odločili za Friulano zašli v slepo ulico. Možnost uveljavitve imena Bianco bi lahko bila pogubna, saj nima nikakršne povezave z območjem

oziroma teritorijem na katerem vino pridelamo.«

Je torej nesrečno poglavje toka-ja zaključeno, smo še povprašali Komjanca. »Mislim, da je zadeva zdaj le jasnejša. Proizvajalci vina še vedno cmok težko požiramo predvsem zato, ker so v vsem tem času pristojne politične in institucionalne sredine zamujale pri sprejemanju učinkovitih zaščitnih ukrepov. Priziv na Evropsko sodišče pa so prepozno vložili. Preveč je še nepojasnjenih, skoraj absurdnih zadev kot tudi interpretacij sprejetih zakonov. Na primer ta, da v ZDA vinogradnik lahko pridelava svoje vino iz sorte tokaj in ga na Evropsko tržišče prodaja z imenom Tocai Friulano,« je zaključil Komjanc.

Vanja Sossou

Na Vrh in v Števerjanu
tradicionalni koledovanji

Na Vrh in v Števerjanu bodo danes obnovili starodavni običaj koledovanja. Števerjanski Gašper, Miha in Boltežar bodo krenili na pot ob 11. uri po maši v župnijski cerkvi, obiskali pa bodo vse domačije. Na Vrh se bodo fantje zbrali na sedežu društva Danica, startali pa bodo okrog 13. ure. Obhod bo trajal do mraka, zaključil pa se bo z večerjo na sedežu društva Danica.

V Stražicah »pignaruk«

V Stražicah bo danes ob 19.30 zagorel tradicionalni »pignaruk«. Praznovanje, na katerem bo igral pihalni orkester Goriška Brda z Dobrovega, že več let prireja okolišni svet Stražice v sodelovanju z okolišnimi svetoma Podgora ter Pevma, Štmaver in Oslavje. Delovali bodo dobro založeni kioski s »panetonom«, kuhanim vinom, toplo čokolado in drugimi dobrotami.

Športna dvorana buri duhove

Predlog tržiškega občinskega odbornika Micheleja Luiseja, po katerem bi bilo treba zgraditi novo športno dvorano s tri do pet tisoč sedeži, ki bi služila potrebam cellega tržiškega mestnega okrožja, je nalezela na različne odzive. Luise je po srečanju z občinsko komisijo za šport menil, da je prišel čas za načrtovanje športne palače, v kateri bi lahko poleg tekem priredili tudi koncerte in druge prireditve. Po njegovih besedah bi moral novi objekt služiti potrebam celotnega tržiškega mesta okrožja, ravno zato pa ni nujno, da bi ga zgradili na območju tržiške občine. Luise je tudi podčrtal, da si bo prizadeval za prenovalo obstoječih objektov v Trziču. »Končno politik, ki mu je šport pri srcu. Soglašam s potrebo po gradnji nove strukture z dva ali tri tisoč sedeži, ki bi služila celemu okrožju,« je povedal pokrajinski predsednik federacije FIP Lucio Foschian. Pozitivno je ocenil predlog tudi predsednik društva Falconstar Salvatore Palermo, ki ima košarkarsko ekipo v B2 ligi, gradnji novega objekta pa nasprotuje predsednik rekreacijskega društva Fincantieri Carlo Fucile. »Tako mogočna športna palača ni potrebna, kot je že povedala tudi konzulta za šport. Bolj pomembna so popravila obstoječih objektov, ki ne odgovarjajo potrebam uporabnikov,« pravi Fucile.

Vizintin na Radiu Gorizia 1

Doberdobski župan Paolo Vizintin bo jutri med 9. in 11. uro gost radijske oddaje Radia Gorizia 1 (fm 103.800-91.700) »Parliamone«. Novinar Alessandro Bonfanti se bo z županom pogovarjal o projektih občinske uprave v letu 2008.

ŠTANDREŽ - Praznik 40-letnikov

Najboljša leta

Jubilanti so praznovali do jutra in ugotovili, da so še vedno »fejšt«

Zdravica štandreških štiridesetletnikov

Štiridesetletniki iz Štandreža so sredi decembra skupaj praznovali okroglo obletnico. Najprej so se udeležili maše, po obveznem fotografiranju na »placu« pred štandreško cerkvijo pa so nadaljevali praznovanje, in sicer kar čez cesto pri Turriju. Praznik je trajal do jutranjih ur. Jubilanti so ugotovili, da so še vedno »fejšt«, in kot je eden izmed njih dejal, »so v ta bujših lietih«. Lepo

je bilo pokramljati z nekaterimi, ki so se odselili v druge kraje naše dežele, a so vseeno še vezani na domačo vas in ljudi. 40-letniki so spoznali, da je lepo obujati spomine, zato pa so sklenili, da se bodo v kratkem spet srečali; tudi tisti, ki se decembrskega praznika niso uspeli udeležiti, bodo tako imeli novo priložnost za srečanje z nekdajnimi sošolci in prijatelji iz otroštva.

DOBERDOB - Praznik 75-letnikov

Vesel jubilej

S pesmijo so nazdravili in se skupaj spominjali zlatih časov

Doberdobski 75-letniki v cerkvi sv. Martina

75-letniki iz doberdobske občine so se pred časom srečali, da bi skupaj nazdravili visokemu življenjskemu jubileju. Najprej so se jubilanti zbrali pri maši, ki jo je v cerkvi sv. Martina v Doberdobu daroval Ambrož Kodelja. Duhovnik je nagovoril 75-letnike in jih pozval, naj se zahvaljujejo dobremu Bogu, ker so dosegli tako visoki jubilej, čeprav se v srcu počutijo mladi. Ju-

bilanti so se spomnili tudi na soletnike, ki jih ni več. Po maši so se napotili na večerjo v gostilno Pri Drečetu; skupaj so nazdravili in zapeli slovensko pesem »Koliko kaplic toliko let«, zatem pa je sledila večerja in tekli so spomini na pretekle zlate čase. Jubilanti so veseli in zadovoljni zaključili večer z upanjem, da bi se še kdaj tako prijetno srečali.

LOKVE - Nekoč dobro obiskano smučarsko središče je včeraj samevalo

Lokve plačujejo davek globalnemu segrevanju

Snega na smučišču za vzorec - V Ledeni jami so ostali le še kamenje in pesek

Čprav je že januar na Lokvah, to zimo še ni zapadlo dovolj snega za smučanje, tek na smučeh ali sankanje. Včeraj je bilo nekdane goriško smučarsko središče, kjer so svoj čas delovale tri vlečnice in se je od jutra do večera trlo ljudi, ovito v gosto meglo. Restavracija Paradis je bila zaprta, na parkirišču ni bilo enega samega avtomobila. Po pobočju, kjer je bilo snega le za vzorec, pa še ta je bil zaradi temperature nad ničlo in rahlega pršenja dežja zoprno plundrast, so se po kratki, le nekaj deset metrov dolgi sankski progi iz umetne mase podili trije fantiči. Zelo so bili veseli, ker sem prišel s psom, ki jim je vsaj za nekaj minut popestril sicer skrajno dolgočasen in turoben dan. V turistični pisarni, majhni leseni kolibi sredi praznega parkirišča, sem slučajno naletel na predsednika društva Planota Borisa Kanteta, ki je povedal, da so vsi načrti o obnovi smučišča in o umetnem zasneževanju obstali. »Na smučišču se tri leta ni naredilo nič. Lani je bil sicer objavljen razpis za dokončanje zemeljskih del, a do konkretizacije ni prišlo. Tudi koncesija za upravljanje s smučiščem ni bila podeljena nikomur,« je povedal Kante.

Pred četrto stoletja smo mulci v vrstah čakali na vlečnico in se podili po belih strminah. Marsikdo je na Lokvah prvič stal na smučeh. Tam so potekali športni dnevi in šole v naravi. V hotelu Poldanovec, ki je danes le še nesrečna podrtija, je bila vedno gneča.

Ja, očitno je tudi na Lokvah že čutili posledice globalnega segrevanja. V Veliki ledeni jami, do nedavnega eni od glavnih turističnih atrakcij na Trnovskobanjski planoti, kjer je bilo mogoče še pred nekaj leti ob vsakem letnem času najti led, ki so ga v preteklosti izvažali celo v oddaljeni Egipt, so ostali le še kamenje in pesek. Po besedah Borisa Kanteta zima že lani ni bila kaj prida, saj je bilo mogoče smučati oziroma sankati le pet tednov. Da ne bi bili odvisni le od »alpskega« smučanja so že pred leti na Mali Lazni in v bližnji okolici uredili tudi več kilometrov tekaških prog, a kaj ko tudi tam primanjkuje snega.

»Z novogoriško občino smo tudi letos dogovorjeni, da bo pokrila stroške za urejanje tekaških prog, a dokler ni snega, ni kaj urejati,« je še povedal Kante in dodal, da so bile kljub pomanjkanju snega nočitvene kapacitete na Lokvah med božično-novoletnimi prazniki polno zasedene. Poudaril je tudi, da je prenočišč zaenkrat dovolj, saj lahko na Lokvah prespi okrog sto ljudi, večji problem pa

Po progi iz umetne mase so se včeraj podili trije fantiči

FOTO N.N.

je s tem, kaj obiskovalcem ponuditi. Po njegovem mnenju so na planoti trenutno bolj zanimivi drugi kraji, npr. Lokovec, Čepovan, Grgarske Ravne in Banjšice, Lokve pa stagnirajo. Ob nedeljah, ko imajo tradicionalno tržnico, na kateri ponujajo sire, zelenjavo in podobno, se še oglasi nekaj gostov, sicer pa je obiskovalec precej manj kot nekoč. »Tudi poletne sezone niso več tisto, kar so bile. Včasih so se hodili ljudje iz doline v vročih poletnih mesecih množično hladiti na planoto, v zadnjih letih, ko so postale klima naprave nekaj vsakdanjega, pa ni več tako,« je še dodal Kante in izrazil prepričanje, da bo treba nujno najti neke nove programe in vsebine, ki bodo pritegnile obiskovalce. Na planoti stavijo predvsem na pred kratkim odprt zeliščni center v Grgarskih Ravnah, Lokve pa naj bi s časom postale predvsem spalno turistično naselje in izhodišče za sprehajalce, pohodnike in gorske kolesarje oziroma neke vrste baza za okoliške turistične destinacije.

Nekdanji hotel Poldanovec, ki ga je treba temeljito obnoviti oziroma porušiti in na novo zgraditi, je kupilo novogoriško podjetje Euroinvest, tudi restavracija Paradis, ki je bila včeraj zaprta, je v njihovi lasti, o tem kaj in kdaj nameravajo na Lokvah urediti pa včeraj na nesrečno zapuščenih in v meglo ujetih Lokvah ni bilo mogoče izvedeti.

Nace Novak

SOVODNJE - Kulturno društvo priredilo izlet v München

Plavolase natakariče zamenjala azijska dekleta

Sovodenjski izletniki v Münchnu

FOTO IGOR ŠKORJANC

ŠTANDREŽ - Maks in Nada Nanut slavila zlato poroko

Praznično presenečenje

Klančarji so jima postavili pred domom pisano okrašeni slavalok iz bršljana

Klančarji med pripravo slavaloka

BUMBACA

Včeraj sta srečnih 50 let skupne življenjske poti slavila Maks in Nada Nanut iz Štandreža. Ni ga pravega Štandrežca, ki bi »zlattega« para ne poznal. 74-letni mož in 73-letna žena sta namreč še pred poroko v središču vasi odprla trgovino, ki sta jo vodila več desetletij. Market v ulici sv. Mihaela v Štandrežu je pred petnajstimi leti prevzel sin Loris, še danes pa slišimo marsikatero

vaščana, ki pravi, da kupuje »pri Maksu«. Ob praznični priložnosti so prijatelji s Klanca in uslužbenci marketa pripravili zlatoporočencema prijetno presenečenje. Klančarji so se zvečer zbrali in pripravili tradicionalni »prtun«. Poročni slavalok z bršljanom, košem rdečih nageljnov in pisanimi okraski so nato postavili pred vhod v Maksovo in Nadino stanovanje v ulici sv. Mihaela.

Kulturno društvo Sovodnje že nekaj let ponuja tako svojim vaščanom kot vsem ostalim prijateljem decembrski predbožični izlet v nemško govoreče kraje v osrčju Alp. V prejšnjih izvedbah so Sovodenjci ob solsticiju ali adventnem času že obiskali Avstrijo in Južno Tirolsko letos pa so se napotili v München, prestolnico Bavarske. Dvodnevne avtobusne izlete med 15. in 16. decembrom s kratkim dopoldanskim postankom v avstrijskem Oberndorfu se je udeležila skupina dvaindesetih izletnikov, ki so kljub omejenemu času v brezhibni, skoraj profesionalni organiziranosti potovanja okvirno okusili München in se za kratek čas prepustili njegovemu utripu.

Zgodovinsko jedro mesta, ki leži v neposredni bližini reke Isar, je bilo v predprazničnih dneh masovno oblegano. Glavne mestne ulice ob gotških, romanskih in klasicističnih palačah bogatijo številne božične tržnice, ki mimoidočim ponujajo vse mogoče. Kljub vsemu pa, če pazljivo gledamo po stojnicah, še najdemo kaj tipičnega kot so slatne slane preste v obliki srca, ki jim Nemci pravijo »brezel« ali novoletne slamnate okraske in igrače iz lesa. Pristen je seveda tudi vonj po pečenih belih klobasah »weisswurst« in kuhanem vinu, ki se širi na okrog. Povsem kaotični je v številnih do kraja natrpanih veleblagovnicah, kjer je

mogoče zaznati vso moč konzumizma.

Pivovarstvo je za München in njegovo okolico pomembna gospodarska dejavnost istočasno pa predstavlja pivo še občuten folklorni motiv, na katerega so Bavarci izredno ponosni. Tudi sovodenjski izletniki so zato vstopili v eno največjih mestnih pivnic HB, se ob vrču piva in družbi drugih turistov prepustili glasbi muzikantov in prepevanju zdravic. Če pa si za trenutek pogledal na okrog, si opazil posledice globalizacije. V zakulisju kuhinje dela četa »azijskih Nemcev«, plavolase natakariče so zamenjala azijska dekleta. Bavarska zvezna dežela ima kljub temu do nezakonitega priseljevanja togo, neproputno politiko.

Da si v mestu, ki velja za evropskega finančnega in gospodarskega giganta pa te prepriča sedež avtomobilske tovarna BMW. Prav pred nekaj tedni so v kompleksu tovarne v olimpijski vasi v predmestju Münchna odprli novo večnamensko zgradbo BMW Welt. Zgradba je iz arhitektonskega vidika odraz naj sodobnejše tehnologije in oblikovalstva, krepko usmerjenega v tretje tisočletje. Kako pa mesto s svojo pestro kulturno-umetniško ponudbo in univerzo doživlja Münchenčani, so sovodenjski izletniki povprašali svojega vodiča »Tu se dogaja ogromno stvari; zgodi pa se, da ti vse uhaja med prsti in ste ti zdi, da se nič ne dogaja,« je odgovoril vodič. (VaS)

TRŽIČ - Peti koridor

»Župani naj zahtevajo razpoložljive načrte«

Okoljevarstveniki tržiškega krožka Green Gang, ki je vključen v zvezo Legambiente, opozarjajo, da se bodo v prihodnjih dneh številni krajevni upravitelji sestali z deželnim odbornikom Lodovicom Sonogom, da bi se z njim pogovorili o petem koridorju. Okoljevarstveniki zato pozivajo vse župane, naj na srečanju od odbornika zahtevajo, da jim izroči vso dokumentacijo o načrtovanju hitre železniške povezave. Ob tem člani krožka Green Gang opozarjajo, da so v osnutku evropskega programa javnih del za obdobje 2007-2013 vključene zanimive postavke; po njihovih besedah bo Evropa do leta 2013 namenila 24 milijonov evrov za načrtovanje enega odseka trase med Ronkami in Trstom, za študijo na trasi med Divačo in Trstom pa bo šlo dodatnih 53 milijonov evrov. Okoljevarstveniki opozarjajo, da v programu ni niti en evro namenjen začetku gradbenih del, zato pa pozivajo občine, naj ne podpišejo protokola o petem koridorju, ki ga pravkar pripravlja dežela. »Brez vse razpoložljive dokumentacije o petem koridorju dokumenta ne gre podpisati,« pozivajo okoljevarstveniki župane.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

**ISKRIVI SMEH,
NA USTIH VSEH**

*niz veseloiger
ljubiteljskih odrov*

NEDELJA, 13. JANUARJA, OB 17. URI
Dramski odsek
Prosvetnega društva Štandrež
Marc Camoletti
BOEING BOEING
Režija: Gorazd Jakomini

NEDELJA, 20. JANUARJA, OB 17. URI
Gledališče Toneta Čufarja -
Jesenice
Anton Tomaž Linhart
ŽUPANOVA MICKA
Režija: Emil Aberšek

TOREK, 29. JANUARJA, OB 20. URI
**NATEČAJ MLADI ODER -
NAGRAJEVANJE**
*Gledališka skupina Društva gluhih
in naglušnih Severne Primorske*

ČETRTEK, 31. JANUARJA, OB 20.30
Dramski odsek Prosvetnega
društva Štandrež
Carlo Goldoni
PRIMORSKE ZDRAHE
Režija: Jože Hrovat

**PREDSTAVE BODO
V VELIKI DVORANI
KULTURNEGA
CENTRA
LOJZE BRATUŽ
V GORICI**

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travniki 34, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V MOŠU
MORETTI, ul. Olives 70, tel. 0481-80270.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

**DEŽURNA LEKARNA
V ŠTARANCANU**
ZANARDI, ul. Trieste 31, tel. 0481-481252.

Gledališče

DRAMSKI ODESK PD ŠTANDREŽ
premierna komedija Primorske zdrache (26. januarja 2008 ob 20. uri, v abonmanskem programu 27. januarja ob 17. uri). Predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu; informacije na tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj) in v Katoliški knjigarni v Gorici.

OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU
vabi za abonma »Sipario Musica«
»Sipario Prosa«: 17. januarja »L'Alvaro« (Molière); »Sipario Ragazzi«

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. Crispi 14
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
SHELL - Ul. Aquileia 20
ESSO - Ul. Trieste 106

FARA
ERG - Ul. Gorizia 109

MEDEA
ESSO - Most na Birši, na državni cesti 305 km 3+

TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis 61
AGIP - Ul. S. Polo
TAMOIL - Drev. Cosulich 21

ŠKOCJAN
ESSO - Državna cesta 14 (Pieris)

KRMIN
TAMOIL - Državna cesta 56 km 21

ŠTARANCAN
SHELL - Ul. S. Canciano 11

FOLJAN
IP - Ul. III Armata 58

**Zadružna Banka
Doberdob
in Sovodnje**
www.bccdos.it

NOVOLETNI KONCERT

6. JANUARJA 2008, OB 18.00 URI
K.C. LOJZE BRATUŽ V GORICI
KVINTET PIAZZOLLEKY IZ MARIBORA
Vljudno vabljeni člani, stranke in prijatelji

(vsako nedeljo ob 16. uri) 13. januarja »Haensel e Gretel«; informacije in vpisovanja v Občinskem gledališču (ul. Sauro 17 v Krminu, tel. 0481-630057).

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU
Proza: 14. in 15. januarja 2008 »L'uomo, la bestia e la virtù«; informacije v blagajni Občinskega gledališča v Trziču (korzo del Popolo 20, tel. 0481-790470), v turistični agenciji Appiani v Gorici, v Ticketpointu v Trstu in v ERT-u v Vidmu.

SSG IN SNG NOVA GORICA: v ponedeljek, 28. januarja 2008, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici drama Edwarda Albeea Kdo se boji Virginie Woolf?; informacije na tel. 0481-547051 (goriški urad SSG v KB Centru, na korzu Verdi 51).

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.45 - 20.00 - 22.10 »Natale in crociera«. Dvorana 2: 15.00 - 17.30 - 19.50 - 22.15 »Il mistero delle pagine perdute«. Dvorana 3: 15.20 - 17.30 »La bussola d'oro (The Golden Compass)«; 20.00 - 22.00 »Una moglie bellissima«.

CORSO Rdeča dvorana: 15.00 - 17.50 - 21.30 »Lussuria«. Modra dvorana: 16.00 - 17.50 »Bee Movie«; 20.00 - 22.15 »Leoni per agnelli«.

Rumena dvorana: 17.50 »Irina Palm«; 15.45 - 20.00, 22.15 »Halloween: The beginning«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.40 - 20.00 - 22.15 »Natale in crociera«. Dvorana 2: 15.45 - 17.45 - 20.10 - 22.20 »Una moglie bellissima«. Dvorana 3: 15.00 - 17.30 - 19.50 - 22.20 »Il mistero delle pagine perdute«. Dvorana 4: 15.00 - 16.45 - 18.30 »Bee Movie«; 20.00 - 22.10 »La promessa dell'assassino«. Dvorana 5: 15.15 - 17.30 »La bussola d'oro (The Golden Compass)«; 20.00 - 22.00 »Irina Palm«.

NOVA GORICA: 19.00 »Elizabeta: zlatna doba«; 21.00 »Žaga 4«.

Razstave

NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI v Redipulji bo še danes, 6. januarja 2008 na ogled fotografska reportaža z naslovom »Sentieri di Pace«.

NA GORIŠKEM GRADU bo do 21. februarja 2008 na ogled razstava z naslovom »Dediščina Cirila in Metoda. Projekt za Evropo«.

OBČINSKA GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI v Trziču bo do 17. februarja na ogled razstava »IM02 - L'immagine sottile«; od torka do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro in 16. in 19. uro; informacije na tel. 0481-494369.

V FRANČIŠKANSKEM SAMOSTANU NA SV.GORICI bo še danes, 6. januarja 2008 med 10. in 18. uro na ogled razstava jaslic. S svojimi eksponati se predstavljajo ljudski umetniki iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Na ogled so tudi skupinski izdelki šolskih otrok OŠ iz Romjana in OŠ J. Abram iz Pevme.

V GOSTILNI KORŠIČ v Števerjanu bo do 13. januarja na ogled razstava Renata Elie z naslovom Brez meja.

V GRADU DOBROVO bo do konca januarja 2008 na ogled razstava 40 akvarelov velikega formata in novejša izvedbe Andreja Kosiča; od torka do petka med 8. in 16. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 12. in 16. uro.

V HIŠI KULTURE V ŠMARTNEM je do

3. februarja na ogled razstava keramičnih del sedmih članic kulturnega centra Tullio Crali iz Gorice; razstavo so naslovile Opus Est... Odprta je ob četrtkih in petkih od 10. do 15. ure in ob sobotah in nedeljah od 13. do 16. ure.

V MESTNI GALERII NOVA GORICA (Trg Edvarda Kardelja 5) bo na ogled do 14. januarja 2008 multimedialna razstava z naslovom IOS - Podobe duše Martina Avsenika; od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro in med 15. in 19. uro; ob sobotah od 9. do 12. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto.

V PALAČI ATTEMS-PETZENSTEIN v Gorici bo do 24. februarja 2008 na ogled razstava »Abitare il Settecento«. Ob nedeljah bodo vodeni obiski brezplačni.

V PILONOV GALERII V AJDOVŠČINI (Prešernova 3) bo do 18. januarja 2008 na ogled razstava fotografij, ki so nastale na letošnjem fotografskem srečanju Castrum foto 07. Od torka do petka med 10. in 17. uro, v nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob sobotah, ponedeljkah in praznikih.

V RAZSTAVNIH PROSTORIH FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v ul. Carducci 2 v Gorici bo še danes, 6. januarja 2008 na ogled razstava Od Alp do Jadrana po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906); med 10. in 13. uro ter med 15. in 19. uro.

V SPOMIN ALEKSANDRINKAM je naslov razstave, ki bo na ogled še danes, 6. januarja 2008, med 14. in 16. uro v Kulturnem domu na Gradišču nad Prvačino.

Koncerti

ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK IN SKRD Jadro prireja tradicionalni božični koncert v nedeljo, 13. januarja, ob 15.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Pel bo mešani pevski zbor Fran Venturini iz Domja (Dolina pri Trstu) pod taktirko zborovodkinje Cinzie Sancin.

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO OSNOVNIH ŠOL S SLOVENSKEM UČNIŠKIM JEZIKOM sporoča, da bo vpisovanje v otroške vrtce (za otroke, ki dopolnijo 3 leta do 31. januarja 2009) in v 1. razred osnovne šole (za otroke, ki dopolnijo 6 let do 30. aprila 2009) na ravnateljstvu v ul. Brolo v Gorici od 7. do 30. januarja 2008.

SREDNJA ŠOLA IVANA TRINKA v Gorici obvešča, da rok vpisovanja otrok v prvi razred srednje šole in prvi razred višje šole zapade 30. januarja 2008. Starši otrok petošolcev bodo dobili vpisne pole na tajništvo Tržiškega kulturnega konzorcija, Vila Vicentini Minuissi, trg Unità 24, 34077 Ronke, do 12. ure v ponedeljek, 6. maja 2008.

SKPD F.B. SEDEJ iz Števerjana razpisuje 38. Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 2008, ki bo potekal 4., 5. in 6. julija letos. Rok za prijavo bo zapadel 1. maja (upošteva se poštni žig). Prijave na posebej pripravljenem obrazcu je potrebno nasloviti na naslov: SKPD F.B. Sedej, Trg Svobode6, 34070 Števerjan (Gorica, Italija). Podrobnejše informacije na sedežu društva (tel/fax 0039-0481-884037)ali, vsak dan razen sobot in nedelj od 14. ure dalje, pri Andrejki Hlede (tel. 0039-0481-884909, mobi 0039-339-5720418, e-mail andrejka77@yahoo.it), Franki Padovan (tel. 0039-0481-884160, mobi 0039-338-7812271) in Filipu Hledetu (mobi 0039-329-0744269).

TEHNIČNI URAD občine Sovodnje obvešča, da je bila sprejeta varianta št. 7 splošnega občinskega regulacijskega načrta, ki je vsem na vpogled v

Občina SOVODNJE OB SOČI

vabi na tradicionalni

NOVOLETNI KONCERT

DANES, NEDELJA 6. JANUARJA, OB 18. URI
V OBČINSKI TELOVADNICI NASTOPA
ansambel GAŠPERJI

S pokroviteljstvom Kmečke banke Banca di Cividale Spa

PD NOVA GORICA, dne 12. januarja 2007 vabi na kondicijsko zelo zahteven nočni pohod - iz Prtovča čez Poden na vrh Ratitovca. Po počitku nadaljevanje poti proti Dražgošem, kjer je predviden prihod v nedeljo ob 11. uri. Predvidevamo organiziran prevoz, izlet organiziran skupaj s PD Tolmin. Vodi Simon Gorjup, ki daje tudi podrobnejše informacije. (GSM 031-344967). Sestanek z udeleženci v četrtek, 10. januarja ob 18.15 uri na sedežu društva.

SPDG prireja za člane tečaje alpskega smučanja in deskanja, poldnevne in celodnevne. Tečaji bodo potekali 17. januarja, 10. 17. in 24. februarja pod vodstvom društvenih učitelje. Organiziran bo avtobusni prevoz. Vpisovanje samo na društvenem sedežu 10. januarja od 19.30 do 20.30 ter 14. in 17. januarja med 17. in 19. uro. Informacije (Danja) 0481-536104, (Loredana) 338-5068432 ter (Marta) 0481-22164.

Obvestila

DRUŽBA se dobi danes, 6. januarja, ob 13. uri.

FEIGLOVA KNJIŽNICA v Gorici bo do 6. januarja 2008 zaprta.

FUNDACIJA PALAČE CORONINI CRONBERG obvešča, da bo do meseca marca palače Coronini Cronberg odprta od torka do sobote med 10. in 13. uro in med 14. in 19. uro. Za obiske ob nedeljah in za skupine z najmanj 15 oseb je potrebna najava na tel. 0481-533485 ali na »prenotazioni@coronini.it«.

LITERARNI NATEČAJ GLAS ŽENSK: goriška pokrajina v sodelovanju z novogoriško občino tudi letos razpisuje literarni natečaj na temo: »Zakaj pa toliko razpravljamo o ženskah?«; elaborat v slovenskem ali italijanskem jeziku je treba oddati do 9. februarja v uradu za protokol goriške pokrajine oz. na oddelku za družbene dejavnosti novogoriške občine. Natečaja se lahko udeležijo višješolke in ženske nad 30. letom starosti. Slovenski in italijanski razpis za natečaj je na razpolago na spletni strani pokrajine www.provincia.gorizia.it.

NATEČAJ SREČKO KOSOVEL: Tržiški kulturni konzorcij razpisuje tretji natečaj za prevode proznih in pesniških del iz slovenščine v italijanščino. Prvovršeni deli bosta objavljeni; dodeljeni bosta nagradi v skupni vrednosti 2.500 evrov. Strojno napisano besedilo prevoda v dveh izvodih in z izvodom literarnega dela v izvirnem jeziku je potrebno dostaviti po pošti ali izročiti osebno na sedežu Tržiškega kulturnega konzorcija, Vila Vicentini Minuissi, trg Unità 24, 34077 Ronke, do 12. ure v ponedeljek, 6. maja 2008.

SKPD F.B. SEDEJ iz Števerjana razpisuje 38. Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 2008, ki bo potekal 4., 5. in 6. julija letos. Rok za prijavo bo zapadel 1. maja (upošteva se poštni žig). Prijave na posebej pripravljenem obrazcu je potrebno nasloviti na naslov: SKPD F.B. Sedej, Trg Svobode6, 34070 Števerjan (Gorica, Italija). Podrobnejše informacije na sedežu društva (tel/fax 0039-0481-884037)ali, vsak dan razen sobot in nedelj od 14. ure dalje, pri Andrejki Hlede (tel. 0039-0481-884909, mobi 0039-339-5720418, e-mail andrejka77@yahoo.it), Franki Padovan (tel. 0039-0481-884160, mobi 0039-338-7812271) in Filipu Hledetu (mobi 0039-329-0744269).

TEHNIČNI URAD občine Sovodnje obvešča, da je bila sprejeta varianta št. 7 splošnega občinskega regulacijskega načrta, ki je vsem na vpogled v

občinskem tehničnem uradu (ponedeljek in četrtek 12.00-13.00, sredo 16.30-18.00; tel. 0481-882876) v roku 30 dni po objavi obvestila v deželni uradni listu »B.U.R.« (dne 19. decembra 2007). Vsakdo bo lahko vložil pripombe v roku 30 dni na občini; v istem roku bodo lahko vložili ugovore lastniki nepremičnin, ki jih zadeva omenjena sprejeta varianta.

TRADICIONALNI PIGNARUL, ki ga prireajo rajonski sveti za goriške Stražice, Podgoro ter Pevma-Šmaver-Oslavje, bo danes, 6. januarja, z začetkom ob 19.30 na travniku med ulicama Bauzer in Kocjančič.

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST obvešča, da je za četrtek, 10. januarja 2008 sklican deželni svet stranke, ki bo potekal v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah (bivša osnovna šola) s pričetkom ob 20.00 uri.

Prireditve

KD JEZERO Modra's galerija vabi v soboto, 12. januarja, ob 19. uri na odprtje slikarske razstave Salvatoreja Pudduja »Peresa«.

KD JEZERO Modra's galerija vabi v sredo, 9. januarja, ob 20.30 na predvajanje filma The illusionist.

V CENTRU MARE PENSANTE v parku Basaglia v ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici bodo vsak ponedeljek srečanja z naslovom Za psihično zdravje skupnosti: v ponedeljek, 7. januarja, od 16.30 do 18. predavanje z naslovom »Esperienze di premorte«. Večer bo povezoval Carmela Gerin.

V CERKVI SV. IVANA v Gorici bo danes, 6. januarja 2008, ob 10. uri maša pri kateri bodo sodelovali otroci. Po maši bo v sosednji dvorani F. Močnik ogled diapozitivov o tekmovanju v jasliah in igrice Franke Ferletič z naslovom Zimska zgodba v izvedbi otrok, ki se v duhovnjiki pripravljajo na prejem zakramentov.

Mali oglasi

PRODAM suha gozdna drva akacije in hrasta z dostavo na dom; tel. 0481-390238 ob uri obedov.

V GORICI v ul. Duse 28 oddajamo stanovanje v najem; tel. 338-1797566.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 8.30, Annamaria Planiscig iz kapele doma za starejše občane Villa S. Giusto (Gorica) v cerkvi sv. Ignacija in na glavno pokopališče; 10.00, Loretta Orsolini iz mrtvašnice glavnega pokopališča v cerkvi in na pokopališču v Stražicah; 12.00, Luigi Lutman iz goriške splošne bolnišnice v cerkvi na Svetogorski ulici in v Videm za upepelitev; 11.30, Nino Bressan iz goriške splošne bolnišnice (11.00) v cerkvi sv. Duha v Gradišču in v Spineo za upepelitev. **JUTRI V ROMANSU:** 14.30, Alessandro Cabas iz goriške splošne bolnišnice v cerkvi in na pokopališču.

ZAHVALA

Ettore Moro

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste na kakršenkoli način počastili spomin našega dragega.

Svojci

Palkišče, 6. januarja 2008

Državna meja med Italijo in Jugoslavijo v povojnem obdobju ni bila samo črta razmejitve med dvema državama, temveč tudi ločnica dveh različnih političnih sistemov, ki sta v svetovnem merilu tekmovala za prevlado in oblast. Italijanska državna meja je bila hkrati meja vojaškega pakta Nato in zato še posebej zavarovana z vojaškimi objekti in številnimi kasarnami, podobno je bilo tudi na jugoslovanski strani. Meja je bila skoraj hermetično zaprta. Na jugoslovanski strani so jo stražili vojaki, ki so streljali na vsakogar, ki je želel ilegalno prestopiti mejo - in teh je bilo v tistih letih veliko.

V obdobju formalnega obstoja STO (1947-1954) je za prebivalce, ki so imeli stalno prebivališče na območju STO, čez demarkacijsko črto med obema conama bil mogoč, čeprav otežen prehod meje z osebo in izkaznico. Z uveljavitvijo Londonskega memoranduma leta 1954 pa je bila ta pravica ukinjena, saj se je razmejitvena črta po jugoslovanskem tolmačenju spreminila v državno mejo. Na osnovi Londonskega memoranduma je bil leta 1955 sprejet Videmski sporazum o maloobmejnem prometu, ki je uvedel olajšave za prebivalce v 10 do 15 kilometrskem obmejnem pasu vzdolž celotne državne meje med Jugoslavijo in Italijo.

Na osnovi Videmskega sporazuma iz leta 1955 je bilo na državni meji med Jugoslavijo in Italijo postopoma urejenih 52 mejnih prehodov na kopnem ter 6 prehodov na morju, na katerih so lahko imetniki prepustnic prehajali državno mejo. Odprtje državne meje leta 1955 je pomenilo za ljudi vzdolž nje, zlasti na slovenski strani, veliko olajšanje, čeprav so bili v začetku dovoljeni le 4 prehodi mesečno. Znanci in sorodniki so se pričeli obiskovati in obnavljati vezi, ki so bile dolga leta prekinjene.

Otoplitev odnosov med blokoma je v letu 1974 pripeljala do podpisa Helsinške listine, ki je vsebovala tudi določilo, da so obstoječe državne meje v Evropi nespremenljive in dokončne, kar je veljalo tudi za jugoslovansko-italijansko državno mejo, ki jo je Italija, zlasti na območju bivšega Svobodnega ozemlja, imela začasno. Neposredna posledica te listine so bili Osimski sporazumi, ki so med drugim določili tudi potek meje med državama.

Osimski sporazumi so ustvarili bolj sproščeno vzdušje ob državni meji, razen na Tržaškem. Pogostejši so postali uradni stiki med občinami ob meji in povečalo se je sodelovanje v kulturi ter športu. S prepustnico je bilo dovoljeno neomejeno prestopati mejo. Ugodnosti, ki jih je nudil Videmski sporazum, so pomagale izboljšati življenjski standard ljudi, zlasti na slovenski strani meje. Politiki so pričeli uporabljati frazo, da je to »najbolj odprta meja v Evropi«. Podpis Osimskih sporazumov, kot pretveza pa še zlasti predvidena ustanovitev proste industrijske cone na Krasu, je povzročil pravi politični potres v Trstu. Nastalo je protiosimsko gibanje Lista za Trst, ki je odločno nasprotovala coni na Krasu. V ozadju tega gibanja pa je bilo nasprotovanje vsebini Osimskih sporazumov, ki so dokončno določili mejo med dvema državama. V teh letih je Trst trgovsko cvetel. Za množice Jugoslovancev je Trst postal osrednje nakupovalno središče, ki so v Trst prinašale ogromne količine denarja. Ta trgovinski »boom« pa je najbrž deloval na Trst negativno, saj ga je razvojno uspaval, kar se je pokazalo z gospodarsko krizo, ki jo je v Trstu povzročil razpad Jugoslavije. Celoten sektor, ki je bil vezan na mejo, (mala trgovina, špediterji, prevozniki) se je drastično zmanjšal ali celo izginil. Ni bilo podjetniškega prestrukturiranja. Mala trgovina tako v Gorici kot v Trstu izumira, ker so ob meji na slovenski in italijanski strani nastali veliki trgovinski centri.

Z razpadom Jugoslavije in ustanovitvijo nove države Slovenije z demokratično ureditvijo je bila odstranjena ideološka pregrada; razpad Sovjetske zveze pa

je odstranil grožnjo vojne nevarnosti. To je pomenilo na italijanskem obmejnem prostoru znatno zmanjšanje prisotnosti vojaških sil, pa tudi obveščevalnih služb. Vojaske enote, ki so v obdobju Jugoslavije stražile celotno državno mejo, je zamenjala slovenska policija, ki pa je bila prisotna samo na mejnih prehodih. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo 1. maja 2004 je bila odpravljena tudi carinska kontrola na meji. 1. januarja 2007 je Slovenija sprejela enotno evropsko valuto evro, ki je poenostavila blagovno menjavo in nakupe. Zadnje dejanje v tem zgodovinskem procesu odpiranja meje se je pravkar zgodilo 21. decembra 2007, ko je bila Slovenija vključena v schengensko območje, kar je odpravilo policijsko kontrolo dokumentov na državni meji in sprostilo pretok ljudi, brez mejne kontrole znotraj tega območja. Državna meja je postala v celoti odprta, tudi izven mejnih prehodov.

Povojni tok dogodkov je k sreči tekel v smeri vedno večje odprtosti državne meje, do končne ukinitve kontrole. K odpiranju državne meje so bistveno prispevali prebivalci obmejnega območja, ki jih je meja utešnjevala, s svojimi zahtevami po dovoljenju za večje število prehodov s prepustnico, kasneje še po podaljšanju časa odprtja mejnih prehodov, po razširitvi območja veljavnosti Videmskega sporazuma ter po povečanju dovoljenega zneska denarja in blaga. Poleg velikega pretoka prebivalcev čez državno mejo, so k odpiranju meje bistve-

no prispevale obmejne občine, ki so s številnimi čezmejnimi stiki in pobratenji rahljale državno mejo. Dragocenost Videmskega sporazuma je bila tudi, da je omogočil tesnejše sodelovanje obeh manjšin z matičnimi narodoma in s tem okrepil vlogo in narodnostno zavest obeh manjšin.

Odprava kontrole na državni meji bo imela dolgoročne pozitivne posledice, zlasti na obmejnem območju. Neučakani pa bi bili in preveč bi pričakovali, če bi mislili, da se bo z odpravo kontrole čez noč spremenilo življenje ob meji. Veliko je v obeh narodih usledin zgodovine, ki so v ljudeh pustile nezaupanje in zato bo potreben daljši čas za tesnejše in enakopravno povezovanje obmejnega prostora. To oviro lahko odpravijo le medsebojna srečanja in vezi med ljudmi. Z različnimi oblikami sodelovanja se bodo počasi ustvarjali novi, normalni čezmejni odnosi in povezovanja v uresničevanju skupnih načrtov. Za spoznavanje in ustvarjanje prijateljstev pa je pomembno znanje jezika sosed. Glede tega je dragocena misel deželnega odbornika Antonaza, ki je na konferenci Sapeva poudaril potrebo po učenju slovenskega jezika na italijanskih šolah v obmejnem prostoru in italijanskega na šolah v Sloveniji.

Trst je v preteklih letih, kar deloma velja tudi za današnji čas, vodil do sosednjih občin v Sloveniji, zlasti do Kopra, dokaj zaprto politiko. Tudi na slovenski strani na tem območju ni bilo izraženega veliko interesa za poglobljeno sodelovanje.

Nesodelovanje na političnem področju pa je vplivalo tudi na sodelovanje na ostalih. Odnose še vedno obremenjuje ezulsko vprašanje in nasprotovanje nekaterih strank desne sredine večjemu sodelovanju. Kot primer naj navedem manjše demonstracije proti vstopu Slovenije v EU pred slovenskim konzulatom v Trstu in polemiko okrog obiska tržaškega župana Dipiazze v Sežani, ko so desne stranke v občinskem svetu nasprotovale temu obisku. Za razliko od Trsta je občina Gorica razvila celo vrsto oblik čezmejnega sodelovanja, ki je naletelo na odmevnost tudi v širšem evropskem prostoru. Vendar se bo tudi tu brez dolgoročnih skupnih usklajenih programov to sodelovanje izčrpalo in ostalo na nivoju vljudnostnih obiskov. Tak skupni program je bila ideja o ustanovitvi manjše evroregije, ki bi lahko dala goriškemu prostoru nov zagon, a je žal zamrla.

Potrebno je poudariti, da dežela FJK že vrsto let vzdržuje tesne, prijateljske odnose z Republiko Slovenijo, ki se kažejo v institucionalnih oblikah sodelovanja, kot je stalna komisija za razvojno sodelovanje v okviru katere deluje več omizij (za manjšinska vprašanja, za znanost in tehnologijo, za energetiko, za evroregijo, za zdravstveno varstvo, za promet, za gospodarsko dejavnost). Ta komisija deluje že vrsto let, še iz časov Jugoslavije, ne glede na politične stranke, ki so na oblasti v FJK ali Sloveniji.

Na tem območju se srečujejo različni

geopolitični sistemi in interesi. Interes Italije je povezati pristanišča severnega Jadrana v enotnejši sistem, ki bi postal bolj konkurenčen pristaniščem v Nemčiji in na Nizozemskem. Interes Slovenije je tudi povezovanje z Nemčijo. Zlasti Bavarska ima velik interes, da se tesneje poveže z Luko Koper. Upravljanje pristanišč je v Italiji drugače urejeno kot v Sloveniji. V Italiji upravlja pristanišča javna uprava, v Sloveniji pa podjetje. Ta razlika je zelo pomembna pri gospodarskem pristopu in dogovarjanju. Pomemben je tudi geostrateški interes Slovenije. Za Slovenijo je Luka Koper bistvena strateškega pomena, za Italijo je Trst eno izmed pristanišč. Pristanišči se dogovarjata za skupne nastope na trgih Azije, kar bi lahko bil prvi korak k tesnejšemu sodelovanju. Tako za Trst kot tudi za Koper je pomembna izgradnja 5. transportnega koridorja – železnice visoke hitrosti, ki naj bi preusmerila promet iz cest na železnice, pa tudi povečala pretok blaga, kar je zlasti v prid pristaniščem. Obema pristaniščema bi z moderno železniško povezavo odprla zaledje in jima ga približala. V letu 2008 bo tudi zgrajena avtocesta med Mariborom in madžarsko državno mejo, kar pomeni da bo se bo znatno skrajšal čas potovanja med madžarsko in italijansko mejo prek Slovenije, ter znatno povečal tovarni promet na tej prometnici.

Če se hoče Trst razvijati, nima druge alternative kot gledati in se odpreti proti vzhodu in tu izkoristiti svoje prednosti ter večkulturni značaj mesta, ki izhaja iz njegove zgodovinske preteklosti. Giorgio Pressburger je v Corriere della Sera 27. oktobra 2007 zapisal, da bo Trst po odpravi schengenske meje iz obmejnega mesta na periferiji postal center. Iz geopolitičnega vidika ima Trst vse možnosti, da postane pomembno urbano središče Mitteleurope. Vendar sta geopolitični vidik in lega Trsta sicer važna predpogoja in prednost ob predpostavki, da za tem stoji močna intelektualna, znanstvena in podjetniška struktura, ki zna razumeti in izkoristiti te prednosti in s svojimi dejavnostmi postati center širšega območja. Trst pa je šibak na področju podjetništva in logistike. Uveljavlja se v evropskem in svetovnem merilu z znanstveno – raziskovalnimi inštituti, s sinhronom, na področju teoretične fizike in biofizike. Na to kaže tudi predlog Evropske unije, da bi bil v Trstu eden izmed evropskih centrov za inovacije in tehnologijo, kar bi bilo pomembno tudi za Slovenijo. Pomemben steber Trsta je pristanišče, ki z novo, dinamično upravo skuša nadoknaditi zaostanek in mu dati novo vsebino in razvoj. Prednosti Trsta so tudi v kvaliteti življenja, kar je v današnjem času zelo pomembno in privlačno za mlade raziskovalce in tudi za poslovneže. Ali bo dočel razvoj Trsta šel v smeri razvoja dveh nosilnih stebrov - eden naj bi bil pomemben znanstveni raziskovalni pol, v okviru katerega bi deloval tudi evropski znanstveno raziskovalni center, drugi pa pristaniška dejavnost, ki naj bi s 5. koridorjem dobila nov pospešek v razvoju - da bi pokazala prihodnost. Ne glede na današnjo nepovezanost med Koprom in Trstom bodo svetovni procesi globalizacije in integracijski procesi znotraj EU vedno bolj silili v povezovanje in iskanje skupnih sinergij, kar bo privedlo do oblikovanja čezmejnega širšega metropolitanskega območja. Podobnim procesom bomo najbrž priča tudi v sodelovanju med Gorico in Novo Gorico.

Ne glede na odpravo policijske kontrole na državni meji, bodo državne meje tudi v bodoče predstavljale moteč element in oviro v skupnem razvoju. Ovira za čezmejno sodelovanje je različnost socialnih, finančnih, davčnih, pravnih in administrativnih sistemov. Razlike ostajajo ne glede na to, da fizična meja kot ovira ni več prisotna. Upajmo, da se bodo te razlike z integracijskimi procesi v Evropski uniji zmanjševale in postopoma izginile.

(*Jože Šušmelj je generalni konzul Republike Slovenije v Trstu)

Trst in njegove možnosti po odpravi schengenske meje

JOŽE ŠUŠMELJ*

REPORTAŽA - Praznični potep po angleški prestolnici, med nakupi, razstavami, muzeji in parki

Faraon, cesar

Angleži v dolгих vrstah pred trgovinami in zgodovinskimi razstavami

Sreda, 26. decembra 2007

Koliko prebivalcev šteje London? Nekoč so me v šoli učili, da jih je 7 milijonov, ampak od takrat je minilo že pol stoletja. Sedaj jih je verjetno več, ampak podatki so odvisni od tega, kaj vse šteješ k Londonu. Tako, kot to velja za vsako vlemesto.

Ampak na to številko sem se spomnil, ko sem se v zgodnji popoldanski urah podal na sprehod po središču. Očitno se je namreč danes vseh 7 milijonov ljudi zgrnilo na nekaj središčnih ulic, tja med Hyde Parkom in Piccadillyjem; kajti 26. december je prvi dan razprodaj, dan, ki ga milijoni podanikov njenega veličanstva čaka vse leto, vsaj po današnjem navalu sodeč. Ponemembno morajo red vzdrževati varnostne službe: tako varnostniki v veleblagovnici Selfridges omejujejo število obiskovalcev v oddelku, ker se (raz)prodajajo proizvodi znamk Dior in Prada. Razprodaje so dobre: 50-odstotni popust je skoraj pravilo in torbica, ki je prej veljala 800 funtov, je sedaj na razpolago za »borih« 400 funtov. Po naše 600 evrov. Praktično zastoj. Za tisti denar lahko komaj kupiš poceni pralni stroj... Pa vendar, pralnega stroja le ne bomo primerjali z zadnjim krikom mode. No, predzadnjim, saj zadnji ni na razprodaji.

In kdo tako noro kupuje? Veliko je domačinov, zelo veliko pa tudi tujcev. Predvsem japonskih obrazov je na pretek. Pa ni, da so vsi Japonci. Če prislusneš pogovoru, ugotoviš, da je pogosto pogovorni jezik angleščina. Tisto, kar so bili nekoč tujci, so danes domačini, Angleži. In nič nenavadno ni, če se v mestnem avtobusu ozreš naokrog in ugotoviš, da si edini belec.

Ampak vrnimo se k razprodajam in k nakupovalni mrzlici. V razliko od nas, kjer so razprodaje v glavnem omejene na oblačila, najdeš na londonskih razprodajah vse: od nakita in pohištva do dragocenih nalivnih peres. Skratka, razprodaja je čas za nakupovanje in trgovci izkoristijo nakupovalno mrzlico, da ti ponudijo vse mogoče. Celo Foyles, največja in najuglednejša londonska knjigarna, ne zamudi te priložnosti in ti na razprodaji ponuja kopico knjig, v glavnem po preizkušeni formuli, da kupiš tri in plačaš dve. Ta teden, od božiča do novega leta, je za londonske trgovce biznis za vse leto; v teh dneh se jim nekako izravnavajo računi. In dobiček. In potem je tu Hamley's, ena največjih trgovin igračk na svetu. Tudi tu razprodaja in tudi tu polno kupcev, v glavnem najmlajših v spremstvu staršev, da se že v otroških letih privadijo razprodajam.

Vsaj letos je še tako. Kako dolgo bo to trajalo, je seveda dobro vprašanje. Tu nam priskoči na pomoč londonski Times, ki je izšel tudi danes. Ker je božič za novinarje dan kislih kuma-

ric, kar z drugimi besedami pomeni, da si morajo izmisliti kar nekaj novic, ker se pač nič ne dogaja, namenja ta elitni angleški dnevnik kar nekaj strani nakupom in vsemu, kar je z nakupi povezano. Tako izvemo, da 3,5 milijona Angležev kupuje po internetu, kar je, denimo, veliko več od tistih, ki redno zahajajo k (anglikanski) maši: samo 2,7 milijona. Ampak Times napoveduje, da bo leta 2018 polovica vseh nakupov potekala po internetu in to naj bi veljalo tudi za razprodaje. To so menda preizkusili letos prvič in kaže, da je bilo zelo uspešno.

Vendar pa Times, če ostanemo pri nakupih, ponuja še vrsto drugih informacij. Recimo seznam najbolj nekorištnih božičnih daril: pulover, modne spodnje hlačke, navigator z glasom premiera Gordona Browna in zbirko TV nadaljevank. Poleg tega je tu še drug seznam: kaj so največ kupovali ljudje z ukradenimi kreditnimi karticami na božični dan: na prvem mestu Applov iPod, nato pa ure, parfumi, mobilni telefoni in elektronske igrice. Skratka, tudi z ukradeno kartico so »kupci« najprej pomislili na božično darilo.

Ampak vse to je za množico, ki je prekrila središče mesta, povsem nepomembno. Prvi dan razprodaj je, in vsakdo, prav vsakdo, mora nekaj odnesti domov, da se bo pohvalil, kako ugoden je bil njegov nakup. Trgovine bodo odprte pozno v večer, za Angleže dokaj neobičajno dejstvo, dokler se ne bo živa reka iztekla iz središča in bo London, praznično okrašen, zaspal v pričakovanju jutrišnjega navala.

Četrtek, 27. decembra

Izberem kraj, za katerega domnevam, da ne bo gneče. V teh dneh je namreč London prepoln turistov in zato poiščem nekaj, česar še nisem videl, za kar mislim, da bi lahko bilo zanimivo in kjer verjetno ne bo dolгих vrst.

Zanimanje mi vzbudi hiša, v kateri je živel sir John Soane, arhitekt, oče londonske neoklasike, projektant angleške banke, pa borze in številnih drugih poslopij cesarstva. Arhitektura mi je bila vedno pri srcu in nikoli si nisem pomišljal, ko sem imel možnost, da si kaj zanimivega ogledam. Kajti arhitektura je posebna umetnost.

Soane mi je bil, priznam, popolnoma nepoznan. Tudi hiša, v kateri je stanoval in kjer je danes njegov muzej, je dokaj anonimna, na tipičnem trgu viktorijanskega dela Londona, štiriočkatem z zelenico na sredi. Le prizidek pred hišo te opozarja, da je to poslopje nekoliko drugačno, da izstopa iz klíšejske anonimnosti celotnega trga.

Tu ni vrste. Ko se približam vratom, mi pride naproti moški v črni obleki z rdečino našitki, ki me šepeta: opozori, naj ugasnem mobilni telefon in naj odložim fotoaparati v vra-

tarnici. Ozrem se naokrog, pa nikjer žive duše; šepetanje je torej del formalnosti, ki jih ta hiša še vedno združuje v sebi.

John Soane je živel med 18. in 19. stoletjem: rojen leta 1753, umrl leta 1837, leta, ko je Viktorija postala kraljica. Njegov oče je imel tovarno opeke in tako se je John že v otroških letih seznanjal z gradbeništvom. Hiša, ki si jo ogledujem, je res velika umetnost. Za anonimnim pročeljem se namreč skriva vrsta navidezno neurejenih sob in hodnikov, še vseh ohranjenih tako kot pred dvesto leti. Soane je namreč v oporoki hišo namenil muzeju pod pogojem, da je ne bi spreminjali. Vsak posej vanjo bi tudi bil zgrešen, saj gre za edinstven primer arhitekture. Soane je vdahnil tej hiši nekaj magičnega duha: steklene strehe zagotavljajo dnevno svetlobo tudi v majhnih prostorih, ogledala dajejo vtis, da so prostori večji, kot resnično so, najpomembnejše pa so umetnine, ki jih je Soane zbral, v glavnem med svojim triletnim bivanjem v Italiji. Nekatere so originalne, druge le kopije (ker je seveda navedeno), uporabljal pa jih je predvsem pri predavanjih svojim študentom. Ampak, kar je najpomembnejše, iz Rima je Soane prinesel klasično arhitekturo in je postal eden vodilnih arhitektov neoklasike v svetu. Številna londonska poslop-

ja nosijo njegov pečat. Še en dokaz, kako je bila povezana Evropa že v preteklosti in kako je različnost, ki je danes temelj stare celine, vendarle rasla iz nekaj skupnih korenin. V Soanovi hiši ne najdemo samo neoklasike, najdemo tudi gotiko, pa še prvo predhodnico modernizma, zlasti v steklenih strehah. Za sladokusce pa je tu na ogled tudi veliko umetnin, med temi tri čudovite Canalettove slike, med temi velika S. Maria della Salute, ki velja za eno najpomembnejših del beneškega slikarja. Poleg tega še velik sarkofag iz alabastro, iz časa faraona Setija I, 3300 let staro mojstrsko delo, še danes ena najpomembnejših egipčanskih umetnin na svetu. Ko ga je Soane postavil na to mesto, je ta dogodek počastil s tridnevni slavjem. In, ker tu ni gneče, si lahko vse ogleduješ v popolnem miru in pred vsakim eksponatom postojiš, dokler se ga ne naužiš. Skratka, nesluteno doživeti, ki je vredno daljšega ogleda.

Petek, 28. decembra

Nekoč so mu rekli Millenium dome; z ogromno kupolo se je London podal v tretje tisočletje. Tako kot veliko kolo, London eye, s katerim se popelješ na višino, odkoder lahko občuduješ mesto daleč naokoli, je bil tudi Millenium dome atrakcija, ki naj bi po letu 2000 privabljala množice turistov v angleško metropolo. Pa jih ni. Podjetje, ki ga je zgradilo, je propadlo in stavba je spremenila ime in namembnost. Sedaj se imenuje O2, v njej pa se odvijajo velike prireditve, predvsem koncerti pevcev lahke glasbe, pa kongresi, razstave in vse, kar sodi zraven. V njej je urejeno tudi veliko drsališče na ledu, ki v zimskih mesecih privablja mlade in stare. Kljub neslavni zgodovini daje vtis veličastnega arhitektonskega podviga s 100 tisoč kvadratnih metrov veliko streho iz steklenih vlaken, prekritih s teflonom. Belina, ki daje notranjosti nevsiljivo, vendar prijetno svetlobo.

Mene pa je tja privabila razstava o egiptovskem faraonu Tutankhamonu. Ta faraon je ena zagonetnih osebnosti starega Egipta: ko je zasedel prestol je bil star devet let, umrl je deset let kasneje. Howard Carter, Anglež, ki je v 20. letih prejšnjega stoletja odkril njegovo grobnico, je večkrat dejal, da o njem vemo samo, da je umrl.

Razstava obiskovalca popelje v čas pred tem faraonom, ko je prejšnji vla-

Stari prodajalec punčk ti za vsako posebej pove, kdaj in kako je bila narejena.

V parku ob oblačnem in hladnem vremenu ni veliko ljudi, in tudi policista se leno sprehajata ob jezeru.

dar, morda njegov oče Akhenaton spremenil vero in odredil, da morajo Egipčani častiti samo enega boga, Atona. Ko mu je nasledil Tutankhaton, pa se je vrnil k stari veri, torej k nebroju bogov, ki jih je bilo treba častiti. In zato si je tudi spremenil ime in postal Tutankhamon. Tutankhamon torej pomeni podoba živčnega boga. In tu se vključuje zagonetna figura lepe Nefertiti, Akhenatove žene in verjetno Tutankhamonove mače. Če k temu dodamo dejstvo, da je bil Tutankhamon star samo devet let, ko je sedel na prestol, in da so njegove izbire pogojevali številni svetovalci, ki jim odločitve prejšnjega faraona niso prijale, smo povedali skoraj vse. Gre za zgodbo, ki pušča veliko svobodo domišljiji, domnevi o tem, kdo in kako vse je vodil roko malega fantka, ki ga je usoda postavila na prestol, ko za to še ni bil zrel.

To je tudi bistvo razstave. Na njej ni zelo veliko eksponatov, ni veliko umetnin, ki so povečini v muzeju v Kairu, je pa celotna zgodba, ki tega nedoraslega faraona umešča v prostor in čas, v katerem je živel. To zgodbo s svojim žametnim glasom pripoveduje Omar Sharif, kar dodaja razstavi veliko vrednost. Uro do dve, odvisno pač od gneče, sprehoda skozi antični Egipt,

ur, princesa

avami, Diana pa je skoraj povsem krenila v pozabo

lo. Nekoč so trdili, da na tej ulici najdeš pomembne stvari za majhen denar; sedaj ni več tako. Res, najdeš tudi lepe predmete, vendar so vsi svojega denarja vredni. Prodajalci so pravi strokovnjaki, ki te o vsaki zadevi natančno podučijo, in prav nič pomembno ni, če kdo prodaja punčke ali umetniške slike; na svoj posel se zagotovo dobro spozna.

Ustavim se pri prodajalcu punčk. Vsaka po svoje je umetniško delo zase, ta starček s klobukom na glavi pa vneto razlaga vse podrobnosti: kdaj so bile narejene, kdo jih je naredil, prava živeča enciklopedija. Čeprav, ker o tem ne vem prav ničesar, podvomim, ali mi res ponuja vso resnico.

V starinarnici brskam po starih zemljevidih. Vsi so lepo položeni na karton in oviti s celofanom, vsi so označeni z letnico in seveda s ceno. Privlači me zemljevid Srednje Evrope iz začetka 19. stoletja. Prodajalec, tudi tu prileten gospod, zagotavlja, da je izvir, iz leta 1830. Res so meje takšne, kot so bile v tistem času, vendar me zemljevid ne prepriča. Ne dvomim, da odraža stanje v letu 1830, vendar dejstvo, da je odlično ohranjen, da robovi niso načeti, pa tudi dokaj nizka cena, vsega 75 funtov, mi dajejo misliti, da je morda ponaredek. In ko to misel glasno izrečem, naletim na užaljen odziv. Rezultat pa je, da zemljevid ostane na polici, jaz pa nejevoljno odidem.

Portobello je vse to. Tukaj moraš imeti čas, kajti brskanje po starinah ga terja zelo veliko. Meni pa se danes ne ljubi, navsezadnje sem prišel samo na ogled in prav ničesar nisem nameraval kupiti. In ničesar ne kupim. Niti kave, kjer se na vozičku na ulici blešči napis Illy, pijača, ki jo tam ponujajo, pa mi ne vliva nobenega zaupanja. Morda možicu z vozičkom delam krivico, vendar hitro odkorakam mimo.

Zvečer me čaka gledališče. Musical, kot običajno, Tokrat se odločim za zelo lahkotno Mary Poppins. V Londonu, kot tudi v New Yorku, ne hodim v gledališče, da bi videl predstavo, ki je ne poznam. V gledališče grem, da uživam spektakel. In ta Mary Poppins, ki jo danes vidim drugič, je res velik spektakel, mešanica glasbe, plesa, petja in igranja, dodelana do zadnje podrobnosti, vendar ta izpiljena tehnika ne jemlje ničesar humanosti in prisrčnosti. Turisti, ki prihajajo v London, pogosto obiskujejo gledališče; vendar sam velikokrat nisem imel te možnosti. Uradna srečanja, obiski, sestanki, vse to te zaposli, da si ne moreš pravočasno načrtovati prostega večera. Če pa se v zadnjem trenutku sprostiš, vstopnic zagotovo ne dobiš več. Kajti londonski musicali so razprodani dolgo vnaprej.

In tako mi večer mine ob prijetni

Mobilne telefone imajo praktično vsi, vendar ostaja telefonska kabina nezamenljivi del londonskega pejzaža.

predstavi, v popolni brezskrbnosti in sproščenem navdušenju, ki ga ta igra izvabi prav iz vsakogar. Na to, da je gledališče navsezadnje zabava, sami prepogosto pozabljam.

Nedelja, 30. decembra

Ali bi stali v vrsti na mrazu dobri dve uri, da lahko kupite vstopnice za razstavo? Slišati je kot norost, pa vendar... Ko sem včeraj popoldne prispel v British museum in želel kupiti vstopnice za razstavo o prvem kitajskem cesarju, pa so mi vljudno (joj, kako vljudni so Angleži) povedali, da so vstopnice razprodane in da tudi za naslednji dan ne sprejemajo rezervacij. Edina možnost je, da se postavim v vrsto zgodaj jutraj (Kdaj, sem vprašal. Ob 7. uri, je odgovorila), počakam do 9. ure in nato kupim vstopnico. Vsak dan jih ne na razpolago nekaj sto. In tako stojim tukaj, ob železni ograji, in čakam, da se odprejo muzejska vrata. Pred mano je le nekaj deset ljudi, tako da sem gotov, da pridem na vrsto. Za menoj jih stoji kakih 200, morda več, vendar sem gotov, da bodo nekateri čakali zama.

Sam dobim vstopnico za 11.10 in ob tisti uri vstopim na razstavo. Prvi cesar je bil Qin Shihuangdi dinastije Qin (izgovarja se Čin), ki je vladal od 221 do 210 pr. Kr. Znan je po svoji voj-

ski glinastih vojakov, ki jo je leta 1974 po naključju odkril kitajski kmet med kopanjem vodnjaka. Sedaj je to največja arheološka najdba 20. stoletja. Na najdbišču, ki je veliko 56 kvadratnih kilometrov, so že odkopali vojsko glinastih vojakov, veliko število drugih glinastih kipov, ne pa grobnice, ki je v sredini; tehnologije, ki bi omogočila varno odkopavanje, še niso iznašli in zato grobnice niso izkopali. Tja sedaj romajo desetstisoči turistov.

Sem, v London, si pripeljali le nekaj vojakov, vsega kakih 20, pa nekaj bronaste opreme, nekaj bronastih ptic, ki so jih prav tako odkopali v Xianu. Vendar je ta razstava mnogo več, saj je to zgodba o nastanku Kitajske, cesarstva, ki je postalo slavno po vsem svetu. Qin Shihuangdi je bil oče sodobne Kitajske. »Božji cesar je združil vse, kar je pod nebesi, pod eno streho«, piše na enem izmed napisov na razstavi. Kako skrivnostno je vse to, kako lepo so izdelani ti glinasti vojaki, kako je trpelo tistih 700 tisoč ljudi, ki so bili prisiljeni mešati glino z vodo in oblikovati te kipe. Veliko jih je umrlo in legenda pravi, da so tiste, ki so preživeli cesarjevo smrt, žive pokopali v njegovi grobnici. Kadar jo bodo odkopali, bodo ugotovili, ali je kaj na tem.

Se je torej čakanje izplačalo? Odgovor je pritrdilen. Razstava je en-

kratna in te za skoraj dve uri prenese dve tisočletji v preteklost ter položi v morje zagonetk, ki jih zgodovina še ni rešila. Tako, kot še ni rešila zagonetne smrti faraona Tutankhamona.

Popoldan. Še nekaj časa je, za dolg sprehod po mestu. Čez Hyde park in nato čez Kensingtonski park, vse do Kensingtonske palače. Le malo sprehajalcev je danes; nedelja je oblačna, hladna, a ne dežuje. Policista se leno sprehajata ob jezeru, po katerem prav tako leno plavajo račke. Vse je mirno, svet je daleč.

Vstopim. Še nikoli nisem bil tukaj. Na ogled so kraljeva stanovanja, tudi postelja kraljice Viktorije. Nič posebnega, takih stanovanj sem videl že nešteto po vsej Evropi. V spodnjih prostorih pa je spomin na princeso Diano. Tudi tu nič posebnega, nekaj besedil, nekaj fotografij, nekaj filmov. Tudi tu je nekaj skrivnostnega, le da ni gneče kot pri faraonu in pri kitajskemu cesarju, vendar mnogo manj slavnega. Od Dianine smrti je minilo deset let; dan po pogrebu sem bil tu spredaj: reka ljudi je polagala šopke cvetja pred ograjo. Sedaj ni tu nikogar, peščica radovednežev. Očitno ta londonska skrivnost ni več zanimiva. Ali pa mora miniti še veliko let, da bo zopet postala zanimiva.

Bojan Brezigar

Gneča na ulici je velika, da se s težavo prebijaš; ljudi, ki bi zares kupovali, pa je le za peščico.

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE

Antonija Čok (1897 - 1978), učiteljica in kulturna delavka

Ko starejšemu človeku uha-ja spomin daleč nazaj v preteklost, se nehote ustavi ob pomembnih dogodkih ali pa tudi ljudeh, ki so nekoč vidno zaznamovali svoj in naš čas, danes pa skoraj nihče več ne ve zanje. Med njimi so tudi mnoge učiteljice, ki so našle čas tudi za zunanjsko dejavnost. Posebno v začetku dvajsetega stoletja jih je vedno več iskalo smisel svojega življenja zunaj domačega ognjišča. Z ozaveščanjem žena je rastla njihova samozavest, z njo pa želja, da bi se uveljavile tudi na področjih, ki so bila do takrat rezervirana samo za moške.

Med taka mlada dekleta je spadala tudi Tončka, uradno Antonija, Čok, ki se je rodila 29. decembra l. 1897 v Lonjerju pri Trstu. Njen oče Matevž je bil kmet, mati Marija Gombač gospodinja. Po domače so njenemu domu pravili pri Strletovih. Čeprav se je rodila v kmečki družini, so ji na njeno željo omogočili študij, saj je bilo doma kar precej otrok in vsi ne bi mogli delati na zemlji.

V osnovno šolo je morala Tončka hoditi na Katinaro, saj je v Lonjerju ni bilo, na meščansko pa celo v ul. sv. Franciška. Takrat nihče ni skrbel za prevoz šolarjev, morali so kar pridno pešati, zjutraj v šolo, opoldne pa spet nazaj domov. Iz vseh okoliških vasi so prihajali in večkrat je bila hoja dolga eno uro tja in eno nazaj. Po meščanski šoli se je Tončka vpisala na goriško učiteljsko, a zaradi vojne ga ni redno dokončala. Ker so medtem organizirali posebne učiteljske tečaje v Trstu, se je pripravljala na njih in l. 1917 v Trstu tudi opravila maturo. Potem jo je čakal še izpit v Tolminu, in jeseni je že nastopila svoje prvo službeno mesto pri Sv. Ivanu v Trstu.

Imela je dvajset let in bila je polna delovne vneme in energije, kar jo je potem spremljalo skozi vse življenje. Že prej, komaj 18 let stara, je orglala v katinarski cerkvi, čeprav se je do takrat učila samo klavir. Celih osem let je ostala farna organistka, vse do l. 1923, ko je morala zapustiti naše kraje. Orgljanje pa ni bilo njeno edino zunajšolsko delo. Največ skrbi je posvečala šoli. Po sv. Ivanu je poučevala v Trebčah, na Katinari, v Šklednju, v Gro-padi in v Bazovici, in vse to v tistih nekaj kratkih letih, od jeseni 1917 do šol. leta 1922/23, ko jo je 1. oktobra l. 1923 fašistični šolski skrbnik odstavil in ji prepovedal pouk na vseh šolah v državi. Bila je prva slovenska učiteljica v Italiji, ki jo je doletel tak odlok. Pozneje jih je bilo še več.

In kaj je tako hudega počela Tončka v svojem prostem času? Delala je povsod, kjer je čutila potrebo, in teh potreb je bilo povsod veliko. Poleg orgljanja na Katinari je vodila v Trebčah cerkveni pevski zbor. Zanimal jo je tudi šport, in ker je bilo takrat v modi kolesarstvo, se je z vso mladostno vnetostjo posvetila tej panogi in postala ena prvih ženskih kolesark v domačem kolesarskem društvu. Tudi pevovodkinj takrat med Slovenci v Trstu še ni bilo. Prva je bila Tončka, pred njo v Gorici Breda Šček. Kolo, orgle in dirigentska palica so bili do takrat moški reviziti, in kar čudno je bilo slišati, da se vozi s kolesom ali pa vodi pevski zbor ženska. Tončka pa takih predsodkov sploh ni razumela in brez pomislekov je kolesarila in dirigirala. Organizirala in vodila je tudi pevski zbor na šoli Gropada Padriče in potem celo moški zbor na Padričah. Vsi so se čudili, da si je znala kljub mladosti in neizkušenosti pridobiti tolikšen ugled in voditi zbor s tako avtoriteto. Celotni moški, med njimi znani vzgojitelj in prosvetni delavec Albert Širok, so se čudili njenim sposobnostim. S svojim padriškim moškim zborom je nastopala po raznih krajih, med drugim tudi v Narodnem domu pri sv. Ivanu in l. 1924 na proslavi 25-letnice društva Lipa v Bazovici. Tam so jo po pesmi Slovan na dan karabinerji celo aretirali in odpeljali na svojo postajo na za-slišanje. Pozorni so postali nanjo že prej: šolskemu skrbniku je bilo njeno zunajšolsko delo že dolgo trn v peti. Znebil

se je je takoj, ko je spoznal, da ne bo odnehal. In Tončka se res ni pustila ustrahovati, delala je kot prej. Kljub grožnjam ni vrgla puške v koruzo, zato so jo odpustili in morala je zapustiti rodne kraje in Italijo. Izzelila se je v Jugoslavijo.

V Ljubljani je bil takrat predsednik Zveze učiteljskih društev znani Svetoi-

več se jih je izselilo po propadu Jugoslavije, ko so l. 1941 Kočevje zasedli Italijani. Hkrati s tem pa so se začeli tudi na Kočevskem oblikovati prvi odbori Oslobojilne fronte, ne samo v mestih, ampak tudi po vaseh. V Kočevju je nastal Mestni odbor OF že avgusta l. 1941. Predsednik je bil zdravnik dr. Tone Hočevnar, tajnica

Jože Babič, prof. Josip Umek in učitelj Mi-ro Presl, ki so jih aretirali v Sloveniji. Po nekaj mesecih so jo z nekaterimi Slovenkami preselili v zapor v Brescio. Vrata se jim niso odprla niti l. 1943 po kapitulaciji Italije, pa tudi pobegniti niso mogle. Počakati so morale na konec vojne, ko so jih maja l. 1945 končno le izpustili. Preko Milana se je Čokova vrnila najprej v Ljubljano, od tam pa še isti mesec v domači Lonjer, ki ga do svoje smrti, 8. januarja l. 1978, ni več zapustila.

V Trstu je takoj poprijela za delo. Že poleti je poučevala v slovenskih počitniških tečajih v Rojanu. Z otroki, ki jih je veselilo petje, je ustanovila prvi povojni tržaški otroški pevski zbor, ki ga je sama vodila, medtem ko je igralec Josip Fišer zbral male rojanske igralce in z njimi naštudiral igrice. Jeseni je dobila Čokova službo na osnovni šoli pri Sv. Ivanu, spomladi pa je bila predstavljena v Plavje. Po enem letu poučevanja se je šoli odpovedala.

Zaposlila se je pri Slovenski prosvetni zvezi in od takrat posvečala vse svoje izkušnje in organizacijske sposobnosti šolskim vprašanjem in problemom, ki jih posebno po l. 1948, ko je ob Imformbi-roju prišlo - zaradi političnih razhajanj med Slovenci - do velikega osipa učencev, posebno v prvih razredih osnovnih šol. SPZ je imela tudi svoj Šolski odsek, katerega delo je v veliki meri slonelo prav na Čokovi. Potreben je bil cel človek, ki je imel poleg ljubezni do šole tudi povezovalne in organizacijske sposobnosti, hkrati z njimi pa zvrhano mero požrtvovalnosti. Geslo Tončke Čokove je bilo že takoj od prvega dne: »Slovenski otrok v slovensko šolo!« Potrebno je bilo tiho in drobno kapilarno delo. Treba je bilo sestaviti seznam slovenskih družin s šolo-obveznimi otroki, organizirati obiske pri starših. Tončka je poskrbela, da se je temu delu posvetilo kolikor mogoče veliko ljudi, posebno učiteljic, takih ki so verje-li v svoje poslanstvo, saj bi brez tega ne mogli s prepričljivo besedo stopiti pred starše. Kdo se danes sploh še spominja njihove požrtvovalnosti? Kdo ve za njihova imena? Jim je sploh kdo kdaj izrekel zah-

vančan Anton Grmek, višji šolski nadzornik pa Engelbert Gangl, oba primorska begunca. Z njuno pomočjo je takoj dobila službo in sicer na Kočevskem. Celotna sama si je izbrala Loški potok, ker je bil blizu meje in domačih krajev. Kam je prišla, seveda ni vedela. Nepričakovano se je znašla sredi nemškega otoka na slovenskem ozemlju. Glavno besedo so imeli premožni Nemci. Slovenci so bili v podrejenem položaju, saj so bili večinoma delavci, in sicer gozdarji ali rudarji. Tudi na podeželju ni bilo med njimi velikih kmetov, bili so le revni kočarji. Pouk v šolah je bil povsod dvojezičen, nemški in slovenski, tudi po vaseh. V cerkvah so bile vse maše nemške. Nemci so bili tudi duhovniki in mnogi učitelji.

Zgodilo se je celo, da je morala Tončka prevzeti pouk v nemškem razredu. Kako ji je bilo pri srcu, si lahko samo mislimo. V Loškem potoku je ostala dve leti in se borila, da bi dobila slovenščina večjo veljavo. Potem so jo premestili, najprej v Staro cerkev, od tam pa v Kočevje. S svojim odločnim nastopom, posebno ko je šlo za slovenske zadeve, se je tudi tam hitro zamerila vodilnim nemškim krogom. In spet je morala na pot v drugo vas, najprej v Kočevsko reko, po ponovni zameri pa spet v Staro cerkev.

Vse to pa ni zlomilo njene volje in zatrlo vneme, s katero se je povsod znova pognala na delo. Vodila je gasilski pevski zbor in pri Sokolu režirala igre. Odpravila se je celo na škofijo s prošnjo, da bi bile vsaj včasih kakšna maša ali večernice v slovenščini. Šlo je le za petje in molitve, saj so bile maše tako in tako latin-ske. In uspelo ji je vsaj do neke mere uveljaviti slovenski jezik tudi v cerkvi. V Kočevju je bil takrat okrajni načelnik naš goriški rojak dr. Mirko Brezigar, ki ji je bil v veliko moralno oporo. Sodelovala je, kjer je mogla. Od l. 1928 pa do začetka druge svetovne vojne je bila tajnica Jugoslovanske učiteljske zveze za Kočevski okraj.

Razmere so se nekoliko izboljšale, ko so se začeli še pred vojno nekateri najbolj zagrizeni in za Hitlerja navdušeni Kočevjarji izseljevati v Nemčijo in Avstrijo, kamor jih je vabil nacistični režim. Še

pa Tončka Čok. Pozimi, ko so se po gozdovih okoli Kočevja zbirali prvi partizani, so se začele v mestu in po vaseh aretacije civilistov in transporti v italijanska taborišča. Čokova je bila že prej pri Nemcih slabo zapisana, še bolj pa med vojno

pri Italijanih, zato je prišla aprila l. 1942 tudi ona na vrsto. Iz Kočevja so jo odpeljali najprej v Ljubljano, v takratno zloglasno »belgijsko« vojašnico, kjer so bili italijanski zaporci. Od tam je romala v taborišče v Monigo blizu Trevisa, kjer so bili zaprti še drugi Tržačani, med njimi prof.

valo in priznanje? Danes je celo že zelo malo tistih, ki to sploh vemo. Nad tem nevidnim, neplačanim in neprizanim delom je dolga leta bedela Tončka Čokova in se vztrajno borila za vsakega otroka. Začelo se je v Šolskem odseku Prosvetne zveze in nadaljevalo v Komisiji za šolska

vprašanja pri Slovensko kulturni gospodarski zvezi, kjer je delala, dokler ji je zdravje to omogočalo. Delo teče, dokler ga kdo poganja. Ko ta odpove, stvari najprej zastanejo, potem usahnejo, to je stara resnica.

Čokova je pri Prosvetni zvezi skrbel tudi za lutkovno gledališče, ki ga je vodil pravi lutkarski navdušenec Marij Marsič. Lutkam, ki so bile last Prosvetne zveze, je za skromen honorar posvetil ves svoj prosti čas, vso svojo ljubezen do igranja in do otrok, ki so mu kot gledalci to ljubezen v polni meri vračali. Takoj po vojni se je vpisal v gledališko dramsko šolo z iskreno željo, da bi postal poklicni igralec. To mu ni uspelo, v gledališču se je moral zadovoljiti s službo šepetalca. Zato se je oklenil lutk in vztrajal kljub vsem zaprekam, na katere je naletel v gledališču. Posebno režiser Jože Babič je bil zelo kritičen do Marsičevih igralskih sposobnosti, in posledično proti njegovemu lutkovnemu gledališču. Za svoje delo z lutkami ni mogel dobiti Marsič niti ene same proste ure. Moral je biti na vseh vajah in predstavah, lutke so bile za gledališko vodstvo njegova zasebna in zaradi kvalitete celo nezaželena dejavnost. Ko se je ob koncu sezone 1957/58 izselil v Koper, so tržaške lutke po enajstih letih nastopanja onemele. Tudi Tončka Čokova jih ni mogla nikdar več obuditi, še dolga desetletja so ostale na SPZ zakopane v skatlah. Tržaški otroci so izgubili svoje priljubljene igrice, Marsič pa je nadaljeval svoje delo v Kopru z drugimi lutkami in drugimi hvaležnimi gledalci.

Dejavnost Čokove na šolskem področju je bila zelo razvejana. Šla je od zakonov za slovensko šolo, prizadevanj za stalnost slovenskih učiteljev, skrbi za šolske knjige in prostore in še vrsto drugih vprašanj, glede katerih je lahko le posredovala zdaj tukaj zdaj tam, saj so o vsem tem odločali drugje. Drugačno pa je bilo delo pri Dijaki matici, kjer si je Čokova kot dolgoletna predsednica prizadevala, da je odbor dobro opravljal svoje delo. Skrbeti je bilo treba za dva dijaška doma, enega v Trstu in drugega v Gorici, pa še za vzgojo v njih. Odbor je zbiral denarne prispevke, reševal prošnje za sprejem v oba doma in dajal gojencem denarne podpore. Visokošolski sklad je dalj posojila in s tem omogočil marsikateremu študentu drag univerzitetni študij.

Težko bi danes na pamet povedali, koliko dijakov je šlo skozi oba doma. Podatke imam do začetka l. 1968, ko je Čokova slavila svojo sedemdesetletnico. Do takrat je dom v Trstu obiskovalo 1475 dijakov, v Gorici pa 856, od teh jih je bilo 125 iz Beneške Slovenije. Nad njimi je materinsko bedela, poleg upravnikov, Tončka Čokova, pozneje častna predsednica Dijake matice. Nekateri takratni gojenci so dosegli v življenju lepe uspehe in se še danes s hvaležnostjo spominjajo takratne predsednice. Tisti, ki smo jo poznali, pa še po dolgih letih občudujemo njeno požrtvovalnost in organizacijske sposobnosti, vse tisto drobno in malokdaj priznано delo, brez katerega ni velikih uspehov. To se je boleče pokazalo, ko je morala po moškanskem kapu popolnoma opustiti vsako delo. Čez nekaj let si je sicer opomogla in spet smo jo srečevali na prireditvah. Zanimala se je tudi za naše šolsko in kulturno življenje, več ni zmogla. Deset dni po osemdesetem letu pa jo je 8. januarja l. 1978 spet zadela kap, takrat smrtno. 11. januarja jo je velika množica pospremila na katinarsko pokopališče.

Enakovredne naslednice za njeno delo še do danes ni in lahko se vprašamo, kje so vsi tisti, ki jim je posvečala svojo skrb, da bi postali vredni nasledniki svojega rodu in koliko jih je bilo pozneje za to skrb prikrajšanih.

Lelja Rehar Sancin

Popravek. V Primorskem dnevniku z dne 30. decembra sta v prispevku o Bredi Šček navedeni dve napačni letnici. V naslovu je pravilno 1893 - 1968, v prvi koloni pa »v Gorico so se preselili leta 1908«.

MANJŠINE - Nova knjiga slovenskega raziskovalca Borisa Jesiha

Celovit prerez politične participacije koroških Slovencev

Razvejana in zapletena problematika koroških Slovencev je predmet nove knjige, ki jo je pred kratkim izdala celovška založba Drava v sodelovanju z Inštitutom za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Avtor knjige z naslovom Med narodom in politiko – Politična participacija koroških Slovencev je docent dr. Boris Jesih, raziskovalec ljubljanskega INV, človek, ki se že dolga leta ukvarja z vprašanji koroških Slovencev, o katerih piše in predava v Sloveniji, v Avstriji in drugod po Evropi. Knjiga je dejansko predelava njegove doktorske disertacije, s katero je po eni strani dokončal svoj študij, po drugi pa opravil nadvse pomembno raziskovalno delo in zapolnil vrzel v znanstveni literaturi o koroških Slovencih.

Jesih se, kot je v predgovoru zapisal prof. dr. Vladimir Wakounig s celovške univerze Alpe-Jadran loteva enega najbolj perečih vprašanj na jezikovno mešanih območjih, to je politične participacije in političnega predstavnštva manjšin. Wakounig tu kot posebno vrednost te knjige omenja, da je Jesih s svojo raziskavo obdelal dolgo obdobje, ves čas od konca druge svetovne vojne do današnjih dni in ponudil bralcu prerez prizadevanj Slovencev na Koroškem, da bi bili tako ali drugače vendarle prisotni kot politični subjekt v koroški oziroma avstrijski družbi. Prizadevanja so bila različna, vendar kažejo, »da se je manjšina trudila ujeti čas družbenega razvoja in s svojim političnim nastopanjem utrjevati politično in narodno zavest med pripadniki slovenske manjšine.« Wakounig tu še opozarja, da je iz Jesihove knjige razvidno, »da manjšina pri svojem prizadevanju za politično participacijo in reprezentacijo ni bila vedno najbolj uspešna«, pri čemer je avtor ob vsakem primeru posebej iskal ustrezna znanstvene razlage in se je izogibal poenostavljenim razlagam, temelječim na političnih razmerah, in izrecno izpostavlja »kritično in refleksivno distanco«, s katero se Jesih loteva te naloge, ki pa tudi pojasnjuje, zakaj s knjigo nihče izmed prizadetih ne bo v celoti nezadovoljen, saj je avtor vložil največ truda na znanstveno analizo dogajanj in premikov, ne da bi kakorkoli izpostavil svoje osebno mnenje.

Kot je za vsako znanstveno delo potrebno, je prvi del knjige namenjen metodološkim prijemom, definicijam in temeljnim podatkom. Tu je Jesih opredelil pojem manjšine in politične participacije znotraj idealnega modela varstva manjšin, pri čemer seveda opozarja na klasično obliko participacije na osnovi načel nediskriminacije in na dodatno pravico do

participacije, to je do sklopa posebnih določil, ki manjšinam dejansko omogoča sodelovanje v političnem življenju in torej načelno enakopravnost spreminja v dejansko enakopravnost. V zvezi s tem obravnava različne volilne sisteme in navaja države, v katerih so posamezni sistemi uveljavljeni. Ob tem Jesih dodaja oceno, da je »v smislu enakosti vseh državljanov najbolj sporna volilna pravica, ki omogoča pripadnikom manjšin dvojno volilno pravico«, saj gre za odklon od temeljnega volilnega načela, da vsakemu posamezniku pripada samo en glas. Tu pa Jesih tudi navaja razsodbo slovenskega ustavnega sodišča, ki med posebne pravice manjšin vključuje možnost dvojnega glasovanja.

V nadaljevanju Jesih kratko obravnava manjšinske organizacije Slovencev v Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški, nato pa prehaja k analizi tipologije narodnomanjšinskega političnega delovanja. Pri tem navaja štiri možnosti in sicer oblikovanje lastnih političnih strank, sodelovanje manjšinske politične stranke s kako drugo politično stranko oziroma njeno integracijo v stranko večinskega naroda, uveljavljanje manjšinskih zahtev v okviru obstoječih političnih strank večinskega naroda in participacijo narodnih manjšin mimo ozke strankarske logike. Ob koncu tega dela avtor navaja kar razvejano paleto različnih tehnik: povezavo z eno samo politično stranko, delovanje znotraj vseh političnih strank, povezava z nekaterimi strankami in bojkot drugih, samostojno delovanje znotraj strank večinskega naroda ustanovitev samostojne stranke, stopanje z lastno stranko v koalicijo z drugo stranko ter sodelovanje v raznih posvetovalnih telesih skupaj s predstavniki strank; gre za telesa, ki jih prav z namenom zaščite pravic manjšin ustanovi država. Uvodni del knjige se končuje s kratko zgodovino koroških Slovencev.

Z naslednjim, tretjim poglavjem, prehaja Jesihovo delo v srž teme, ki jo obravnava. To poglavje je namreč namenjeno oblikam participacije koroških Slovencev. Gre za dokaj natančen opis tega problema, ki se začena s splošnim pregledom političnega delovanja koroških Slovencev in z dokaj podrobnim opisom obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, Narodnega sveta koroških Slovencev (-NSKS) in Zveze slovenskih organizacij (-ZSO). Z znanstvenega vidika pa je nedvomno pomembnejši naslednji del, ki vsebuje razliko med obema krovnicama organizacijama glede na politično nastopanje. Tako Jesih glede oblike organizira-

Naslovna stran knjige Borisa Jesiha

nja manjšine ugotavlja, da NSKS zagovarja predstavnštvo, izvoljeno na neposrednih volitvah, ZSO pa zagovarja dosednji pluralistični koncept manjšine. Glede nastopanja na volitvah se NSKS zavzema za samostojno nastopanje na vseh ravneh, ZSO pa sodelovanje v okviru strank večinskega naroda, samostojno nastopanje pa le na občinskih volitvah, ki se je v zgodovini potrdilo kot ZSO. Glede zajamčenega zastopstva se NSKS zanj odločno ogreva, ZSO mu ne nasprotuje, vendar se ji ne dozdeva, da bi v okviru avstrijske zakonodaje zanj obstajala realna možnost. Končno pa se glede reševanja manjšinskega vprašanja NSKS zavzema za klasično reševanje, ki temelji na priznanju manjšine kot subjekta, ZSO pa podpira ločeno reševanje posameznih problemov, to je šolstva, jezika in kulture ter vključevanju tistega dela prebivalstva, ki bi ga sicer po klasičnih kriterijih ne prištevali več k manjšini. Tu je avtor uporabil tudi izsledke raziskave iz leta 1990, ki niso bili nikoli objavljeni. Zanimivo je, da je raziskava med drugim pokazala, da obe osrednji organizaciji še zdaleč ne pokrivata celotnega dela koroškega prebivalstva, ki še izražata slovensko identiteto.

V nadaljevanju tega poglavja avtor obravnava še sosvet za slovensko narodno skupino pri uradu avstrijskega zveznega kanclerja, (Koroško) Enotno listo in politično delovanje na temelju povezav s civilno družbo.

Poglavje se zaključuje z analizo obstoječih predlogov za nove oblike organiziranja: to so avtonomno zastopstvo oziroma etnična zbornica, ki ga je v 90. letih predlagal NSKS in o katerem je tekla razprava tudi v koroški deželni zbornici, kar kaže na določen interes lokalne nemške politike, projekt manjšinskega mandata v koroškem deželnem zboru v različnih oblikah, kot se je predlog pojavljal v javnosti v tem času ter interkulturalni/multikulturalni/integrativni koncepti, ki jih je oblikovala ZSO in ki so bili ves ta čas alternativni predlogom o samostojnemu političnemu nastopanju.

Naslednje, četrto poglavje, obravnava pekočo temo odnosa slovenske manjšine s političnimi strankami in njene nastope na volitvah. Gre za dolg zgodovinski pregled, saj se Jesih te teme loteva celovito in jo obravnava v obdobju od leta 1945 do današnjih dni. Pregled je sad natančnega in poglobljenega raziskovalne-

ga dela in vsebuje prvo celovito objavo podatkov o nastopih Slovencev na volitvah v razdobju skoraj 60 let.

Zelo zanimivo je 5. poglavje, v katerem je Jesih opravil študijo primera, saj je podatke, zbrane v prejšnjih poglavjih v praksi apliciral na raziskavi o občini Železna Kapla – Bela. Pri tem je uporabil podatke terenske raziskave, ki je bila izvedena leta 1999 znotraj projekta Medetnični odnosi in narodna identiteta. V tem poglavju Jesih obravnava prisotnost manjšine v političnem življenju, udeležbo na političnih prireditvah, organiziranost manjšine, odnos med manjšino in strankami, odnos med etničnim in političnim ter manjšinske organizacije in društva: skratka, svet v malem za verifikacijo vsega, kar je bilo napisano v prejšnjih poglavjih.

V zaključku pa Jesih podaja nekatere ugotovitve, ki sintetizirajo celotno knjigo. Tu gremo od ugotovitve, da so pripadniki slovenske manjšine vedno sodelovali v političnem življenju, čeprav je težko to sodelovanja kvantitativno opredeliti, pa do trditve, da je slovenska manjšina na Koroškem vendarle vselej nastopala kot politični subjekt, pa čeprav ji to ni vedno najbolje uspevalo. Z zagotovitvijo pravice do lastnih organizacij se je organizirala, ostajala pa je ideološko razdvojena. Kljub tej razdvojenosti pa sta oba tabora razumela, da morata v odnosih z avstrijskimi oblastmi nastopati s skupnimi stališči, pa tudi to ni vedno dobro uspevalo.

Zanimivo je, da je analiza pokazala, da so koroški Slovenci zavračali vse poskuse vpliva od zunaj, pa naj so prihajali s strani nemške večine ali s strani matičnega naroda oziroma države. Med problemi, s katerimi se manjšina sooča danes, navaja avtor pomanjkanje ustreznih kadrov in preveliko oksotenelost struktur. Kot velik element konflikta navaja Jesih tristrankarski sporazum iz leta 1976, ki so vse tri koroške deželne stranke poskusile vsiliti manjšini model zaščite, ki ga manjšina ni sprejela; tu podaja tudi kratko analizo politike teh strank do manjšine.

Jesih nato opozarja na razhajanja v manjšini ob volitvah in nato dodaja, da nobena strategija sodelovanja s političnimi strankami ni bila samo uspešna ali samo neuspešna; povsod obstajajo sončne in senčne plati, zaključuje pa z ugotovitvijo, da Avstrija ne upošteva dvojne politične narava pripadnikov manjšine, ki so tako v politiki soočeni z odločanjem med manjšinsko in državniško ter tudi ideološko opcijo.

B.Br.

RIM - V poslanski zbornici počasen in neroden začetek razprave o ratifikaciji

Temni oblaki nad Evropsko listino o manjšinskih ali regionalnih jezikih

V komisiji poslanske zbornice za kulturo, znanost in šolstvo je v začetku decembra potekala razprava o ratifikaciji Evropske listine za regionalne ali manjšinske jezike. Šlo je za prvi korak nas poti h ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki je v veljavi že dolga leta, vendar je Italija doslej še ni vključila v svoj pravni red. Ratifikacijski zakon, mi nosi številko 2705, je predlagala vlada 29. maja lanskega leta.

Komisija, ki je sicer samo izrazila mnenje o ratifikaciji, saj se bo o njej izrekla komisija za zunanje zadeve, pa je svojo odločitev dopolnila z oceno, da mora listina poleg manjšinskih jezikov, ki so določeni v zakonu 482 (albanščina, katalonščina, nemščina, grščina, slovenščina, hrvaščina, francoščina, frankoprovansalsčina, sardinščina, okcitanščina, ladinsčina in furlanščina) zaščititi tudi regionalni jeziki, kot so venetski, neapolitanski, lombardski in sicilski jezik. V utemeljitvi tega sklepa so med drugim zapisali, da so ti štirje jeziki navedeni samo kot primer, po kakšnem kriteriju naj

se obravnavajo posamezni regionalni jeziki; ti štirje so izrecno omenjeni samo zato, ker so bolj poznani in bolj zakoreninjeni v družbi.

Če je po eni strani zagotovo razveseljivo, da se je postopek za ratifikacijo Evropske listine končno premaknil z mrtve točke, pa je prav tako zagotovo vprašljivo, ali ne bo ta dodatek, ki postavlja narečja na isto raven kot jezike manjšin, dejansko zaustavil vsako nadaljnjo razpravo o ratifikaciji Evropske listine. Že v preteklosti se je namreč pojavljalo to vprašanje in vsakokrat se je nato postopek zaustavil.

O evropski listini teče namreč razprava v parlamentu že skoraj 8 let, vse od trenutka, ko je takratni zunanji minister Lamberto Dini v Strasbourgu podpisal listino in s tem sprožil ratifikacijski postopek.

V zakonodajni dobi, ki se je iztekla leta 2001, je bilo sicer vloženi nekaj predlogov za ratifikacijo listine, vendar do ratifikacije ni prišlo, predvsem zaradi pomanjkanja časa. Znano

je namreč, da je takratni parlament v zadnjih mesecih svojega dela obravnaval vrsto nujnih zakonskih besedil, med katerimi je bil tudi zakon za delo slovenske manjšine v Italiji, in tako je vsa zakonodajna dejavnost, ki ni bila res nujna, zastala.

V naslednji zakonodajni dobi, v času Berlusconijeve vlade, je ratifikacijski postopek navidezno stekel dokaj hitro, nato pa se je zapletlo z zahtevo Furlanov, naj jih v listini vključijo v višji razred v zvezi s televizijskimi oddajami v furlanščini. Kot znano je furlanska skupnost takrat zahtevala lasten televizijski kanal v furlanskem jeziku in samostojen sedež RAI v Vidmu; v listini seveda tega ni bilo mogoče predvideti, vendar bi bila vključitev furlanščine v višji razred dobra startna točka za doseg tega cilja. No, to vprašanje so rešili s kompromisno formulo, ki je omogočila odobritev zakona v poslanski zbornici. Nato je besedilo romalo v senat, kjer pa dejansko ni bilo politične volje, da bi prišlo do odobritve. Poročevalec zakona je bil slo-

venski senator Miloš Budin, ki je res naredil vse, da bi do ratifikacije le prišlo; to vprašanje je bilo tako na dnevnem redu pravnega seje senata pred volitvami leta 1996, vendar desnica ni pristala, da bi prišlo do ratifikacije listine.

Po volitvah leta 1996 in po oblikovanju Prodijeve vlade so manjšinske organizacije poskusile doseči, da bi vlada pristala na hitri postopek za odobritev tega zakona; ta postopek je predviden za zakone, ki jih je v prejšnji zakonodajni dobi že odobrila ena veja parlamenta, in omogoča odobritev samo v drugi veji parlamenta, v tem primeru v senatu. Vendar vlada na ta postopek ni pristala, ker ga je zaustavil minister za komunikacije prav zaradi kompromisne formule, ki so jo v besedilo vključili v korist Furlanov. Po njegovem mnenju je bila ta formula preveč obvezujoča in za njeno izvajanje ni bilo ustreznega finančnega kritja, pa tudi družba RAI s tako formulacijo ni soglašala. Tako se je razprava vrnila v začetno fazo in vlada je predložila parlamentu v odobritev prvot-

no besedilo zakona, brez nobenih dodatnih določil, ki bi zagotavljali Furlanom višjo razred televizijskih sporedov.

Sedaj se je v poslanski zbornici začela razprava, ki je še v povojih, saj je treba najprej pridobiti mnenja številnih delovnih teles. Zataknilo pa se je že pri prvem mnenju, ko so bili, kot rečeno, seznamu dodani še štirje jeziki, ki bi jih lahko smatrali za narečja. Evropska listina pa izrecno določa, da je za narečja ni mogoče uveljavljati. Že tu je lahko prvi zaplet.

Mnogo hujiš pa zna biti zaplet v Italiji sami, saj zakon 482 vsebuje seznam manjšinskih jezikov, ki je bil sestavljen po dolgi razpravi in natančnem preverjanju. Ni mogoče pričakovati, da bi ta seznam spreminjali v fazi ratifikacije evropske listine; glede na prvo usmeritev delovnega telesa poslanske zbornice pa lahko predvidevamo, da bo v zvezi s tem še veliko težav, ki bi znale ponovno zadreti postopek za ratifikacijo evropske listine.

B.Br.

KULTURNI Stiki

“MI SMO Z ROVT DOMA”

osebna izkaznica

IME: SKD ROVTE-KOLONKOVEC

KRAJ IN DATUM ROJSTVA: Kolonkovec, septembra 1977, pri notarju pa 1980

NASLOV: ulica Montesernio 27

KONTAKTI: Fabio Viola 040-381150

DEJAVNOSTI: dramska skupina, prirejanje kulturnih večerov in pobud

ODBOR: Fabio Viola (predsednik), Duilio Vecchiet (podpredsednik, tajnik in referent za kulturo), Ljonka Pregarc (blagajničarka), Eleta Giorgi (odbornica) in Branka Lovriha (odbornica).

Pred prazniki sta nas na sedežu ZSKD obiskala predstavnik SKD Rovte-Kolonkovec, predsednik Fabio Viola ter dolgoletni odbornik in referent za kulturo pri društvu Duilio Vecchiet. Z njima smo se pogovorili o delovanju kulturnega društva, o njegovi zgodovini in o načrtih v bodočnosti.

Kdo so bili predsedniki društva SKD Rovte-Kolonkovec?

Od ustanovitve društva so društvu predsedovali: Avreljo Kariš, Karlo Valentinčič, Sergio Zampieri in Alberto Furlan. Fabio Viola je predsednik kulturnega društva od leta 2003.

S katerimi težavami ste se pri društvu soočali na začetku delovanja?

Člani in odboriki smo bili na začetku društvenega delovanja neodločni glede samega imenovanja društva. Ta negotovost je trajala od leta 1973 do leta 1977. Želeli smo, da je v društvu ime rovt, kajti to je krajevno ime, ki označuje padajoči svet poraščen z grmičevjem.

Kdaj ste otvorili sedanji sedež društva na ulici Montesernio?

Uradno smo otvorili sedanji sedež v septembru leta 1979.

Kako in kje je delovalo društvo pred otvoritvijo današnjega sedeža?

V začetku društvenega delovanja smo v glavnem gojili zborovsko dejavnost. Pevski zbor “Coro Rota” je dolgo let vodil zborovodja Celestin Vecchiet, oče slikarja Franka Vecchiet. Zbor je vadal v prostorih gostilne Bacco. Zanimivo je tudi dejstvo, da je v prvih letih v okviru društva delovala tudi ekipa nogometa. Pevci in športniki so skupaj sodelovali in soustvarjali v društvu prijetno atmosfero.

Katere pesmi je gojil pevski zbor vajinega društva?

Zborovska dejavnost je imela v Rovtah in Kolonkovcu dolgo tradicijo. Že leta 1936 so se po domovih zbirali pevci, domačini. Od leta 1938 je pevski zbor “Coro Rota” pod vodstvom Celestina Vecchiet v glavnem gojil slovenske ljudske pesmi in parizanske.

Ali pomnite kakšen zanimiv društveni trenutek iz preteklosti?

Spomladi leta 1953 je geometer končno pripravil načrt za obnovo ljudskega doma. Vsi vaščani so ob nedeljah pomagali pri gradnji ljudskega doma; ženske so prinašale “delavcem” hrano in pijačo. Čez nekaj mesecev, pred prihodom Italije, sta na gradbišče prišla dva gospoda in sta zagrozila s takojšnjo prekinitvijo del, kajti čez “Klanec” je podjetje Anas načrtovalo cesto. (“Škoda, da nisem imel pri sebi fotoaparata...”, je pripomnil Duilio Vecchiet.)

Kaj pa potem?

Cestno podjetje Anas je izplačalo

odškodnino. Vsota se je v teku let povečala, pevski zbor je dobro deloval in tako nam je leta 1972 uspelo si izboriti sedanji sedež.

Koliko časa je deloval zbor? S čim pa se sedaj društvo v glavnem ukvarja?

Zbor je zaradi osipa pevcev nehal delovati že ob koncu šestdesetih let. Iz naših vasi je veliko Slovencev emigriralo v Avstralijo, starejši pevci pa so umrli. Pred leti smo pri društvu prirejali številne izlete in enotedenska potovanja v bolj oddaljene kraje. Najznačilnejša društvena dejavnost pa je dramska skupina. Sprva je igre režiral Drago Gorup. Sedaj skupino vodi in režira Ingrid Werk Žerjal. Leta 1992 je izšla publikacija o društvenem delovanju 12 let.

Katere igre ste postavili z dramsko skupino in kje ste nastopali?

Postavili smo več komedij v narečju. Najljubše so: In še smo lete, Mi smo od Rovt doma, Sovražnik žensk, Šesti čut in Srčni mrk. Predstave oblikujejo amaterski igralci, ki prihajajo tudi iz bližnjih vasi. Premiere navadno stečejo v mesecu maju. Pri scenografiji sta sodelovali umetnici Majda Fišer in Mihaela Velikonja. Med važnejšimi gostovanji sodijo nastopi v Gledališču v Kopru, v Domu Alberta Sirka v Križu in večkratna prisotnost na festivalu amaterskih dramskih skupin v Mahinjah.

Katere so pomembnejše društvene prireditve?

V februarju priredimo Prešernovo proslavo in pustni večer. V marcu pa praznik ob dnevu žena in Praznik vina z ocenjevanjem in nagrajevanjem najboljših krajevnih proizvajalcev. V no-

vembru pa je na vrsti martinovanje. Skozi celo leto gostujemo v našem društvu še druga kulturna društva iz bližnje okolice in prirejamo predavanja aktualnih tem.

Kakšne načrte imate s svojimi člani in odborom v bodoče?

Radi bi nadaljevali z dramsko skupino. V odbor pa bi skušali privabiti tudi mlade.

iz oči v oči

Ime in priimek: Fabio Viola
Kraj in datum rojstva: 17.12.1949
Zodiakalno znamenje: strelec
Kraj bivanja: Rovte ali vrh pri sv. Trojici
E-mail: ga nimam
Stan: single
Poklic: knjigovodja
Najljubša risanka: Tom in Jerry
Najljubši filmski igralec/ igralka: Julia Roberts in Milena Župančičeva
Najljubši glasbenik: Avsenik, Andre Riev
Kulturnik/ osebnost stoletja: Tovarish Tito in Boris Pahor
Ko bom velik, bom... kar sem
Moje društvo: SKD Rovte Kolonkovec in TPPZ Pinko Tomažič
Moja vloga v njem: v prvem predsednik, v drugem odbornik in blagajnik
Svojemu društvu želim: čim več novih članov
Moj življenjski moto: smrt fašizmu, svoboda narodu
Moje sporočilo svetu: mir in bratstvo med narodi

agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda

Mladi pevci pozor!

FENIARCO razpisuje avdicijo za mlade pevce za: Italijanski mešani pevski zbor Svetovni mešani pevski zbor-World Youth Choir
Avdicije bodo potekale konec januarja 2008. Rok prijave zapade 12. januarja 2008. Prijavnico in ostale informacije nudi ZSKD.

REVIJA IZBRANIH MALIH PEVSKIH SKUPIN SLOVENIJE 2008

bo potekala v Ptuj v soboto, 16. fe-

bruarja 2008. Rok prijave zapade 23. januarja 2008. ZSKD nudi ostale informacije.

DAN EMIGRANTA pesmi, glasba, življenje Slovencev Videmske pokrajine
Nedelja, 6.1.2008 ob 15. uri v Gledališču Risorti v Čedadu.

14. revija kraških pihalnih godb

PIVKA – Avla osnovne šole sobota, 26. januarja 2008 ob 20. uri
Brkinska godba 2000

Pihalni orkester Komen
Postojnska godba 1808

SEŽANA – Kosovelov dom nedelja, 27. januarja 2008 ob 17. uri

Pihalni orkester Kras Doberdob
Pihalni orkester Breg
Kraška pihalna godba Sežana

SOVODNJE – Kulturni dom sobota, 16. februarja 2008 ob 20. uri

Godbeno društvo Prosek
Pihalni orkester Ilirska Bistrica
Godbeno društvo »Viktor Parma«

MILJE – Gledališče Verdi nedelja, 24. februarja 2008 ob 17. uri
Pihalni orkester Ricmanje
Pihalni orkester Divača
Godbeno društvo Nabrežina

Uradi ZSKD

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

100 LET OD VELIKE STAVKE IN POKOLA V MESTU IQUIQUE

V čilskih »salitrerah« tudi slovenski rudarji

V enemu svojih dokumentarcev je Aljoša Žerjal prikazal pusto planjavo, polno lesenih in železnih križev. Kraj je bil obeležen kot Santa Maria de Iquique, v istoimenskem mestu severnega Čila. Križi so spominjali na srhljiv pokol rudarjev iz leta 1907, točneje 21. decembra je od njega minilo sto let. Šlo je za delavce, ki so v okoliških »salitrerah« garali in kar na površju kopali soliter, tedaj zelo iskano surovino za izdelavo gnojil in eksploziva. Dolga stavka za izboljšanje delovnih pogojev je v Iquique usmerila nekaj desetstisoč rudarjev. Šlo je pretežno za Perujce in Bolivijce, ki so delali na ozemlju, ki je bilo trideset let prej njihovo. Velika je bila prisotnost evropskih priseljencev.

Tihomorska vojna, ki so jo zanečili Britanci, je nekaj let prej iztrgala Peruju bogato pokrajino Tarapaca, Boliviji pa onemogočila neposreden dostop do morja. Britanci - velika figura je bil John Thomas North (1842-1896) - so najprej poskrbeli, da so prišla perujska in bolivijska podjetja na rob bankrota in nato pokupili vse delnice. V novih okvirih Čila, ki je vojno po naročilu in z pomočjo Velike Britanije zmagal, so North in (redki) družabniki zagospodarili in z izvozom solitra neznansko obogateli.

V rudnike so se stekali tisoči domačinov in Evropejcev. Velikopotezno kopanje solitra se je prenehalo v 20. letih prejšnjega stoletja, posamezni manjši rudniki pa so živeli še dodatno desetletje. »Oficinas salitreras« so bile zapuščene in prepuščene zobu časa. V puščavah severnega Čila lahko tudi po nekaj let ne dežuje, stalno pa brusita pesek in veter. Zapuščenih rudnikov je danes v okolici Antofagaste, Calame, Iquiqueja in Pisague na desetine. Večinoma so zaščiteni kot narodni spomeniki. Ob imenu je na tablah opisan sistem s katerim so pridobivali surovino in število delavcev, ki so bili tam zaposleni. Številke nihajo od nekaj stotin do več tisoč. Pokrajina je taka, kot jo včasih prikazujejo posnetki iz lune. Nikjer niti bilke suhe trave, ob nizkem soncu svetlikajoči drobci kristalov in kamenju in pesku in ob sončnem zatonu barva, ki spremeni »pampo« v umetnino iz bakra. Tu pa tam je nekaj manjših izkopov bakra, od koder rudo vozijo v čistilnico megarudnika Chuquicamata pri Calami. Mesto danes sprejme potnika s pozdravom »Bienvenido en Calama, tierra de sol y cobre«.

Stikanje po zapuščenih salitreras v zaledju mesta Iquique je obrodilo presenetljiva odkritja. Bil je tu rudnik z imenom Hervatska, drugi z imenom Slavonia, tretji Jugoslavija in še Slavijska. Obrat z nazivom Sloga je bil lahko samo južnoslovanski. Malo dvomov je bilo o veliki prisotnosti Rusov ali Ukrajincev v nekdanjem rudniku Sebastopol.

Kjer je šlo za majhen rudnik se danes vse zaključuje pri par skoraj do tal porušeni zidovih nekdanjih barak. Nekje se je na steni še dal razbrati napis »tienda« za štacuno. Večje oficine nudijo več možnosti za raziskovanje. Pri teh ležijo v razdalji nekaj stotin metrov tudi pokopališča. Nagrobnih spomenikov skoraj ni. Tisti iz cementa so verjetno iz veliko poznejše dobe in pod seboj hranijo ostanke ljudi, ob delu, ki je po zaključku solitrške epopeje, še živelo v upanju na najdbo drugih žlahtnih rud. Na pokojne spominjajo zarjaveli železni in leseni križi, ki pokonci vztrajajo že 80, 90 in tudi več kot 100 let. Les je že liofilizirana snov, na nekaterih izdelkih pa veter in pesek še nista izlizala skromnih rezbarij. Odvisno je seveda od izpostavitve smeri vetra. Rezbarije vsekakor pričajo, da je tam obstajala tudi »industrija poko-

pavanja«, ki je na koncu nesrečnežu pobrala še to, kar je ostalo po preživljanju, kvartanju, alkoholu in prostituciji. V osnovni šoli se je pred mnogimi desetletji še bralo žalostne zgodbe o očetih, ki so odšli v Čile kopat soliter in se seveda niso nikoli vrnili. Morda so nekaj časa tudi pošiljali domov denar, nato pa jih je atacamska puščava izsušila in so zaradi silikoze podlegli.

Izrazito slovanska imena nekaterih rudnikov so bila jamstvo, da so tam delali (in umirali) tudi Slovani. Čilski uradni podatki sicer vedno navajajo »austriacos«, ker so bili tedanji Slovani državljani avstro-ogrskega cesarstva. Posamezne narodnosti pa so se na podlagi številčnosti nekoliko izluščile in osamosvojile. Leseni križi so pretežno že izgubili kovinske tablice na katerih je bilo napisano ime pokojnika. Resnici na ljubo so jih izgubili, ker so jih za spomin vzeli moderni obiskovalci, morda celo potomci in sorodniki rajnih. Treba pa je takoj izpostaviti, da so bili slovanski izseljenci v Čilu v veliki večini Hrvati in to Dalmatinci iz otočja Brač. S hrvaškimi imeni je danes v tistih krajih, kot tudi na krajnem jugu v mestih Punta Arenas in Porvenir označenih na desetine trgovin in drugih gospodarskih dejavnosti. Stikanje na pokopališčih je ob odkritju priimkov kot Grbić, Misić in Beotić, ki so bili napisani na spomenikih navidezno poznejše dobe (morda tudi obnovljeni od potomcev), odkrilo samo pokopnika z imenom Jorge Matulich (Matulić), ki je bil pokopan leta 1931. Šlo je za 11-mesečnega otroka, ki je tam živel z družino. Križ je bil opremljen s kamnito ploščo na kateri je bil za starša »Clara y Pablo« priimek izpisan brez črke »h«, ki v španščini »c« spremeni v »č«. Izrazito slovenskega imena ni bilo na spregled.

Slovenske sledi pa v Čilu obstajajo in bi bile lahko povezane tudi s solitrom.

Na Izseljeniški matici v Ljubljani imajo bežne podatke o jezuitu Franišku Pollanu, ki pa naj bi deloval v Santiagu nekaj let po krvavi zadušitvi stavke rudarjev. V rudarski resor lahko uvrščamo Karla Huberja iz Gorice, ki je v Latinski Ameriki, skupaj s Cirilom Jekovcem iz Buenos Airesa, nabiral rudnine in jih poslal na analizo

Stavkajoči rudarji v mestu Iquique (desno) in ostanek nekdanje »tiende« (trgovine, spodaj)

v Ljubljano. Med duhovniki je bil med drugimi nekoliko kasneje aktiven slovenski salezijanec Franjo Šnurel, ki večkrat nastopa v hrvaški izseljeniški literaturi.

Glede same stavke obstaja v Čilu zelo bogata izbira literature, kajti šlo je za veliko merjenje moči med delavstvom in kapitalom. Kapital je bil v tem primeru tako močan, da je tudi s silo zadrževal rudarje na mestu. Kraji nikakor niso primerni za beg. Na zahodu je mogočna pregrada Andov z gorsko puščavo, na severu in jugu sta tudi puščavi. Beg je pomenil samomor. Ker tedaj proti Santiagu še ni bila izpeljana cesta, je bil prevoz po morju edina možna pot. Ladje pa so bile v lasti družb, ki so izkoriščale delavce.

Protest, ki je vedno tlel, se je začel krepiti proti koncu leta 1907. Rudarji so zahtevali višje plače in predvsem boljše življenske pogoje. Kdor je zaključil delovno obdobje, ki je bilo predvideno v pogodbi, naj bi lahko odšel in razmerje prekinil. Zelo zanimiva in socialno kakovostna je bila zahteva, da se drastično zmanjša ali pa celo prekine prodaja žganih pijač, ki so sejele velike probleme in ustvarjale brezupna stanja posameznikov. Iz zapisikov tedanjih kronistov ne izhaja noben posebno izpostavljen voditelj stavke. Tako v fronti rudarjev kot na strani kapitala se najde nekaj hrvaških priim-

kov. Eden od kronistov uvršča nekega Luisa Grabarja med »espiones de las companias«. V arhivu »intendencia« iz mesta Iquique, je v časopisu »el Pueblo obrero« od 16.12.07 med člani delegacije, ki se je pogajala z oblastmi ime Ladislao Buc, ki bi lahko bil tudi Slovenec. Prisotnost drugih južnoslovanskih narodnosti je potrdil tudi prof. Sergio Gonzalez iz univerze v Iquiqueju, ki je ob Hrvatih izrecno omenil »region del norte adriatico«.

Z vlaki, ki so iz planote dovažali soliter do pristanišča, so prvi rudarji prispeli v Iquique 15. decembra in se začeli zbirati v poslopju šole »Domingo Santa Maria« in okoli njega. Vsak dan jih je nato prispelo še po več tisoč in domača policija ni bila več kos položaju, čeprav je bilo vse popolnoma mirno. Oblasti so telegrafsko zaprosile za pomoč v prestolnico. Predsednik Pedro Montt je poslal tako pogajalce kot vojno mornarico. Kljub rastoči masi stavkajočih, ni prihajalo do izgrediv, opazna je bila samo vedno večja gneča. Dogažalo se je celo, da so stavkajoči razpravljali s prisotnimi angleškimi strokovnjaki o razlogih stavke. Napredka pa nikakor ni bilo. Oblasti so zavlačevale odločitve v pričakovanju bojnih ladij. Zahteve so vedno znova terjale povratek glavnine na delovna mesta v rudnikih. Rudarji so vztrajali pri vzpostavitvi boljših življenskih pogojev, ki bi morali biti zapisani in podpisani od obeh strani na javni skupščini.

Na kocki je bila verodostojnost politične oblasti v odnosu do lastnikov rudnikov, ki so bili neposredno ali preko slamnatih figur v lasti Angležev. Čim je prispela križarka »Zenteno« so vojaki začeli razvrščati težke mitraljeze pred poslopjem šole Santa Maria. Toni razgovorov, ki so potekali dejansko dan in noč, so postajali vedno bolj napeti, do prask pa ni prišlo. Na vladni strani je zadevo vzel v roke general Silva Renard, ki je zahteval, da stavkajoči zapustijo šolo in bližnjo okolico. Računalo se je, da je bilo na višku stavke, tam prisotnih 30 tisoč rudarjev in članov njihovih družin.

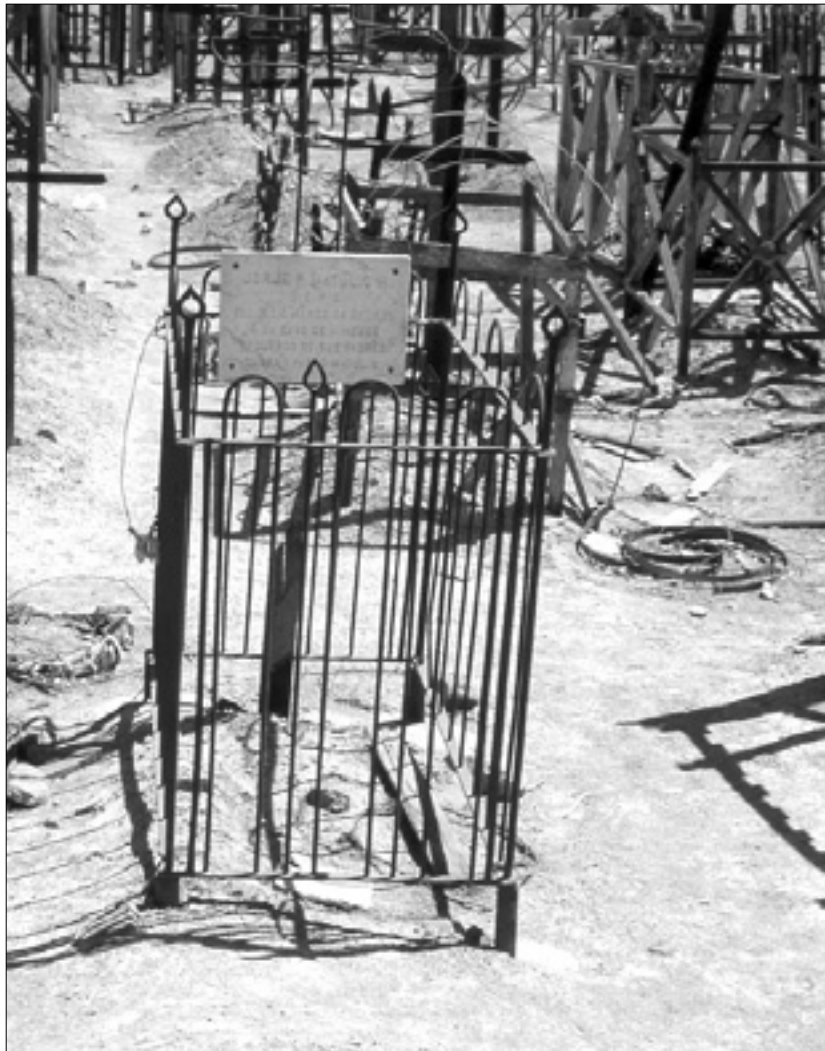
Pisni viri poudarjajo, da je general Renard do zadnjih minut pred ultimatom, skušal preko svojih glasnikov in osebno prepričati stavkajoče, da zapustijo šolo. Dal jim je točna navodila, kam se morajo usmeriti. Začetek umika bi avtomatično odmaknil usodni trenutek, ki je bil določen za 15.30 21. decembra. Med silovitim žvižganjem stavkajočih, je to zadnjo možnost izkoristilo okoli 200 delavcev, ki so se umaknili po stranski ulici. Renard je v pravem militarističnem slogu izpolnjeval smernice vlade, ki je hotela samo in popolno zmago nad pravim uporom rudarjev. Točno ob napovedanem času so zarožljale strojnice in začela se je strahovita matanza. Ko ni bilo več jasnih ciljev, so se vojaki zagnali nad množico in pokol končali z bajoneti.

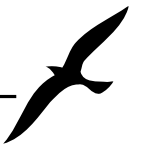
V arhivskih zbirkah domače »intendencia« je v časopisih »El Trabajo«, »El Comercio«, »El Tarapaca« opisan potek pokola, ki je potekal sistematično. List »El Nacional« je bil odločno na strani vlade in lastnikov in je pisal tudi o neki mednarodni zaroti. Baje je med streljanjem vojakov nekaj krogel prišlo tudi s strani stavkajočih in dva vojaka naj bi bila ubita. Časopis piše tudi, da se je večkrat slišalo vzdiklanje »Viva la Argentina!«. Kasnejše raziskave (v Čilu je bila stvar analizirana iz vseh zornih kotov) niso odkrile nobenega tujega vmešavanja, čeprav je najbolj motivirana in zavedna skupina stavkajočih prihajala pretežno iz vrst dokaj svežih izseljencev. Dogodek je znan kot »el gran crimen« in je veliko prispeval k literaturi in pesnitvam. Iz dokumentarnega vidika je zelo popolna knjiga »Los que van a morir te saludan« (pozdrav tistih, ki gredo proti smrti), iz čustvenega pa roman »El Hijo del salitre« (sin solitra) Volodie Titelboima, ki je bil v Čilu dvakrat član parlamenta in nekaj časa tudi predsednik oziroma tajnik čilske komunistične partije.

Kot vedno v takih primerih je število žrtev neznano. Oblasti so se grozote zavedale komaj dan kasneje. Minimalni podatek navaja 4500 mrtvih, delavska stran pa omenja preko osem tisoč ubitih. Razlika je seveda zelo velika, saj pomeni znati ali ne znati šteti od ena do dva. Upoštevanje je treba, da so bili domačini španskega izvora (belci) in sveži priseljenci iz Evrope dokaj dobro evidentirani. Med potekom zasedbe šole, je nekajkrat omenjeno število 4500 najbolj aktivnih stavkajočih, ki naj bi bili tujci. Za tujce se je tam imelo Evropejce. Tujci so bili tudi domorodni Bolivijci in Perujci, ki pa so jih prištevali med rajo in so bili stvarno brez identitete. Teh je bila v rudnikih velika večina, koliko pa so prispevali k matanzi ni bilo mogoče raziskati. 66 let pred državnim udarom Pinocheta je Čile tedaj doživel šok, ki zadnjega diktatorja (po številu smrtnih žrtev) uvršča kar med dobrotnike!

Dogodek je splošno znan kot »Santa Maria de Iquique« in pretežno iz neznanja je bilo nekaj poskusov, da bi zadevo vezali na mater božjo in jo postavili za milostljivo zaščitnico spomina na pobite rudarje. V resnici se je samo šola, kjer so se stavkajoči utrdili, imenovala po nekdanjemu čilskemu predsedniku Domingu Santa Maria.

Višja cerkvena hierarhija, ki je bila v Južni Ameriki vedno na strani oligarhije, se je na podlagi tedanjih kronik ogradila od zadeve. Kot posameznik nastopa na prizorišču samo »delegado apostolico« Martin Rucker, ki se je postavil pred vojake, da bi preprečil streljanje. Mladi duhovnik je preživel, ni pa mogel preprečiti najhujšega. (dk)

KORISTNI NASVETI PRED OBREZOVANJEM V VINOGRADU

Nevarne bolezni vinske trte je treba pravočasno zatirati

Čeprav v tem času predvidoma ne opravljamo škroplilnih posegov proti boleznim trte, je koristno, da spregovorimo o tistih, ki napadajo trtin les, saj so v vinogradih prisotne tudi v jesenskih in zimskih mesecih. V zadnjih letih namreč opazamo zaskrbljujoče širjenje teh bolezni, predvsem pa črne pegavosti, kapi vinske trte in hiranja vinske trte. Te bolezni lahko povzročijo znatno škodo, zato je prav, da vinogradnike opozorimo na njihovo prisotnost in jim nudimo ustrezne nasvete za boj proti tem obolenjem. Ukrepi za njihovo zatiranje ali vsaj za ublažitev škode so povezani z rezjo trte, zato je koristno, da jih vinogradnikom posredujemo pred tem opravljenjem.

ČRNA PEGAVOST - Bolezen povzroča glivica *Phomopsis viticola*. Vsled obolenja razpokajo še zelene mladice. Ob členkih se pojavijo značilne razpoke obolelega tkiva, na katerem so se prej pojavile vijoličaste do črne pegice ob dolžni poganjka. Spodnji stebelni listi se izmaličijo (listna ploskev se nagiba in nakodra, robovi pa se ovijajo navzdol) ter kažejo rumene pege, ko jih gledamo proti svetlobi.

Jeseni in pozimi postanejo okužene rozge svetlosive ali bele, kar je ena izmed značilnosti bolezni. Pozimi se skozi skorjo preljuje črne bradavičaste tvorbe – plodišča glive, iz katerih uhajajo trosi, ki spomladi spet kužijo poganjke in liste.

Za zatiranje črne pegavosti, ki lahko povzroči občutno škodo tudi na mladih trsih, je treba po rezu takoj odstraniti iz vinograda okuženo rozgo in jo sežgati. O zatiranju s fitofarmaceutskimi pripravki, pa bomo, kot vsako leto, dali vinogradnikom potrebna navodila v pomladanskem času.

KAP VINSKE TRTE - Povzročajo jo glivice *Phaemoniella clamidospora*, *Phaeacromonium olephilum*, *Fomitopsis punctata*. To bolezen smo v zadnjih letih opazili pogosteje. Prisotna je predvsem v starih vinogradih, kjer smo veliko obrezovali, ter se lahko pojavlja bodisi bliskovito bodisi v kronični obliki, kadar pride do smrti rastline tudi nekaj let po okužbi. Prehodno jo iz leta v leto navajljamo sušenju posameznih mladice, predvsem v mesecu juniju in juliju.

Bolezni znaki. Preden listi povsem odpadejo, se značilno obarvajo z rdečkastorjavkastimi pegami stožčaste oblike, ki izstopajo na ostalem še zelenem delu lista. Če les debela, ki utegne tudi razpokati, prerežemo prečno, opazimo precej krhek gobast rumenkast del, ki ga ob-

kroža temnejši in odpornejši rob.

Za preprečevanje širjenja bolezni je priporočljiva takojšnja razkužitev večjih rezi z Carbendazimom (Bayfidan BCM, Benazim, Benzim ipd.). Močno napadene dele moramo odstraniti in sežgati. Po rezu okuženih delov trt moramo škarje razkužiti, da ne prenašamo bolezni na ostale trte. Prav tako odstranimo lesene oporne kole (iz katerih se širi glivica) in jih zažgemo ter jih nadomestimo, po možnosti z betonskimi.

HIRANJE VINSKE TRTE - Povzroča ga glivica *Euthypa* lata. Bolezen v glavnem ne napade trt, ki so stare manj kot 5-6 let. Pogosteje se pojavlja na trtah, starih več kot 10 let. Prvi bolezenski znaki se pojavljajo spomladi ob poganjanju mladice. Opazni postajajo, ko mladice zrastejo do 25-40 cm. Obolele rastline so po navadi nepravilno razpršene v vinogradu.

Listi ostanejo na začetku majhni, nepravilne oblike in svetlo zelene barve (klorotične). Večkrat se zvijejo navzdol v kupo. Robovi potemniijo, nakar zadobijo listi ogorel videz, nato pa se posušijo in odpadejo. Cvetovi lahko odpadejo, grozdni ovi in se posuši. Prvi napadeni listi se nekoliko spremenijo, ostali ostanejo celi in se normalno razvijejo. V naslednjih letih se bolezenski znaki poslabšajo in v 2-4 letih rastlina usahne. Pred tem dobi trta grmičast videz: kratke mladice in medčlenki, šibki poganjki. Znaki nekoliko spominjajo na virus infektivne degeneracije ali na hudo klorozo. Trta po navadi umre pozimi. Tipični spoznavalni bolezenski znak je – podobno kot pri kapi – delna potemnitev lesa, ki se kaže v prerezu. Bolezen se širi le prek velikih ran in se lahko pokaže po komaj enem do treh letih. *Euthypa* napade tudi marelico in druge rastline, zato je izvor obolenja težko odstraniti.

Proti hiranju vinske trte še nimamo na razpolago škroplilnega sredstva in zato, podobno kot pri kapi, lahko ukrepamo le preventivno. Les odrežemo do točke, kjer je zdrav. Če je rastlina posušena skoraj v celoti, je najbolje, da jo odrežemo do kake zdrave jalovke ali pa trto izrujemo. Zimsko rez moramo izvesti v suhem vremenu in večje rane prikriti s cepilno smolo. Tej po možnosti dodamo Carbendazim v 1-odstotni koncentraciji (glej sredstva navedena za kap vinske trte). Po možnosti izvedemo rez v februarju-marcu. Obrezano les odstranimo iz vinograda in ga sežgemo. Glivica se namreč večkrat nastani prav na ostankih rezi.

Svetovalna služba KZ

VINO - Poraba se spreminja

V Italiji se pije manj, po svetu pa več

Gospodarski dosežki italijanskih vinarstev, še posebej večjih, so v letošnjem letu zelo dobri ali vsaj zadovoljivi. Ta uspeh pa gre v glavnem še zelenemu izvozu, ki bo v letu 2007 verjetno dosegel 16 milijonov hl, kar postavlja Italijo na prvo mesto lestvice držav izvoznic vina.

Manj ugodno pa je stanje v notranjosti države, kjer se poraba vina stalno krči in je padla na izpod 50 litrov na osebo, saj se je v zadnjih letih (2000 – 2006) znižala za 2,3%. Podobno stanje najdemo tudi v drugih državah, kjer je poraba vina tradicionalno visoka. V Španiji je stanje enako italijanskemu, v Franciji beležijo znižanje porabe vina za 1,2%, v Nemčiji pa za 2%.

Na tej lestvici pa najdemo z nasprotnim predznakom Rusijo (+ 1,1%), Kitajsko (+ 4,9%), Ukrajino (+ 8,9%), predvsem pa Indijo (+ 20,8%) in še mnogo manjših držav. Po svetu se torej pije vedno več vina, prihaja pa

do pravega paradoksa. V deželah, kjer je tradicija proizvodnje in konzuma vina močno zakoreninjena se poraba vina manjša, v drugih državah, kjer so tradicionalno prisotne v večji meri druge pijače, predvsem pivo, pa večja.

Svetovna tržna vrednost porabljenega vina presega trenutno 24 milijonov evrov, a po mnenju poznavalcev mednarodnega tržišča bo v nekaj letih dosegla 27 milijonov evrov. Svetovno povprečje porabljenega vina na osebo naj bi doseglo 3,7 litra. Ta podatek nam pove, da se sicer tržišče vina širi in krepi, da pa so tržne možnosti še zelo velike. Analize tujih tržišč nam potrjujejo, da so porabniki vina vse zahtevnejši, zato je bodočnost vinarstva predvsem v kakovosti, še posebej, če se bo dvigala kultura pitja in širilo združevanje vina s hrano. V tem primeru bo lahko Italija uspešno zadržala na struno svoje bogate kulinarične ponudbe, tako doma kot po svetu.

Svetovalna služba Kmečke zveze

NASVETI STROKOVNJAKA

Januarska opravila

Novo leto začenjamo brez posebnih velikih kmetijskih opravil. Čas torej lahko posvetimo raznim delom, za katere po navadi ni časa. Orodje v shrambi pregledamo, očistimo, po potrebi nabrusimo ali si nabavimo novega. Na vrtu ali v njivi preverimo stanje ograj, kolov, vezi in opor pri mladnem sadnem drevju. To je v vetrovnih krajih, kot so naši, še posebno pomembno. Pripravimo si lahko okviren načrt tega, kar bomo spomladi sejali in preverimo, ali imamo seme. Najbolje je, da si nabavimo vedno sveže seme, zato si bomo zabeležili, katerega bomo letos potrebovali. Če imamo lansko seme in smo ga dobro shranili v zaprti škatli, v suhem in hladnem prostoru, bo slednje še dobro. Prav tako pregledamo, katera gnojila bomo letos kupili. Tudi za gnojila je bolje, da so vsako leto sveža.

Enako velja za škropila; kupimo jih le toliko, kolikor jih bomo v kmetijski sezoni potrebovali. Lanska gnojila moramo hraniti v suhem prostoru, v dobro zaprtih vrečah, da se ne pokvarijo ob prisotnosti vlage. Morebitna preostala škropila moramo hraniti v zaklenjeni omari, posebno tista bolj strupena, da so otrokom nedostopna. Z zgodnjim obiskom kmetijske trgovine bomo opazili marsikatero stvar, ki jo bomo potrebovali in tudi kako novost. Dolge večere si lahko krajšamo s prebiranjem raznega čtiva s kmetijsko tematiko ali pa obiskujemo kak tečaj. Če načrtujemo, kam bomo določeno povrtnino posejali, moramo upoštevati pravila vinogradjenja.

VINOGRAD – Proti koncu meseca v sončnih dneh lahko pripravimo posamezne jame za trte, ki jih namestavimo ponovno posaditi. Skrbimo, da bomo spomladi pravočasno dobili cepljenje. Če ni preveč mraza, lahko ob vinogradu sadimo nekaj grmov vrtnic. To je stara, a vedno dobra navada. Poleg lepega videza so vrtnice odlični pokazatelji, kdaj je treba škropiti proti oidiju, so namreč tudi podvržene temu obolenju. Sicer to ni ista vrsta, kot tista, ki napade trto. Oba oidija sta pa si podobna in delujeta pod istimi vremenskimi pogoji. Priporočljivo je, da izberemo sorte vrtnic, občutljive na oidij vrtnice, ker se bolezenski znaki pojavijo nekoliko pred trto. Tako, ko vrtni-

ce obolijo, vemo, da je čas za škropljenje tudi proti oidiju na trti.

KLET – Vino moramo stalno nadzorovati. Preveriti moramo, da ima zadostno količino žvepla in da ni motno. Stalno moramo biti pozorni, da so sodi polni.

OLJČNI NASAD – Še je čas, da zavarujemo predvsem mlade oljčne rastline proti mrazu, če tega še nismo storili. V tem času lahko debela starih in nekoliko zanemarnjenih oljk očistimo morebitnih mahov in bršljanov, ki se večkrat zadržijo vlagi, ker postane deblo tarča raznih mikroorganizmov. Les oljčnega debla, posebno če je drevo staro, lahko začne trohneti. Oboleli del odrgnemo, potem poškrbimo z bakrovimi pripravki. To opravimo le, če ni premrzlo. Mladim oljkam kontroliramo kole. Začnemo pripravljati zemljo za nove rastline.

OLJČNI OLJE - Hranimo ga v posodah iz nerjavečega jekla ali iz drugega inertnega materiala. Januarja opravimo prvi pretok olja. V tem mesecu moramo zelo paziti, da temperatura v prostoru ni pod ničlo, ker bi sicer olje kristaliziralo, prenizka temperatura pa bi zavirala naravno čiščenje olja.

SADNO DREVJE – Mladim drevesom postavimo močno oporo, da bodo bolje prenesla morebitni sneg, predvsem pa burjo. S koli pomagamo tudi tankim in dolgim vejam, da se ne lomijo. Če se kaka veja kljub naši pazljivosti odlomi, jo odrežemo do zdravega in nepoškodovanega dela, rano pa pomazemo s cepilno smolo. Proti koncu januarja odrežemo cepiče sadnega drevja, ki bi ga radi cepili.

ZELENJADNI VRT – Zelo malo je zelenjadnic, ki jih v tem času še pobiramo. Tipično zimska povrtnina je ohrovt, ki dobro zdrži nizke temperature. Ohrovt pobiramo, ko so glave sklenjene in trde. Vsekakor ga moramo pobirati, preden se listi, ki tvorijo glave, začnejo odpirati. Glave hranimo nato v hladnem prostoru, pri temperaturi med 3 in 5°C. Če pa razpolagamo s tunnelom in smo ga pravočasno postavili, lahko pod njim še pobiramo rdeči radič, motovilec, korenje in por. V primeru milejših temperatur in leg omenjene zelenjadnice zdržijo na prostem. V

toplejših in sončnih dneh moramo tunel odkriti. Na ta način preprečimo, da bi se rastline pregrele in se širile morebitne bolezni.

V tem času lahko pripravimo oporo za vrtnine, ki jih bomo gojili v naslednji sezoni. Po navadi uporabljamo oporo iz materiala, ki se ga najlažje dobi v okolici kraja, kjer živimo. Lahko so to kanele ali pa les. Najprej preverimo morebitno oporo, ki jo hranimo od lani, jo očistimo, in če je potrebno, ošiliimo konico. Pripravljene opore povežemo skupaj in dobro posušene spravimo v zaveten prostor. Če jim hočemo podaljšati življenja z namenom, da jih bomo uporabljali več let, jih potopimo v 3 do 5 odstotno raztopino bakrovega sulfata. Po petih, šestih dneh oporo dobro posušimo in do uporabe hranimo v zavetnem prostoru.

V skladišču moramo stalno pregledovati krompir, čebulo, jabolka in ostale pridelke, ki jih hranimo dalj časa. Gnile moramo takoj odstraniti.

OKRASNI VRT – Čas imamo, da načrtujemo opravila v okrasnem vrtu in preverimo, kaj vsega potrebujemo za novo bližajočo sezono. Čim manj hodimo po vlažni in zmrznjeni zemlji, da je ne bi tlačili. Isto velja za okrasno trato. V primeru zelo vlažne zemlje lahko suho listje, ki jih hranimo dalj časa, pokrili zemljo okrog okrasnih grmovnic, postane kompaktno in ne pusti rastlinam dihati. Lahko slednje odstranimo in zamenjamo s še nezrelim kompostom.

Kontroliramo čebulnice, ki jih bomo sadili spomladi in katere sedaj hranimo. Predvsem moramo paziti, da nimajo plesni. V takih primerih jih odstranimo. Potem, ko smo jih pregledali, jih potrosimo z bakrovimi ali podobnimi pripravki v prahu in jih spet spravimo kot prej. Vrtnicam občasno kontroliramo vezi, posebno pri vzpenjavkah.

SOBNE RASTLINE – V zimskem času potrebujejo sobne rastline posebno nego. Zalivati moramo čim manj. Pozimi jih ne gnojimo, z izjemo cvetočih rastlin. Paziti moramo, da je v stanovanju dovolj vlage v zraku. Rastline, ki so zelo občutljive na suh zrak, dvakrat na teden poškrbimo z razpršilnikom. Rastlinam poskrbimo primerno svetlobo in čim stalnejšo temperaturo.

Magda Šturman

PIRAN - Mednarodni simpozij o Diegu de Castru

Pike na i: splošno priznanje objektivni razlagi v evropskem duhu

Ob stoti obletnici rojstva so osvetlili lik znanstvenika in politike, »slovenski pogled« je prispeval avtor članka

Proti koncu preteklega leta smo beležili tudi stoto obletnico rojstva piranske osebnosti Diega de Castra. Seveda smo to, zlasti italijanska skupnost, storili s poudarkom, saj je resnično šlo za moža, ki je bil eden od simbolov piranske pripadnosti, razen tega pa tudi renomiran znanstvenik, ki je z leti postal znano ime tudi širrom po Evropi na področju statistike, demografije, raziskovalne dejavnosti, pa tudi zgodovine. Poznavalci ne izključujejo, da so njegovi predniki stoletja nazaj prišli iz Španije ali Portugalske, saj se je tedaj nemalo ljudi, pomorščakov pa tudi ne, s teh dveh držav evropske celine znašlo in se ustalilo v tem delu Jadrana.

Na simpoziju je sodelovala vrsta eminentnih osebnosti, med njimi številni profesorji vseučilišč iz Trsta, Vidma, Vicence, Verone, Milana, Turina, Bologne in tudi »La sapienze« iz Rima. Diego de Castro je pač ime, stota obletnica rojstva pa dragocena priložnost, da se poudari njegova vloga. Jedro njegove univerzitetne dejavnosti pa je bilo in je ostalo vseučilišče v Turinu, kjer je poučeval statistiko in druge predmete že pred začetkom druge svetovne vojne, nadaljeval pa tudi po njej. Poudarek pa zasluži, da je bil Diego de Castro ne le civilina, pač pa tudi vojaška, bolje, kar vojna osebnost, ki je nemalo pomenila v italijanski vojni mornarici. V njej ni zaostajal pri razvoju obveščevalne dejavnosti. Na dlani je, da je kar natanko poznal razmere na Jadranu, seveda zlasti tiste na vzhodni obali, ki jih ni italijanska politika, fašistična pa tudi ne, nikoli ni dala v predal.

Prednost je seveda bila, da je bil iz Pirana, mesteca, ki je navsezadnje kar nekaj pomenil v jadranski zgodovini, čeprav je bila ta zvečine takšna, da so bila jadranska mesteca skregana med seboj in so se tudi bojevala drugo proti drugemu podpirajoč zdaj eno ali drugo znano evropsko oporišče, ki se je bilo spustilo v vojno. Znano je, denimo, da se je Koper v takem primeru pogosto povezoval z Benetkami, Piran pa je, čeprav oddaljen od Kopra kakih 15 kilometrov, krčevito branil koristi denimo Genove ali pa Amalfija. De Castro je resnično globoko poznal tako sever kakor jug, saj je kot vseučiliški profesor kar nekaj let poučeval tudi v Palermu, Messini in Neaplju.

Imel se je in naglašal ter se razglašal za Italijana, in kot tak je dosledno ravnal tako v civilni dejavnosti kakor v vojski. Bil je pač Italijan, ki si je prizadeval za koristi, takšne ali drugačne Italije, za pomen te države, kakor sem se jaz, ki sem Slovenec, po svojih skromnih močeh prizadeval za Slovenijo, njeno priznanje in napredek. To sem odkrito podčrtal tudi v referatu, ki sem ga kot Slovenec in kot oseba, ki se je naključno pa tudi ne, v dveh primerih znašla na drugem bregu, na področju, na katerem je deloval Diego de Castro. Seveda je bil starejši od mene, nesporno pa tudi bolj izkušen in kajpak podkovan v predmetih, ki jih je poučeval, saj so bili v glavnem daleč od moje usmerjenosti.

No, zgodilo se je, da se je Diego de Castro kot italijanski častnik vojne mornarice po kapitulaciji fašistične Italije septembra leta 1943 znašel na italijanskem jugu, kjer so napredovale anglo-ameriške zavezniške enote, italijansko vladu pa je sprva vodil Badoglio, nato pa Bonomi. V obeh primerih je bil minister za mornarico admiral Raffaele de Courten. Italijanska vlada na Jugu je po svojih močeh in po smernicah, ki so jih bili določili zavezniški, sodelovala z njimi, dejstvo pa je, da si je od samega začetka, prikrito ali manj prikrito, postavila za nalogo, da bo poskrbela za to, da bi na italijanskem

Diego de Castro

vzhodu (tedanja Venezia Giulia - Julijska krajina), kljub morebitni zmagi nasprotno, to je jugoslovanske partizanske strani, ki je bila čedalje bolj očitna, ostala meja, ki so jo bili po prvi svetovni vojni določili v Rappallu. De Castro je nedvomno bil pomemben akter v teh prizadevanjih: kot vojak in kot poznavalec vzhodnega dela Jadrana.

V duhu te težnje je italijanska vlada na jugu pričela razmišljati in se pozneje tudi jasno opredelila za načrt, po katerem naj bi se zavezniška vojska (Angleži so načrt, ki je imel tudi britanske avtorske pravice, v glavnem podpirali, Američani pa ne, češ, že tako imajo nemalo opraviti z vojaškimi operacijami v srednjem in severnem delu Evrope) izkrcala na takratni jugoslovanski obali, v bistvu na Kvarneru ali pa v Istri. Prevladovala je sicer istrska verzija, češ da je vojaško in kajpak logistično bolj primerna, pri tem pa ne gre zanemariti, da se je de Castro kot eden od oblikovalcev tega načrta, konkretno zavzemal za izkrcanje nekje pri Savudriji.

Angleškemu zavezniku je ideja o izkrcanju na drugo obalo prijala, Churchill ji je domala načeloval, se pa ni povsem strinjal s tem, da bi pri izkrcanju sodelovala italijanska vojna mornarica, češ ta je še včeraj bila nasprotnica. Stališče pa je povsem ovrigel, ko so mu obveščevalci sporočili, da je namen italijanskih načrtovalcev navezati predhodno stike s takoimenovano X MAS se pravi z enotami nekdanje italijanske vojne mornarice, ki so ostale na severu, prostovoljno prešle pod nemško poveljstvo in ravnale naravnost zločinsko tako s prebivalci, ki so domnevno sodelovali s partizani, kakor s civilisti na sploh. Kar dobršen del teh enot je bil zlasti od druge polovice leta 1944 razporejen na liniji med Gorico in Podbrdom, se pravi na slovenskem področju, pa so jim partizani podelili kar niz nepozabnih lekcij.

Ideja o izkrcanju nekje v Istri pa je povsem odpadla, ko je Tito preme-

teno Churchillu v drugi fazi sporočil, da ni proti temu početju, da pa naj bi izkrcanje izvedli skupaj z jugoslovanskimi partizanskimi enotami. Alternativne ni bilo več, partizanska ponudba je bila nadvse resna zadeva, tako da ni prišla več v poštev tudi najbolj meglena zamisel o kakem izkrcanju s pomočjo italijanske vojne mornarice, pa še z enotami X MAS hkrati. Razen tega ne gre zanemariti, da je v Istri bila 43. partizanska divizija, v kateri je bilo tudi več kot 800 Italijanov, izkrcanje pa bi lahko privledlo do bratomornega spopada. Na srečanju v Piranu sem si dovolil opozoriti na nesprejemljivost tega načrta, pri katerem je sodeloval tudi de Castro.

Menda je celo admiral Giuseppe Spanzari, ki je poveljeval italijanski vojni mornarici na severu, sodil, da je bila zamisel o sodelovanju z X MAS neumestna. Italijanski načrtovalci so med drugim prezrli tudi sovražstvo, ki je prežemalo angleško vojaško poveljstvo na Sredozemlju, potem ko sta dva italijanska častnika (prvi iz Kopra, drugi iz Pirana) s posebnim torpedom onesposobila največjo angleško križarko v Aleksandriji v Egiptu. Skratka, potrebnih pogovorjev je bilo čedalje manj. Mimo tega pa je tudi jugoslovanska partizanska mornarica imela nekaj obveščevalnih postojank na italijanski obali (v Anconi in v Makedoniji), ki so zvedele za načrt o izkrcanju, pa tudi angleški vojni predstavniki, kakor je dokazano, v stiku s partizanskim poveljstvom niso varčevali z opozorilom na to italijansko idejo.

Skratka, de Castro je stavil na napačno tako politično kakor vojaško karto. Spomladi leta 1952 je italijanska vlada (predsednik je bil De Gasperi) poslala Diega de Castra v Trst kot uradnega italijanskega delegata pri anglo-ameriški vojaški upravi, ki jo je vodil general Winterton. Italijanska stran je računala na de Castrovo znanje, na to, da je bil doma iz Istre, pa tudi na večjo italijansko diplomatsko dinamičnost. Ta se

je res začela stopnjevati, incidentov je bilo v Trstu, pa tudi drugod zmeraj več, višek pa je povezan s tem, da sta angleška in ameriška vlada na lepem javno sklenili zapustiti Svobodno tržaško ozemlje (ki ga nikoli ni bilo) s tem, da bi cono A prevzela Italija (o coni B ni bilo govora), to pa je podžgalo tako italijansko stran, ki je računala še na cono B, pa tudi jugoslovansko, ki pa ni mogla sprejeti enostranskega sklepa o zavezniški zapustitvi cone A. Kar nekaj žrtev je bilo sredi Trsta, del rimske vlade je doletela zamisel, da bi italijanske pristave v coni A pričeli množično oskrbovati z orožjem.

Tokrat pa se je de Castro izkazal. Brž je posredoval pri svoji vladi ter ji sporočil, da ni proti pošiljanju propagandnega gradiva, absolutno pa odsvetuje orožje. Ravnal je pametno, človeško, kakor sem rekel v svojem ekspoziju v Piranu. Mimogrede naj pojasnim, da sem v Trstu najprej bil dopisnik Tanjuga, ko je šlo za de Castra kot delegata pri Zavezniški vojaški upravi pa sem bil na upravi cone B v Kopru, kjer sem se ubadal tudi z zunanjimi-političnimi vprašanji ter s stiki s sosedno angloameriško vojaško upravo v Trstu. De Castro je sam prišel do spoznanja, da tvegano zasostovanje razmer ne bi omogočilo znosne rešitve tržaškega vprašanja.

Omembe vredno je med drugim, da angleški general Winterton ni imel de Castra v čislih, tudi med vidnimi italijanskimi predstavniki v Trstu (denimo dr. Fabiani) ni bilo velike naklonjenosti de Castru, v diskretnih pogovorih, ki sem jih imel s predstavniki sosedne uprave (denimo z Dunhanom, ameriškim predstavnikom) so mi odkrito navajali, da de Castro žal ravna skrajnostno, češ, med drugim, v Trstu ima stike v glavnem z županom Bartolijem ne pa tudi s predsednikom pokrajine Palutanom, ki pa si je prizadeval za zmernejšo sicer zmeraj nacionalistično politiko. O ravnanju de Castra je general Winterton kar odkrito govoril tudi komandantu jugoslovanske uprave cone B polkovniku Stamatoviču. Bil sem zraven. Stamatovič je odkri-

o drugem, po telefonu in dejal naslednje, da mi čestita za zmago (cona B Jugoslaviji namreč in rezultati Londonskega memoranduma sploh) da pa računa, da bomo kot sosedje v bodoče ravnali spodobno in v korist enih in drugih. Odgovoril sem mu, da soglašam. Mimogrede naj povem, da sem že prej nič kolikokrat tudi javno imel pripombe na račun, kako je jugoslovanska oblast (zlasti krajevna) ravnala neravno vzorno in nedovolj demokratično z domačim prebivalstvom.

Da je: nikoli ni rekel zle besede na račun Slovencev, nasprotno, spoštoval je jezik tega naroda in cenil njegovo znanje. Tudi s tega stališča sem ga zmeraj spoštoval, kakor sem pozneje velikokrat ponovil Paolu Semi, ki je bil ravnatelj italijanske gimnazije v Piranu, nato pa italijanski senator. Izjemno pa se je odrezal s tem, da je svoj knjižni zaklad daroval piranski, to je domači knjižnici. Že pred njegovim odhodom iz Trsta je namreč bil govor o tem, da namerava stike s Piranom ohraniti, če drugo ne s svojim delom in njegovimi rezultati. To sem povedal na simpoziju v Piranu in spet pohvalil de Castrovo vlogo kot znanstvenika, ki je in bo vsekozi slovel ne samo v Italiji in Sloveniji, marveč tudi drugod po Evropi.

S tem, da je svoj zaklad daroval Piranu, je storil dejanje, ki ga drugi žal ne znajo posnemati. Iz Italije nočejo in nočejo vrniti slik in kipov, ki so jih leta 1941 odnesli iz Pirana in drugih istrskih mest (predvsem iz cerkva), da bi bili takorekoč na varnem. De Castro je s svojim dejanjem nazorno pokazal, kako je treba ravnati v takem primeru. Umetniško bogastvo sodi tja, kjer je nastalo in domovalo, ne pa drugam. Umetnost je najbolj zanesljiva, če ostane doma. Skratka: de Castra sem takorekoč opozoril zavoljo vloge, ki jo je igral med vojno, hkrati pa poveljal njegovo dejavnost kot znanstvenika. Ravnal sem takorekoč »evropsko«, kakor sem si sicer zmeraj prizadeval in ne samo ob tej priložnosti. In me ne čudi, če so celo njegovi najožji svojci in

General Winterton in Diego de Castro

to dejal, da je kar prav, če de Castro zapusti Trst. Maja leta 1954 je namreč de Castro očitno demonstrativno odšel iz Trsta, potem ko mu je bilo jasno, da bodo pogovori, ki so pozneje privedli do Londonskega memoranduma oktobra leta 1954, potrdili, da bo Jugoslavija dobila vso cono B, kajpak tudi s Piranom. Obnašal se je pač kot Italijan, ki mu življenjski cilj ni uspel.

Vsekakor pa me je presenetil telefonski pogovor, ki sem ga imel z de Castrom iz Turina, najbrže s tamkajšnje univerze. Oglasil se mi je, dasiravno nisva nikoli imela neposrednih stikov, prejkoslej pa sva vedela drug

sorodniki (nečaki, vnuk, njegova hčerka, menda še drugi) po održanem piranskem simpoziju nemalo krat ugotavljali (kakor sem slišal), da je bilo moje poročilo o de Castru še kako zanimivo, ne samo, ker sem govoril kot mož, ki je med de Castrovo dejavnostjo bil na drugem bregu, marveč predvsem ker sem resnično, plastično prikazal, kakšne so bile razmere in kako jih je tolmačil in skušal izkoristiti de Castro. V politiki je včasih grešil, kot znanstvenik pa je težko dosegljiv in je ime tako v Italiji kakor tudi v Sloveniji (in na Hrvaškem).

Miro Kocjan

ODBOJKA - Matej Černic in Loris Manià pred odhodom na olimpijske kvalifikacije v Turčijo

»Kljub okrnjeni postavi smo še vedno konkurenčni«

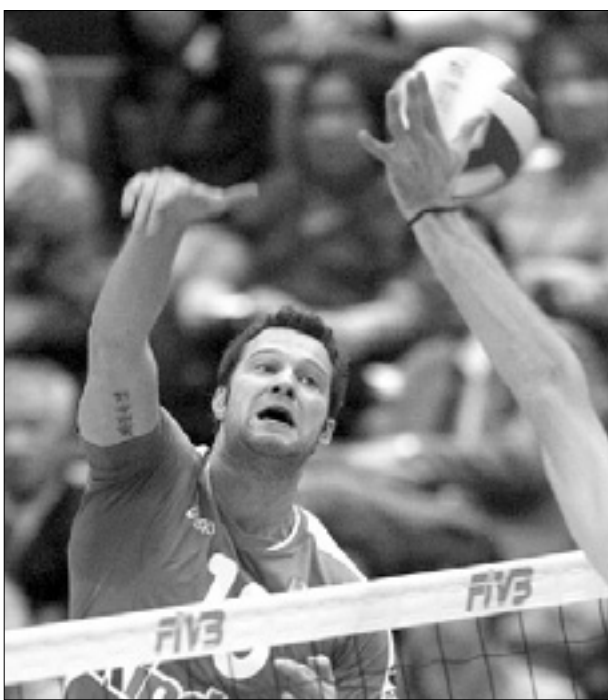
Z Zlatanovom se je moč v napadu povečala, v sprejemu pa bosta stebra naša odbojkarja

Olimpijske sanje se za naša najboljša odbojkarja Mateja Černica in Loris Manija približujejo z neverjetno hitrostjo. Jutri bodo v Izmiru v Turčiji nastopili na kvalifikacijskem turnirju, ki bo podelil še zadnjo evropsko vstopnico za nastop na olimpijskih igrah v Pekingu. Le zmagovalka turškega turnirja bo torej imela pravico, da bo nastopila na najvažnejšem športnem dogodku leta.

Osvojitev prvega mesta ni nemogoča: »Seveda ne bo lahko, saj imamo že v predskupini kakovostne nasprotnike: Nizozemsko, Poljsko in Španijo (op. a. letošnji evropski prvaki). Sicer pa smo dobro pripravljene,« je pred odhodom v Turčijo ocenil Matej Černic, ki je z Lorisom Manijem potrdil, da je imperativ edine zmag.

Zaradi zdravstvenih težav sta iz postave odpadla najprej podajalec Meoni, nekaj dni kasneje pa še Fei. »Meoni je moral zapustiti reprezentanco zaradi krčev, Fei pa je zaradi ošpic miroval tri tedne in je bil v bistvu brez moči, da bi nastopil na turnirju,« je pojasnil Černic, ki je prebolel svojo poškodbo kolena in si želi, da bi tudi v Turčiji odigral tako kot v Catanii. Med pripravami sta zbolela tudi Martino in Mastrangelo. Selektor Anastasi je zaradi odsotnosti moral popolnoma spremeniti postavbo: na krilu bosta igrala Černic in Zlatanov, na korektorju Cisolla, režiser pa bo mladi Coscione: »Prepričan sem, da bo Coscione dobro odigral svojo vlogo. V Rimu, na treningih in na zadnji tekni predkvalifikacijskega turnirja v Catanii je že dokazal, da dobro vodi ekipo. Torej bo odsotnost Meonija relativna. Glede Feia je tako: nedvomno je bil steber ekipe. Pridobili smo pa odličnega napada Zlatanova,« je spremembo postave orisal Černic. Cisolla, ki je sicer že več let igral na krilu, bo tokrat spet igral kot korektor. Vlogo dobro pozna: svojo kariero je začel na tem mestu, letos pa se je kot korektor preizkusil že na prvenstvenih tekmah, ko je zamenjal Feia.

Kako pa bodo spremembe vplivale na igro? »Z Zlatanovom smo pridobili na napadu, na sprejemu pa bomo brez Cissolle bolj ranljivi,« je povedal Gabrici Černic, ki bo z Manijem zato steber sprejema. »Zlatanovu bomo morali priskočiti na pomoč, saj je on v sprejemu šibkejši.

Matej Černic je odigral 172 tekem za reprezentanco

Jaz in Matej bova nedvomno imela več odgovornosti,« je potrdil Loris Manià, ki meni, da so sprejemu namenili na treningih veliko pozornosti.

Ob Nizozemski, Poljski in Španiji, ki bodo z Italijo nastopale v skupini B, uvrščata odbojkarja med favorite tudi Srbijo. Kdo pa je glavni favorit? »Rekel bom tako: vseh nasprotnikov se moramo bati. Vse tekme so važne, zato moramo vsakega nasprotnika spoštovati,« meni Matej, ki je pojasnil, da so se v zadnjih dneh predvsem pripravljali na prvo tekmo proti Nizozemski. »Mislim, da imamo 80–90 % možnosti za zmago. Kljub spremenjeni postavi smo še vedno konkurenčni. Obenem upam, da ne bo drugih poškodb,« je svoj optimistični pogled predstavil Števerjanec Loris, ki se je po prvih uradnih nastopih odlično vključil v reprezentanco: »S trenerjem se odlično razumeva. Vedno me motivira, kar mi daje novega elana. Ko grešim, skušam napaka čim prej pozabiti,« je še dodal Loris, ki bo maja postal očka: »Vesel sem. Z otrokom bom lahko v Montichiariju končno govoril v slovenskem jeziku, da ga ne bi pozabil. Edinole v reprezentanci se še pogovarjam v slovenščini, ker je tu tu-

Loris Manià je odigral 9 tekem za reprezentanco

di Matej, sicer pa vseskozi v italijanskem jeziku. Z Matejem se namreč pogovarja vedno v slovenskem jeziku. Na začetku so ostali spraševali, zakaj, naposled pa so se že privadili.

Se bodo letošnje olimpijske igre vpile tudi v našo zgodovino? V primeru, da bi italijanska odbojarska reprezentanca osvojila prvo mesto na turnirju v Izmiru, bi prvič v naši športni zgodovini nas-

topila dva Slovence hkrati na olimpijskih igrah. Po jadralki Arianni Bogatec (OI leta 1992 in 1996), metalki kopja Claudii Coslovich (OI 2000) in odbojkarju Mateju Černicu (OI 2004) bi bil to že peti zaporedni nastop naših športnikov na najprestižnejšem športnem tekmovanju, šesti pa, če upoštevamo tudi kolesarja Jurija Uršiča (Tokio 1964).

Veronika Sossa

»Azzurri« jutri ob 14.30 proti Nizozemski

SKUPINA A: Italija, Nizozemska, Španija in Poljska.

Spored: jutri: Italija - Nizozemska (14.30 Raitre), Španija - Poljska; torek, 8. 1.: Poljska - Italija (17.00 Raidue), sreda, 9. 1.: Italija - Španija (14.30 Raitre), Nizozemska - Poljska; četrtek, 10. 1.: Španija - Nizozemska.

SKUPINA B: Turčija, Finska, Srbija in Nemčija.

Spored: jutri: Turčija - Finska, torek, 8. 1. Srbija - Finska, Nemčija - Turčija; sreda, 9. 1.: Srbija - Nemčija, četrtek, 10. 1.: Finska - Nemčija, Turčija - Srbija.

POLFINALE: sobota, 12. 1. ob 15.30 (Raitre)

FIMALE: nedelja, 13. 1. ob 15.00 (Raitre)

Sistem tekmovanja: Prvi dve ekipi iz vsake skupine (igra vsak proti vsakemu) se uvrstijo v polfinale, le zmagovalka finalnega dvoboja pa dobi pravico do nastopa na OI. Zadnja tri mesta za nastop na OI bodo podelili trije turnirji letos maja, na katerih bodo nastopale ekipe glede na svetovno jakostno lestvico. Italija je sedaj na 10. mestu in bi torej imela po turnirju v Izmiru še eno možnost.

SKOKI

Finec Ahonen zmagal in je zdaj prvi

BISCHOFSHOFEN - Finec Janne Ahonen (139,5/138 m; 282,5 točke) je zmagovalec tretje tekme 56. nemško-avstrijske noveletne turnee smučarjev skakalcev, ki bi morala biti sicer v Innsbrucku, a so jo zaradi težav s premočnim vetrom odpovedali in predstavili v Bischofshofen. Z včerajšnjo zmago je štirikratni zmagovalec turnee prevzel tudi vodstvo v skupnem seštevku in je na dobri poti do pete zmage. Drugi je bil Avstrijec Thomas Morgenstern (138/132; 271,4), na tretje mesto pa se je z 18. mesta po prvi seriji prebil Švicar Simon Ammann (126,5/139; 259,4). Slovenci Jernej Damjan, Robert Kranjec in Jurij Tepeš so ostali brez finala, medtem ko se je Primož Peterka poslovlil že v kvalifikacijah. Damjan (122 m) je tretjo tekmo turnee končal na 32. mestu, Kranjec (121), ki je pri doskoku padel, a za črto, ki označuje konec skoka, je bil 38., Tepeš (109,5) pa zadnji, 50.

ALPSKO SMUČANJE - Na Češkem

Denise Karbon kot Tomba in Gros osvojila štiri veleslalomске zmage zapored

ŠPINDLERUV MLIN - »Azzurra« Denise Karbon je na tekmi za svetovni pokal na Češkem, kot Alberto Tomba in Piero Gros v preteklih desetletjih, osvojila četrto veleslalomsko zmago zapored. Zaostaja le še za Deborah Compagnoni, ki je leta 1997 ob koncu ene in v začetku druge sezone nanizala serijo osmih zaporednih zmag. Sedemindvajsetletna Južna Tirolka je v finalu sicer na prvem vmesnem času za vodilnima zaostajala dve desetinki, pri drugem pa je imela že 28 stotink prednosti, kar je nato ohranila do konca. »Upala sem na dober razplet, ki je bil na koncu sanjski,« je dejala Karbonova, ki je dosegla četrty čas druge vožnje na progi Černa, na prvi vožnji pa je bila najhitrejša. »Ravninska proga ji ni bila pisana na kožo, saj je zanj telesno prelahka (1,60 m, 54 kg), kljub temu pa ji nasprotnice niso prišle do živoga. Druga je bila Finka Tanja Poutiainen, ki je zaostala 29 stotink, tretja pa je bila Avstrijka Elisabeth Görgl (+0,59). Nicole Gius je bila šesta, Manuela Moelgg pa deveta.

Nobena Slovenka se ni uvrstila v finale, osmoljenki pa sta bili še favoritinji Švedinja Anja Paerson in Avstrijka Marlies Schild. Danes bo na vrsti slalom, prihodnji konec tedna pa bo Zlata lisica v Mariboru.

Skupno (15): 1. Nicole Hosp (Avt) 559; 2. Lindsey Vonn (ZDA) 504; 3. Julia Mancuso (ZDA) 476; 4. Maria Riesch (Nem) 465; 5. Denise Karbon (Ita) 459, itd.

Slovenci prvi po letu 1991 brez finalista v VSL

ADELBODEN - Švicar Marc Berthod je zmagal na veleslalomu za svetovni pokal alpskih smučarjev v švicarskem Adelbodnu (2:27,56). Drugi je bil njegov rojak Daniel Albrecht (2:28,12), ki je zaostal 56 stotink, tretji pa je bil Avstrijec Hannes Reichelt (2:28,14, +0,58). »Azzurro« Manfred Moelgg je na 5.

mestu zaostal le za 12 stotink za zmagovalnih odrom. ISlovenska predstavnik se nista uvrstila v finale, kar se je primerilo prvič po osamosvojitvi Slovenije leta 1991. Bernard Vajdič je končal na 36. mestu, Mitja Valenčič na 38., Aleš Gorza zaradi težav s hrbtom ni nastopil.

Italijani in Avstrijci so polemizirali s Švicarji, ki so na tekmovalni progi trenirali pet dni zaporedoma, kar se z ekipami organizatorjev v drugih državah praviloma ne dogaja. Američan Ted Ligety, ki je vodil v veleslalomskem seštevku pokala, zdaj je na čelu Albrecht, je med šestimi in osmimi vratici spektakularno padel na hrbet, tudi njegov rojak Bode Miller pa je zgrešil vratca. »Malo me boli glava, sicer pa sem OK,« je dejal Ligety, ki je lahko sam odšel v cilj, čeprav je imel odrgnine na licu.

Skupno (16): 1. Benjamin Raich (Avt) 560 točk; 2. Didier Cuche (Švi) 525; 3. Daniel Albrecht (Švi) 446; 4. Bode Miller (ZDA) 406; 5. Kalle Palander (Fin) 360; 6. Manfred Mölgg (Ita) 358.

KOŠARKA V Tržiču danes deželni derbi B2-lige

Danes bo v Tržiču (pričetek ob 18. uri) deželni derbi košarkarske B2-lige med domačim Alikejem in tržaškim AcegasopAps. Obenem bo to tudi derbi med veteranoim tržiškega moštva Janom Budinom in mladim slovenskim upom Tržačanov Petrom Sosičem. Goriški NPG bo danes igral v Marostici.

A1-liga: Teramo - Upim Bologna 91:92, danes Siena - Snaidero (18.15) **Liga NLB** - Izidi, 16. krog: Split - Geoplin Slovan 83:63, Union Olimpija - Zadar 66:75. **1. slovenska liga:** TCG - Luka Koper 94:97, Zagorje - Kraški zidar Jadrin 94:83.

TRIESTINA - Tržaški nogometni drugoligaš se na nadaljevanje B-lige pripravlja na Gardskem jezeru. Pred povratkom v Trst je odigral tekmo za trening proti ekipi Sud Tirol Alto Adige(C2) in zmagala s 4:2 (Goli Kyriazisa, Minellija in Sgrigne 2).

TENIS - Američanka Lindsay Davenport je v finalu turnirja WTA v Aucklandu s 6:2 in 6:2 premagala Francozinjo Aravane Rezai, ki je bila v četrtfinalu usodna za Slovenko Katarino Srebotnik. To je že tretja turnirska zmaga za 31-letno Davenportovo, odkar se je po porodu vrnila na teniška igrišča.

HOKEJ NA LEDU - V avstrijski hokejski ligi Ebel so končali prvi del tekmovanja. V skupini 1-6 bodo ligo Ebel nadaljevali Black Wings Linz, Vienna Capitals, Red Bull Salzburg, Acroni Jesenice, celovski KAC in beljaški VSV. V spodnjem delu so Innsbruck, Zavarovalnica Maribor Olimpija, Graz 99ers in madžarska Alba Volan. Najboljši ekipi iz te mini skupine si bosta 3. februarja zagotovili tudi zadnji vstopnici za četrtfinale, kamor so bo šesterica iz zgornjega dela lestvice uvrstila neposredno.

KRIM OUT - Rokometašice Krima Mercatorja in švedskega Sävehofa so se v 5. krogu lige prvakini v Ljubljani razšle z neodločenim izidom 23:23 (13:13). Ljubljankanke so s tem izločene iz lige prvakov, s tretjim mestom v skupini pa bi še lahko nadaljevale sezono v osmini finala pokala pokalnih zmagovalk.

OREL SPET OK - Obojkarji ACH Volleya so v tekmi 11. kroga srednjeevropske lige v Zagrebu spet premagali Mladost s 3:0 (21, 16, 20). Gorican Aljoša Orel je tudi včeraj, kot že dan prej, dosegel 11 točk, a Urnaut jih je prispeval devet.

Majdičeva 14.

VAL DI FIEMME - Finka Virpi Kuitunen je zmagovalka zasledovalnega smučarskega teka v klasični tehniki v Val di Fiemmeju. Kuitunenova je na sedmi, predzadnji preizkušnji serije Tour de Ski, na 15 kilometrov za 4,5 sekunde prehitela Švedinjo Charlotte Kalla, tretja je bila Nemka Claudia Nystad. Slovenka Petra Majdič je zasedla 14. mesto. V moški konkurenci je zmago na 20 kilometrov po fotofinišu slavil Norvežan Odd-Bjørn Hjelmeset pred rojakom Jensom Arnejem Svartedalom, tretji je bil Nemec Franz Göring. Vodilni v skupnem seštevku Čeh Lukaš Bauer je bil sedmi, medtem ko je edini slovenski tekač Nejc Brodar zasedel 58. mesto. Serija tekmovanj Tour de Ski se bliža koncu. Pred najboljšimi je le še današnja tekma na 10 km prosto za ženske in 15 km prosto za moške, ki se bo končala z vzponom na Alp Cermis.

KOŠARKA - Moška D-liga

Polom Brega v Dolini Kontovel Sokol se je do zadnjega upiral San Vitu

Breg - Perteole 56:72 (17:10, 27:24, 41:40)

BREG: Cerne 2 (-, 1:1, 0:1), Sila 10 (-, 5:10, 0:9), Jevnikar 23 (7:10, 8:11, 0:2), Križman 5 (-, 1:3, 1:4), Laudano 4 (2:2, 1:2, 0:2); Puzzer nv, Ciacchi 5 (3:3, 1:5, 0:3), Widmann 4 (1:1, 2:3, 0:4), Grazioso nv, Oblak 2 (-, 1:4, -), trener David Pregarc.

Brežani so slabo začeli novo sončno leto, saj so izgubili pomembno tekmo proti Perteolam. V uvodnih minutah so gostje takoj povedli s 5:2. Pregarčevi varovanci so z nekoliko boljšo igro takoj nadoknadili zaostanek (7:7) in kmalu poskrbeli za prvi preobrat. Z odlično obrambo na dvometrašu Avianu in strelcema Fabbu in Veliscigu so proti koncu prve in v drugi četrtini povečali vodstvo. V štirinajsti minuti so tako Jevnikar in soigralci vodili za 12 pik. Predvsem pa so gostje v četrtini in pol dosegli le 12 točk, Brežani dvakrat toliko. Trener Perteol je s consko obrambo 2-3 nato resno spravil v škripce Brežane, ki so z veliko težavo dosegali koše proti taki postavitvi. Že po nekaj minutah so Furlani nadoknadili večji del zaostanka, ob koncu prvega dela pa razlika znašala le tri točke. V drugem je bila tekma zelo izenačena, obe ekipi pa sta še naprej veliko grešili: ogromno je bilo izgubljenih žog in metov iz slabo izdelanih pozicij. V zadnji četrtini so si Perteole z bolj preudarno igro priborile nekaj točk naskoka, medtem ko so Brežani še naprej vztrajali z metom za tri točke. Tudi sodnika sta se prilagodila nizkemu standardu na igrišču - nekaterih dvoumnih izbir med dolinskimi navijači gotovo ne bodo zlahka pozabili. Dve zaporedni tehnični napaki in izključitev trenerja Pregarca pa so dokončno zapečatili usodo Brega. Za poraz pa je kriva celotna ekipa, saj so igralci v zadnjih dveh tednih premalo trenirali, kar je gotovo prišlo na dan s poraznimi odstotki pri metu za tri točke (na koncu le 1:25) in kar dvajsetimi izgubljenimi žogami. Po tekmi so se igralci in vodstvo Brega še dalj časa menili v slačilnici o vzrokih drugega zaporednega poraza - tretjega v medsebojnih spopadih proti ekipam, ki se borijo za prva mesta. (Mitja Oblak)

San Vito - Kontovel Sokol 71:66 (19:25, 34:32, 51:49)

KONTOVEL SOKOL: Paoletič 18 (5:6, 2:11, 3:7), Lisjak 12 (-, 6:9, 0:2), Godnič 7 (1:2, 3:7, -), Gantar 3 (1:2, 1:4, -), Adamič 9 (0:1, 3:6, 1:1), Guštin 4 (-, 2:4, -), Gennardi (-, 0:1, -), Doglia 11 (3:5, 4:11, 0:2), Rogelja 2 (-, 1:2, -). TRENERJA: Šušteršič in Starc. PON: nihče. SON: 22. Ni manjkalo, da bi združena ekipa

presenetila drugega na lestvici. Kljub temu, da so se po praznikih zbrali na prvem treningu šele v petek in da so nastopili v okrnjeni postavi (Gantar si je povrhu zvil gleženj že na začetku tekme), so naši igralci postregli z zelo dobrim nastopom. Predvsem so tokrat izgubili samo 9 žog, solidna je bila obramba, žal pa še vedno niso bili dovolj učinkoviti v napadu. Kontovel Sokol je začel kot še nikoli - z vodstvom s 14:0, pri čemer so mu malce pomagali tudi igralci San Vita z raztreseno obrambo in zapravljenimi žogami v napadu. Po dveh minutah odmora že v prvi četrtini so favorizirani gostitelji reagirali in zmanjšali zaostanek na samih šest točk. Druga četrtina je bila za goste najbolj kritična. Žoga nikakor ni hotela iti skozi obroč. V prvih šestih minutah so dosegli le štiri točke, v zadnjih štirih pa tri. San Vito k sreči ni bil najbolj razpoložen v napadu, tako da je polčas končal le s tesnim vodstvom. Tretja četrtina je bila ves čas izenačena, saj je Kontovel Sokol končno nekaj več pokazal tudi v napadu. V začetku zadnje četrtine so naši igralci takoj izenačili, nato sta se ekipi izmenjevali v vodstvu. V 35. minuti je Kontovel Sokol dosegel zadnje vodstvo 55:53, po izenačenju pa so gostje v dveh zaporednih akcijah dosegli pet točk. Paoletič je z dvema košema (eno trojko) preprečil gostiteljem, da bi se oddaljili, vendar je San Vito dosegel še eno trojko (na celi tekmi le tri) in tako ohranil minimalno prednost, v zadnjih minutah pa ohranil mirno kri pri prostih metih, ki jih je izsilil po taktičnih prekrških gostov.

Kontovel Sokol vsekakor zasluži pohvalo, saj je igral sproščeno in brez strahu, še posebej velja omeniti Lisjakov nastop, ki je dobrim odstotkom v metih dodal še sedem podaj.

Ostali izidi: Dinamo GO - Nab Tržič 75:78, Atletismo - Isontina 74:68, Don Bosco - Romans bo 8.1., Drago Basket - Poggi 2000 63:67, Pall. Monfalcone - Goriziana 74:54

Trofeja dežel: FJK za 3. mesto

MONTECATINI - Na trofeji dežel za košarkarje in košarkarice do 15. leta se bosta deželni reprezentanci danes borili za končno 3. mesto. V včerajšnjem polfinalu je bila za oboje usodna Lombardija. Joganova dekleta so proti njej izgubile z glatkim 81:41, fantje pa z nekoliko bolj tesnim 85:60.

Mitja Jevnikar najboljši strellec tekme v Dolini

KROMA

NOGOMET - Deželni pokal

Zarja Gaja v polfinalu

Proti Ronchiju 47 minut z igralcem manj vodila s 3:1 in 5:2, zmagala pa s 5:4

Zarja Gaja - Ronchi 5:4 (3:2)

STRELCI ZA ZARJO GAJO: 1:1 Mišelčič v 4. min., 2:1 Schiraldi v 12. min.; 3:1 Bečaj v 22. min. D.P.: 4:2 Franco v 4. min. 5:2 Fratik v 8. min.

ZARJA GAJA: Guerra, Segulin (od 15. Bernetič), Franco (od 90. Covicari), Clarich, G. Križmančič, V Križmančič, Schiraldi, Kariš, Fratik, Bečaj, Mišelčič (od 75. Salierno).

Po razburjivi in mestoma spektakularni igri je Zarja Gaja prvič od ustanovitve leta 1997 dosegla uvrstitev v polfinale deželnega pokala. Zmaga proti nasprotnikom iz Ronk je bila imperativ, hkrati pa je bila potrebno, da tekme Costalunga proti Villi ne doseže previsoke zmage: zmagala je z 2:1, zato so se v polfinale uvrstili igralci združene ekipe.

Pot do zmage je bila težka. Že po treh minutah je Vitomir Križmančič zakrivil avtogol, a že minuto kasneje je Aron Mišelčič izenačil. Po znanjboljšega moža na igrišču Schiraldija) je Zarja Gaja vodila s 3:1. V 43. minuti je

sodnik izključil Vitomirja Križmančiča zaradi ugovaranja, minuto kasneje pa so igralci Ronchija znižali zaostanek na 3:2, kar je bil tudi zid prvega polčasa. Že po osmih minutah drugega dela je Zarja Gaja po zadetkih Franca in Fratika vodila kar s 5:2. Toda tekme še ni bilo konec. V razmahu dveh minut je Ronchi znižal zaostanek na 5:4 in odteje se je razvnel boj na nož. S požrtvovalno obrambo in posegi vratarja Guerre je Zarja Gaja, kljub igralcu manj, obdržala tesno prednost in se tako ob koncu veselila končnega prvega mesta v svoji kvalifikacijski skupini.

Finale pokala 1. AL: San Sergio - Martignacco 0:1

LJUBITELJI

Amatori Gorica - Why not Sesljan 0:1 (0:0)

Strelec: Štoka

WHY NOT SESLJAN: Blason, Štoka, Nabergoj (Milič), Sedmak, Turk (Guštin), Švab, Candotti, Andrej Gregori (Damjan Gregori), Princival, Vatta, Vrše.

Oskarji 2007

V torkovi športni prilogi bomo že šesto leto zapored imenovali naše najboljše košarkarje, nogometaše, odbojkarje in odbojkarice v sončnem letu 2007. Simbolične »oskarje« bomo podelili bodisi najboljšim članom (članicam) bodisi najboljšim mladincem (mladin-kam).

Sesljanska ekipa je z dobro igro zmagala proti solidnemu nasprotniku. V prvem polčasu sta obe ekipi imeli nekaj priložnosti za zadetek; domačini so najprej zadeli vratnico, nato je sesljanski vratar dobro posegel. Sesljančanom, kot po navadi, ni uspelo spremeniti v gol vse sicer dobro izpeljane napade.

V drugem polčasu so gostje igrali še boljše in prešli v vodstvo s Petrom Štoko, ki je po podaji s kota spretno preusmeril žogo v nasprotnikovo mrežo. Domažini so skušali izenačiti, a je bila tokrat sesljanska obramba vedno zelo pazljiva, tako da se rezultat do konca tekme ni spremenil. Pohvala naj gre vsej obrambni vrsti, še posebej Sedmaku. Prihodnjo tekmo bo ekipa Why not Sesljan odigrala 12. januarja v Trzinu.

Vrstni red: Merce Rara 7; Amatori FJK, Hearts Ronke, Why not Sesljan, Lokomotiv Ronke 6; Amatori Gorica 4; Celtic Gorica 3; Virescit Tržič 0.

ROKOMET - Italijansko-slovenska ekipa Alabarda

Januarski izziv proti italijanski mladinski selekciji

Ekipa Alabarde pogrebno podjetje, ki jo letos podpira tudi Zadruga kraška banka, uspešno nastopa v meddeželnem prvenstvu C-lige pod vodstvom trenerja-igralca Naita (bivši krasovec). Ekipa, v kateri nastopajo tudi bivši Krasovi rokometashi, je sicer v lanski sezoni zmagala prvenstvo C-lige, a se zaradi kadrovskih težav in previsokih stroškov ni vpisala v višjo B-ligo. V letošnji sezoni je prišlo tudi do kadrovske okrepitve, saj sta se ekipi spet pridružila Slovenca David Memon in Dejan Kastelic, ki sta že nastopala v krasovih vrstah, ko je zgoniška ekipa nastopala v slovenski 2. B-ligi. Najprijetneša novost pa je, da sta se v moštvo vključila tudi mlada Branko Kante in Jan Patrick Kariž, saj je delo z mladimi ključnega pomena za obstoj ekipe.

Alabarda je v osmih krogih dosegla sedem zmag ter remi in sedaj vodi na skupni razvrstitvi.

V okviru priprav italijanske reprezentance je ekipa v petek na Čar-

boli odigrala prijateljsko tekmo s italijansko mladinsko selekcijo. Rokometasem Alabarde so se pridružili tudi nekateri igralci tržaške ekipe Pallamano Trieste (Sardoč, Carpanese in Nadoh) in ekipe iz Izole, ki nastopa v prvi slovenski B-ligi. Rokometashi so od-

igrali tri polčase: v prvem so proti mladinski reprezentanci nastopili igralci tržaške in izolske ekipe, v drugem popolna postava Alabarde, v tretjem polčasu pa so stopili na igrišče vsi igralci. Zmagali so italijanski reprezentanti z 41:36.

SPDT - Program smučarskega odseka

Najprej z avtobusom na Gerlitz

Od februarja dalje smučarski tečaji za osnovnošolce in druge pobude

Nova sezona Smučarskega odseka SPDT se bo začela 13. januarja z avtobusnim izletom na Gerlitz. Izlet bodo ponovili tudi 27. januarja. 10. februarja bo na vrsti turna smuka in "časpolada", če bo vreme za to ugodno. 24. februarja pa izlet na Zoncolan ali v Bad Kleinkirchheim. Od 21. do 24. januarja bodo priredili večdnevni izlet v Val di Sole, od 25. do 27. januarja pa tečaj tekaškega smučanja na Poljuki.

Februarja se bodo začele sobote na snegu s tečaji za osnovnošolce na Podklostru - Arnoldstein z avtobusom. Datum bodo 9., 16., 23. februarja in 1. marca. Devetega marca bodo na Trbižu potekale 39. Zimske športne igre. Organiziran bo tudi avtobus. Sezono bo SPDT zaključilo z Velikonočnim izletom v Moeno - Val di Fassa od 22. do 24. marca.

Vse informacije bodo pravočasno objavljene v medijih in na spletni strani www.spdt.org. Za dodatne informacije lahko pišete na smucanje@spdt.org. Vpisovanje na izlete bodo kot ponavadi v uradu ZSSDI, ul. Cicerone 8, tel.: 040 635627.

Domači šport

DANES, nedelja, 6. januarja 2008**KOŠARKA**

MOŠKA C1-LIGA - 18.00 v Vicenzi: Vicenza Basket - Bor Radenska

MOŠKA C2-LIGA - 18.00 pri Briščikih, Ervatti: Jadran Mark - San Vito al Tagliamento

DRŽAVNI UNDER 17 MOŠKI - 11.00 v San Giorgiu di Nogaro: Sangiorgina - Jadran ZKB

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE KVALIFIKACIJE

9.00 v Zgoniku: prireja ŠK Kras

JUTRI, ponedeljek, 7. januarja 2008**KOŠARKA**

UNDER 21 MOŠKI - 21.00 v Gorici, Palabigot: Nuova Pallacanestro Gorizia - Bor NLB; 21.00 pri Briščikih, Ervatti: Kontovel - Virtus Friuli

ORIENTACIJSKI TEK - Čezmejno tekmovanje sekcije ŠZ Gaja

62 tekmovalcev je prvič prešlo državno mejo brez ovir

Start in cilj sta bila v Gropadi, večina proge pa je tekla po slovenski strani

Novoustanovljena sekcija za orientacijske teke pri padriško-gropajskem društvu ŠZ Gaja je včeraj priredila že prvo tekmovanje. Orientacijski tek je bil priložnost, da so tekmovalci preizkusili novo topografsko karto obmejnega območja med Gropado, Orlekom in Lipico, obenem pa so s tekmovanjem obeležili padec meje: »Tekma je potekala v Sloveniji in Italiji: tekmovalci so se prvič lahko premikali prosto po obmejnem pasu. Tekmovanje smo priredili tudi zato, da bi javnosti predstavili novoustanovljeno sekcijo Gaje, ki je včlanjena v italijansko zvezo orientacijskih športov,« je pojasnil kartograf Cesare Tarabocchi, ki je včeraj organizatorjem pomagal pri izpeljavi tekmovanja.

Kljub deževnemu zimskemu jutru se je tekmovanja udeležilo kar 62 tekmovalcev vseh starosti. Največ je bilo Tržačanov, nastopila pa je tudi skupina iz Maniaga (Semi-perdo), iz Slovenije ter tekmovalka iz Finske, ki sicer živi v Sloveniji. »Število tekmovalcev nas je prijetno presenetilo, saj takega števila nismo pričakovali. Prvič zaradi nenaklonjenih vremenskih razmer, drugič zato, ker je veliko Tržačanov še na počitnicah,« je uspeh čezmejnega orientacijskega teka ocenil Fulvio Pacor, glavni pobudnik in ustanovitelj novonastale sekcije.

Tekmovalci so teknovali v treh kategorijah: na najdaljši progi s 13 kontrolnimi točkami (3.300 m in 120 m višinske razlike), srednji z 12 kontrolnimi točkami (2390 m in 80 m višinske razlike) in kratki z 10 kontrolnimi točkami (2010 m in 55 m višinske razlike). Na daljši in srednji progi so tekmovali posamično, na kratki pa je lahko tekmovalo tudi več tekmovalcev.

Start in cilj sta bila v Gropadi, pot pa je navdušence peljala po asfaltu in gozdu tudi čez nekdanjo državno mejo proti Sežani in Lipici. Večji del poti je teklen na slovenski strani.

Najhitrejši je bil italijanski prvak leta 2006, sicer državni reprezentant Tržačan Marco Seppi, ki je trikilometrsko progo pretekkel v 20 minutah in 11 sekundah. Drugi je

Proga je tekla večinoma po slovenski strani, start in cilj pa sta bila v Gropadi. Tekmovalci so morali dobiti tudi kontrolno točko ob mejnem kamnu (slika spodaj). Med 62 tekmovalci sta tudi domačina Flavio Ghezzi in Danilo Milkovič (na sliki zgoraj)

KROMA

bil Giacomo Barbone (26:30), tretji pa Marko Kafol (26:58). Najhitrejša tekmovalka je bila Finka Piia Takala (30:57). Na srednji progi je bila najhitrejša Marta Pacor (24:55), drugi je bil Davide Umari (26:53), tretji pa Matteo Strumi (28:50). Najkrajšo traso pa je najhitreje pretekla Marina Lovisotto (23:04), drugi je bil Padričar Peter Ferluga (35:01), tretja pa Patrizia Crevatin (42:11).

K uspešnosti tekmovanja je priskočilo na pomoč tudi gropajsko kulturno društvo Skala.

Kako naprej? »Želimo pripraviti karto, v katero bi vključili še širše območje. Karta v merilu 1:10000 bi nam omogočila organizacijo uradnih tekmovanj,« je predstavljal načrte Pacor, Tarabocchi pa dodal, da bi radi izpeljali naslednje tekmovanje tako, da bi pol proge teklo na slovenski, pol pa na italijanski strani. (V.S.)

ŠPORTEL - Jutri Gost oddaje bo predsednik ZSSDI Kufersin

Po novoletnem odmoru se bodo jutri spet oglasili iz studia koprškega Športela. V oddaji, ki se bo kot običajno pričela ob 22.30, bo voditelj Igor Malalan gostil predsednika Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Jureta Kufersina, s katerim se bosta pogovorila o minulem letu in o vseh odprtih vprašanj slovenskega športa v Italiji. Športelovci so hkrati tudi pripravili anketo, v kateri so športniki in športni delavci povedali, v kolikšni meri so zadovoljni z delovanjem naše krovne športne organizacije.

Športni spored je v tem koncu tedna še nekoliko okrnjen, od vodilnih moštev pri nas so na igrišču le košarkarji. Zato so pripravili poročilo o včerajšnji važni tekmi Brega, danes pa se bodo podali še na srečanje Jadrana Mark. Sledili so tudi včerajšnjemu orientacijskemu teku, ki ga je v Gropadi pripravilo ŠZ Gaja.

Oddajo bo sklenila nagradna igra Pogled me v oči.

Obvestila

SO SPDT organizira 25., 26. in 27. januarja 2008 tečaj teka na smučeh na Pokljuki. Informacije in vpisovanje na ZSSDI (tel. 040-635627).

SK DEVIN prireja tečaje s šolo smučanja za odrasle in otroke vsako soboto in nedeljo od 12. januarja 2008 dalje z avtobusnim prevozom v kraj Forni di Sopra. Informacije in vpisovanje na info@skdevin.it, ali tel. 040 2024017 ali 348 1334086 (Erika)

AŠD SK BRDINA obvešča, da bo vsak torek od 19.30 do 20.45 odprt na sedežu društva urad (Repentaborska ulica, 38 - Opcine). Člani se na urad lahko obrnejo za katerekoli informacije v zvezi z vpisi v tečaje, zimovanje, izkaznic FI-SI in pripravo smuč. Za informacije lahko kličete na številko 347 5292058 ali pišete na e-pošto: info@skbrdina.org.

PLANINSTVO - V okviru projekta Interreg Italija - Slovenija 2000 - 2006 Monti - Gore za vse

Nova čezmejna planinska pohodna pot SPDT

Pot je poimenovana po nekdanji predsednici društva in zdravnici Sonji Mašera - Začenja se v Barkovljah in vodi preko Banovskega vrha do Orleka

V razvejano planinsko dejavnost Slovenskega planinskega društva Trst spadajo tudi iskanje, načrtovanje, izpeljava novih in obnavljanje opuščeni ali pozabljenih planinskih stez in poti v neposredni tržaški okolici. S tem namenom se je društvo vključilo v projekt Interreg 2000-2006 Italija - Slovenija »Monti - Gore za vse« in posledica tega je bila uresničitev dolgo zasnovane zamisli in stare želje o trasiranju čezmejne planinske poti od tržaške obale na Kras. Društvo je tako, ne brez truda in organizacijskih težav udeležilo novo pridobitev in, poleg Vertikale in avgusta 2007 začrtane in speljane steze Vekoslave Slavec v Glinščici, obogatilo svojo ponudbo vsem članom in planincem, željnih sprehodov in pohodov v naravi. Odprtje nove poti je velik dosežek dela in prizadevnosti, ki ju je preposto še poenostavil in omogočil nedavni, za vse nas pomembni, padec meje.

Pot, ki se začne na barkovljanski obali, se vzpne na Banovski vrh in se nadaljuje do Orleka, so v odboru soglasno poimenovali po nekdanji predsednici društva, zdravnici in javni delavki Sonji Mašera, ki se je vedno zavzemala za povezanost, sožitje in sodelovanje med planinsko čutečimi ljudmi tostran in onstran nekdanje meje.

Uspela pobuda pomeni za Slovensko planinsko društvo Trst tudi večjo vidljivost in razpoznavnost v širših italijanskih planinskih krogih, kajti izvedba projekta Interreg je potekala v sodelovanju z mestnima planinskima organizacijama CAI, Alpina

Nova planinska pot vodi tudi mimo Turna, zanimivega stolpa v Barkovljah

F. STAREC

delle Giulie in Trenta Ottobre, sama čezmejna planinska pot Sonje Mašera pa bo vključena v italijanski katar planinskih poti.

Pot iz Trsta do Orleka se bo nadaljevala po slovenskem ozemlju tja mimo Sežane in Lipice do Kokoši, za kar bodo poskrbeli planinci sežanske

ga planinskega društva in jo povezali še z drugimi planinskimi krožnimi potmi po Krasu. Označena bo z modrobeliimi Knafelčevimi markacijami po zgledu uveljavljene društvene, vendar z obratnima barvama: beli obroč okoli modrega kroga.

Pot Sonje Mašere je pohodna, nezahtevna, za vse primerna čezmejna steza, speljana po starih prehodih in dostopih starega naselitvenega jedra Barkovelj, še pred dvesto leti, manjši zaselek, ki so z gradnjo ceste ob obali in južne železnice dosegle velik razmah. Začenja se pri Slovenskem pomorskem klubu Sirena gre po drevedu mimo cerkve in portiča, tam pa zavije desno pod železniški viadukt, kjer nedaleč stran stoji Turn, okrogla stavba nedognane namembnosti. Sledi klanec in dostop na Furlansko cesto, od tam pa vzpon k Cjacom. Razgledna potka se vije nato med vinorodnimi pašni do flišnatega pobočja, kjer je skromni izvir potoka Pančerovec in dalje mimo opuščene kamnoloma do kala, od tam pa v mešan kraški gozd in navzgor do Trstenika. Po prečanju Scala Sante se pot nadaljuje do Piščancev, od tam pa se vzpne po gozdnati stezi do sedla Banovski vrh, na tovrno pot, nekoč najhitrejša povezava med Krasom in mestom. Spušča se potem do Banov, gre mimo vodjaka pri Badalučki sredi gozda in dalje prečka državno, pokrajinsko in v podvozu avtocesto ter preko kraške gmajne doseže državno mejo. Nedaleč od mejne črte je zelo znana, skoraj 300 metrov globoka kraška jama Labodnica, v kateri so

odkrili podzemni rokav reke Timave. Onstran mejne črte, na slovenski strani, pa je znamenita, približno 80 metrov globoka kraška vrtača Orleška draga. Od tam ni daleč do Orleka in orleške smodnišnice, kjer pride pot na bivšo cesarsko cesto Sežana-Bazovica, in dalje proti Sežani na pot Srečka Kosovela. Za nadaljevanje bodo, v dogovoru s tržaškimi, skrbeli sežanski planinci.

Vsa pot je zasnovana tako, da jo lahko planinci in izletniki prehodijo po odsekih, jo na določenih točkah tudi zapustijo in se vračajo v mesto z javnimi sredstvi, brez uporabe lastnih vozil, v prid zaščite narave in okolja.

Del poti Sonje Mašera, ki predstavlja pomemben mejnik v preko stoletnem obstoju Slovenskega planinskega društva Trst, je skupina članov planincev 18. decembra že prehodila z Banovskega hriba do obale. Zbrala se je potem v pomorskem klubu Sirena, kjer so predstavniki društva na skromni slovesnosti podrobno orisali novo društveno planinsko pridobitev. S katero so delovno in uspešno zaključili leto, saj se društvo sedaj ponaša z lani kar dvema začrtanima potema. Pripravili so tudi lično zgbanko z opisi najpomembnejših naravnih danosti in razglednih točk ter z zgodovinskimi, naravoslovnimi in okoljevarstvenimi podatki celotne poti. Izrečeno je bilo tudi toplo vabilo planincem in izletnikom, naj se množično, zlasti v tem letnem času, podajo na novo, čezmejno pot Sonje Mašera od tržaške obale na prelepi Kras.

Lojze Abram

V LETU 2008 - Številne okrogle »literarne« obletnice

Med letošnjimi slavlenci Pahor, Pavček, Jančar, Svetina in Šukljetova

LJUBLJANA - V letošnjem letu bodo svoje okrogle obletnice praznovali številni domači literati, omeniti velja le 80 let pesnika Toneta Pavčka in 60 let Draga Jančarja in Iva Svetine. Visok jubilej bosta praznovali še dve legendi domače književnosti, prevajalka in publicistka Rapa Šuklje bo stara 85 let, deset let več bo zabeležil tržaški pisatelj in veliki borec za narodne manjšine Boris Pahor.

Tone Pavček velja za neuničljivega pesnika, čigar nove pesmi so neopogrešljiv del domačih založb. Rodil se je 29. septembra 1928 v Šentjuri ju na Dolenjskem. Uveljavil se je kot prevajalec, urednik, publicist in v prvi vrsti kot pesnik. Iz socialnega realizma je v intimizem prešel s kolektivno zbirko Pesmi štirih, ki so izšle leta 1953. Od takrat je nanizal vrsto pesniških knjig: Sanje živijo dalje, Ujeti ocean, Zapisi, Poganske hvalnice, Dediščina, Goličava in druge. Nazadnje je napisal Darove in Ujedanke, za slednjo zbirko je letos prejel tudi veronikino nagrado, eno od mnogih, s katerimi se lahko pohvali njegov pesniški opus.

Drago Jančar se je rodil 13. aprila 1948 v Mariboru. Ob njegovem imenu se pogosto pojavljajo sintagme, kot sta politični disident v sedemdesetih ali pa najuspešnej-

ši slovenski pisatelj v tujini. Jančar piše drame, kratke zgodbe, eseje in romane. Osrednja tema njegovega ustvarjanja je od sveta odtušeni posameznik, ki v sporu s splošnimi pravili propade. Njegova glavna dela so novele Smrt pri Mariji Snežni, romani Posmehljivo poženje, Zvenenje v glavi in Katarina, pav in jezuit, med dramami velja omeniti Veliki briljantni valček, Klementov padec in Zalezujoč Godota. Jančar je prejemnik številnih nagrad, nazadnje je na letošnjem frankfurtskem knjižnem sejmu prejel mednarodno esejistično nagrado Jean Amery za knjigo Brioni.

Ivo Svetina se je rodil v Ljubljani 6. septembra 1948. Njegovo ustvarjanje je razpeto med poezijo in gledališčem, med drugim je bil sodelavec eksperimentalnih teatrov: Pekarne, Pupilije Ferkeverk in Slovenskega mladinskega gledališča. Od leta 1998 je direktor Slovenskega gledališkega muzeja. V svojo poezijo vnaša ezoterične, eksotične, pravljичne in mitološke prvine v duhu poznega modernizma, navaja Slovenski veliki leksikon. Napisal je zbirke Plovi na jagodi Pupa magnolija do zlatih vladnih palač, Botticelli, Joni, Dissertationes, Bulbul, Peti rokopisi, Knjiga očetove smrti,

Glasovi snega in druge. Za pesmi, zbrane v knjigi Lesbos, je leta 2005 prejel veronikino nagrado.

Boris Pahor, večkratni slovenski kandidat za Nobelovo nagrado za književnost, se je rodil 26. avgusta 1913 v Trstu. Pahor je še vedno zelo aktiven ter velja za gorečega zagovornika evropske kulturne in jezikovne raznolikosti. Doma in v svetu je najbolj poznan po svojem delu Nekropola, v slovensko zavest pa se je med drugim zapisal tudi z intervjujem z Edvardom Kocbekom, v katerem je ta spregovoril o povojnih pobojih. Pahor je septembra številnim priznanjem za svoje delo dodal še najvišje francosko odlikovanje, red viteza Legije časti.

Rapa Šuklje se je rodila 26. aprila 1923 v Ljubljani. Deluje na več področjih, zdaj predvsem kot prevajalka in esejistka. Prevaja angleško, ameriško in nemško prozo. Njen prevajalski opus med drugim obsega Vi-harni vrh Emily Bronte, Wildovo Silko Dorian Gray, Skrivnosti Knuta Hamsuna, K svetilniku Virginie Woolf in Hišo veselja Edith Wharton. Šukljetova je napisala tudi vrsto spremnih esejev k znameniti zbirki Sto romanov. Velja tudi za kritiško referenco na gledališkem in filmskem področju. (STA)

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče: do 14. januarja je na ogled osrednja razstava ob stoletnici rojstva Jožeta Cesarja. Urnik od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00 in med predstavami.

IV. pomol: do 27. januarja je na ogled razstava »Spacal - umetnik brez meja«. Urnik: od 10.00 do 20.00; ob petkih in sobotah do 22.00.

Galerija LipanjePuntin: do 2. februarja 2008, bo na ogled razstava »Supermodels II - Reale vs Unreal«. Odprto ob četrtek od 19.00 do 22.00.

Palazzo Vivante / še danes, 6. januarja, bo na ogled razstava »I figli del popolo di Don Edoardo Marzari«. Urnik: od 10. do 12. ure.

Muzej Revoltella / še danes, 6. januarja, je na ogled razstava »Beauty« Emanuele Marassi. Urnik: od 10. do 19. ure.

Bivša ribarnica: Ettore Sottsass: »Vorre sapere perchè«. Na ogled do 2. marca od 10.00 do 19.00, zaprto ob torkih. **Župnija sv. Marije Velike:** »I sotteranei dei Gesuiti«. Odprto še danes, 6. januarja, od 17.00 do 20.00.

Občinski pomorski muzej: do 2. marca 2008 je na ogled razstava »Drče in ladjedelnice v sedmem in osmem stoletju«. Možnost ogleda od torka do nedelje od 8.30 do 13.30, zaprto ob ponedeljkih in praznikih.

V Narodni študijski knjižnici je odprta razstava Tadeje Druscovich.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

MILJE

Občinska umetnostna galerija G. Negrin: do 12. januarja bo na ogled razstava »Giuseppe Negrin - 1930-1987«. Odprto od torka do sobote od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob nedeljah od 10.00 do 12.00, zaprto ob ponedeljkih.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt v zimski sezoni samo po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kaskahisa.com.

GORICA

Na goriškem gradu bo do 21. februarja 2008 na ogled razstava z naslovom »Dediščina Cirila in Metoda. Projekt za Evropo«.

Razstava od Alp do Jadrana po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906) je na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci 2 v Gorici še danes 6. januarja; urnik: med 10. in 13. ter med 15. in 19. uro.

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ul. Carducci, je še danes, 6. januarja, na ogled razstava o fotograf-skem arhivu semeniške knjižnice z naslovom »Sakra Itinera«; urnik: med 10. in 13. uro ter med 15. in 19. uro.

V palači Attems - Petzenstein razstava »Abitare il Settecento«; na ogled bo do 24. februarja od torka do nedelje med 9. in 19. uro.

ŠTEVERJAN

V gostilni Koršič bo do 13. januarja na ogled razstava Renata Elie z naslovom Brez meja.

TRŽIČ

Občinska galerija sodobne umetnosti: do 17. februarja bo na ogled razstava »IM02 - L'immagine sottile«, odprta od torka do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro in 16. in 19. uro. Informacije na tel. 0481-494369.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro, ob sobotah med 16. in 19. uro, ob nedeljah med 10.30 in 13. uro.

CODROIPO

V Vili Manin je še danes, 6. januarja, na ogled razstava Giselberta Hoka. Urnik: od 9. do 18. ure.

V Vili Manin bo do 25. marca na ogled razstava sodobnega avstrijskega kiparstva »Hard Rock Walzer«. Urnik: od torka do nedelje od 9. do 18. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Sedež Banke Koper: do konca februarja 2008 bo razstavljala slike pod naslovom »Sončna pesem« Mira Ličen Krmpotič.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

PORTOROŽ

Avditorij: še danes, 6. januarja, razstavlja akademski slikar Rajko Svirar.

PIRAN

Mestna galerija: do 4. februarja 2008 je na ogled razstava »Triptihi« Andraža Šalamuna.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: orožje in oprema, stalna razstava.

VIPAVA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija, (Prešernova 3): do 18. januarja so na ogled fotografije, ki so nastale na letošnjem fotografskem srečanju Castrum foto 07. Razstava bo odprta od torka do petka med 10. in 17. uro, v nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13. do 17. ure; Sveta Gora ob nedeljah od 10. do 16. ure; grad Dobrovo od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure; Kolodvor vsak dan od 10. do 17. ure; najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V paviljonu poslovnega centra HIT bo do 31. januarja 2008 med 10. in 19. uro na ogled razstava Etki Tutte.

Mestna galerija, (Trg Edvarda Kardelja 5):do 14. januarja 2008 bo na ogled multimedialna razstava z naslovom IOS – Po-dobe duše Martina Avsenika. Urnik: od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure; ob sobotah od 9. do 12. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto.

GRADIŠČE NAD PRVAČINO

V kulturnem domu še danes, 6. januarja, razstava z naslovom V spomin aleksandrinkam. Urnik: med 14. in 16. uro.

IDRIJA

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00, Turistično informacijski center Idrija odprt od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LOKAVEC

Kovaški muzej: Orodje in oprema, stalna razstava.

LJUBLJANA

Mednarodni grafični likovni center: do 13. januarja bo na ogled razstava Edvarda Zajca »Umetnik in računalnik od začetkov do sedanjosti«. Urnik: od srede do nedelje od 11. do 18. ure.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Frederick Knott: »Delitto perfetto« / nastopajo: Geppy Gleijeses,Stefano Santospago, Marianella Bargilli in Raffaele Pisu; režija: Geppy Gleijeses. Urnik: v torek, 16. januarja, ob 20.30; v četrtek, 17. januarja, ob 16.00 in ob 20.30; v petek, 18. in v soboto, 19. januarja, ob 20.30; v nedeljo, 20. januarja, ob 16.00.

La contrada

Noël Coward: »Il divo Garry«. Nastopa Stalno gledališče iz Trsta. Režija: Francesco Macedonio. Urnik: od 8. do 20. januarja, od srede do sobote ob 20.30 ob torkih in nedeljah ob 16.30.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

Luigi Pirandello: »L'uomo, la bestia e la virtù« / v ponedeljek, 14. in v torek, 15. januarja, ob 20.45. Režija: Enzo Vetrano in Stefano Randisi.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

Johann Wolfgang Goethe: »Faust«. Nastopa Compagnia Mauri Sturno. Režija: Glauco Mauri. Urnik: od 10. do 13. januarja ob 20.45.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

Jutri, 7. januarja ob 20.00 / Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana: »Fragile!«.

V ponedeljek, 14. januarja, ob 20.00 / Slovensko ljudsko gledališče Celje: »Šah mat«.

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

V torek, 15. januarja ob 18.00 / Raymond Queneau: »Cica v metroju«.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Od torka, 7. januarja do četrta, 10. januarja, ob 18.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna ali Preizkus z ognjem«.

V petek, 11. januarja, ob 19.30 / Henrik Ibsen: »Strahovi«.

V soboto, 12. januarja, ob 19.30 / Tennessee Williams: »Orfej se spušča«.

V ponedeljek, 14. januarja, ob 19.30 in v torek, 15. januarja, ob 18.00 / Danc Zajc: »Jagababa«.

Mala drama

V torek, 8., v sredo, 9., in v četrtek, 10. januarja, ob 20.00 / Harold Pinter: »Vrnitev domov«.

V petek, 11. januarja, ob 20.00 / Jean Genet: »Služkinji«.

V soboto, 12. januarja, ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanja«.

V ponedeljek, 14. januarja, ob 20.00 / Žarko Petan: »Fatalna komedija«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Jutri, 7. januarja, ob 19.30 / Peter Nichols: »En dan v smrti Jožce Rožce«.

V torek, 8. in v sredo, 9. januarja ob 19.30 / Moliere: »Ljudomrznik«.

V četrtek, 10. januarja, ob 19.00 / Joseph Stein, Jerry Back, Sheldon harnick: »Goslač na strehi«

V petek, 11. januarja, ob 19.30 / Pedro Almodovar, ivana Djilas: »Patty Diphusa«.

V soboto, 12. januarja, ob 19.00 / Joseph Stein, Jerry Back, Sheldon harnick: »Goslač na strehi«

Mala scena

V torek, 8. januarja ob 18.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

V sredo, 9. januarja ob 20.00 / Tom Stoppard: »Rozenkranc in Gildenstein sta mrtva«.

V petek, 11. januarja, ob 19.30 in v soboto, 12. januarja, ob 19.00 / Andreja Zelinka: »Vse življenje«.

Slovensko mladinsko gledališče

Hervé Guibert: »Mlado meso« / režija: Ivica Buljan. V petek, 11. januarja, ob 19.00 in v soboto, 12. januarja, ob 18.00.

Šentjakobsko gledališče

V petek, 11. januarja, ob 19.30 / J. Hašek: »Prigode dobrega vojaka Švejk«.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Giachino Rossini: »Il Turco in Italia« / premiera v petek, 11. januarja, ob 20.30; ponovitve: v soboto, 12. januarja, ob 17.00, v nedeljo, 13. januarja, ob 16.00, ter od torka, 15. januarja, do petka, 18. januarja, ob 20.30.

Gledališče Rossetti

»Istinto. Tango y musical.« / Urnik: danes, 6. januarja, ob 16.00. Produkcija: Fox & Gould produzioni.

Povzeto iz knjige Federica Moccija: »Tre metri sopra il cielo«, muzikal.

Režija: Mauro Simone. Urnik: od 8. do 12. januarja ob 20.30, v nedeljo, 13. januarja ob 16.00.

Koncertno društvo - sezona 07/08

V ponedeljek, 14. januarja, ob 20.30 / Angela Hewitt in Daniel Muller Schott - klavir in violončelo.

V ponedeljek, 21. januarja, ob 20.30 / Quartetto Casals..

MILJE

Stolnica

Danes, 6. januarja ob 15.00 / »S pesmijo Vam želimo...«. Nastopata: MoVS »Lipa«, Bazovica, dir. Anastazija Purič in »Girotondo d'Arpe di Triestek«, dir. Tatiana Donis.

SOVODNJE OB SOČI

Občinska telovadnica

Danes, 6. januarja, ob 18. uri koncert narodnozabavne glasbe z ansamblom Gašperji. Vstop prost.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

V sredo, 9. januarja ob 20.45 / Sinfonia Varsovia. Dirigent: Peter Csaba. Klavir: Sergei Edelmann.

V nedeljo, 20. januarja, ob 20.45 / SWR Sinfonieorchester Baden-Baden Freiburg, dirigent: Sylvain Cambreling.

SLOVENIJA

KOPER

Gledališče v Kopru

Jutri, 7., in v torek, 10. januarja, ob 20.00 / Večer z Iztokom Mlakarjem.

V petek, 11. januarja, ob 20.00 gostovanje SNG Opere in baleta Ljubljana z baletom »Yin & Yang«.

SEŽANA

Kosovelov dom

V torek, 8. januarja ob 20.00 / Koncert: Talent leta 2007 - Luka Šulič - violončelo, GORICA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V ponedeljek, 14. januarja, ob 20.15 / Dušan Sodja - klarinet, Tatjana Kaučič - klavir in Marta Močnik Pirc - sopran.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

»Mnémosyne« komorna opera / Linhartova dvorana - glasba Gregor Strniša, režija Iztok Lovrič, solisti: Katja Konvalinka, Irena Yebuah Tiran, Aleš Marčič; v sredo, 9. januarja, ob 16.00, v četrtek, 10. januarja, ob 11.00 in v petek, 11. januarja, ob 20.00.

Gospodarsko razstavišče

Emmerich Kalman: »Kneginja čar-daša«. Nastopa SNG opera in balet Ljubljana. Urnik: danes, 6. januarja, ob 17.00 in jutri, 7. januarja, ob 11.00.

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.25 Iz božičnega koncerta 2006

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 SSG: Lutkovna predstava Olgica in Mavrica

23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.10 Nan.: La nuova famiglia Adams - Operazione gatto

6.30 Aktualno: Sabato & Domenica - La tv che fa bene alla salute

9.05 Koncert Epifanije

10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti

10.30 Aktualno: A sua immagine

10.55 Sveta maša

12.00 Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde - In diretta dalla natura

13.30 Dnevnik

14.00 Variete: Domenica in

16.25 Vremenska napoved in dnevnik

17.40 Domenica in... Ieri, oggi, domani (vodi Pippo Baudo)

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.40 Kviz: Soliti ignoti

21.30 Variete: Il treno dei desideri

0.35 Nočni dnevnik

6.00 Dok.: Dalla Borgogna alle campagne di Lione

6.20 Aktualno: dnevnik Eat Parade

6.30 Aktualno: Il mare di notte

6.45 Variete: Mattina in famiglia (vodita Adriana Volpe in Tiberio Timperi), vmes dnevnik

10.05 Aktualno: Ragazzi c'è Voyager

10.30 Variete: Random

11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia

13.00 Dnevnik

13.25 Adelboden: alpsko smučanje, slalom (M), prenos 2. voznje

13.55 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehkih, 15 km (M), prenos

15.05 Variete: Quelli che il calcio e...

17.30 Modena: Speciale automobilismo - Presentazione Ferrari 2008

18.00 Dnevnik, Dossier, Eat Parade

19.10 Ris. film.. Lilo & Stitch 2 (ZDA, '05, r. M. Labash, A. Leondis)

20.30 Dnevnik

21.00 Nan.: NCIS - Caccia ala strega

21.45 Nan.: Criminal Minds - L'uomo nel mirino

22.35 Speciale Lost

23.20 Dok.:Speciale »Un anno di sport«

0.15 Dnevnik

6.00 Fuori orario

7.00 Variete: Aspettando E' domenica papà

7.45 Variete: E' domenica papà

8.45 Risanke

9.05 Variete: Screensaver

9.25 Spindleruv Mlyn: SP v alpskem smučanju: Ženski slalom (1. voznja)

10.25 Adelboden: SP v alpskem smučanju: moški slalom (1. voznja)

11.15 Aktualno: Buongiorno Europa, sle-di RegionEuropa

11.50 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved

11.55 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehkih: 10 km prosto - ženske

12.50 Spindleruv Mlyn: SP v alpskem smučanju: ženski slalom (2. voznja)

13.20 Risanke

14.00 Dnevnik - Deželne vesti in vremenska napoved

14.30 Aktualno: Alle falde del Kiliman-giaro (vodí Licia Colo')

19.00 Dnevnik, deželne vesti in vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

20.30 Film: Balla coi lupi (kavb., ZDA, '90, r.-i. Kevin Costner)

23.10 Dnevnik - Deželne vesti

0.15 Aktualno: Telecamere

6.05 Nan.: La grande vallata

7.00 Dnevnik: Pregled tiska

7.25 Aktualno: La Primula Rossa

9.35 Aktualno: Artezip

9.40 Dok.: Parco Nazionale d'Abruzzo

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik, prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 Dnevnik, vremenska napoved

14.00 Film: Aquile d'acciaio 3 (akcij., ZDA '92, r. J. Glen, i. L. Gossett jr.)

14.40 Film: La tigre è ancora viva: Sandokan alla riscossa (pust., r. S. Solima, i. K. Bedi, P. Leroy)

16.00 Film: Fuga da Absolom (fant., ZDA, '94, r. M. Campbell, i. R. Liotta)

18.20 Nan.: Casa Vianello

18.55 Dnevnik

19.35 Nan.: Colombo - Sulle tracce dell'assassino

21.30 Film: Fuga da Absolom (fant., ZDA, '94, r. M. Campbell, i. R. Liotta)

23.55 Film: Cotton Mary (dram., ZDA/VB/Fr., '99, r. I. Merchant, i. M. Jaffrey, G. Scacchi)

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik, promet, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik, Insieme

9.00 Aktualno: Le frontiere dello spirito (vodita mons. Gianfranco Ravasi in Maria Cecilia Sangiorgi)

9.55 Film: Il quarto re (Fant., It, '97, i. Raul Bova)

11.00 Dnevnik, vremenska napoved

12.00 Nan.: Providence - Quando l'amore ti cambia

13.00 Dnevnik, vremenska napoved

13.35 Variete: Buona Domenica

18.50 Kviz: 1 contro 100 (vodi Amadeus)

20.00 Dnevnik, vremenska napoved

20.40 Kviz: Passaparola (vodi Gerry Scotti)

21.30 Film: Che pasticcio, Bridget Jones (kom., VB'04, i. Renée Zellweger)

22.15 Dnevnik, vremenska napoved

23.30 Film: Io, me & Irene (kom., ZDA'00, i. Jim Carey, Renée Zellweger)

7.25 Nan.: Good morning Miami

7.00 Nan.: Eddie, il cane parlante - Un malvagio rottweiler

7.00 Risanke

11.00 Nan.: Phil dal futuro - Phil senza futuro

11.30 Nan.: Willy, il principe di Bel Air - Il tacchino parlante

12.25 Dnevnik, vremenska napoved

13.00 Variete: Finché c'è dita c'è speranza

13.45 Film: Soccer Dog - Asso nel pallone (kom., ZDA, '04, i. N. Mora)n

15.35 Film: Hercules (pust., ZDA'05, i. Sean Astin)

18.30 Dnevnik, vremenska napoved

19.00 Film: Scuola di polizia 2 - Prima mssione (kom., ZDA'85, i. Steve Guttenberg)

20.40 Variete: Candid camera show

21.40 Nan.: Camera Café

22.45 Film: Dragon - La storia di Bruce Lee (Biografici, ZDA, '93, Jason Scott)

8.00 (9.35, 10.20) Aktualno: Buongiorno con TeLequattro 2007- Svetnik dneva, horoskop, pregovor

8.05 Dok.: La Cina imperiale

9.40 Dok.: Atlantide, la città sommersa

10.25 Concert: Le sinfonie di Mozart

11.55 Sv. maša

12.00 Papežev blagoslov

12.45 Aktualno: Voglia di Carso

13.15 Oddaja o glasbi

13.30 (17.30)Risanke

14.00 Silvestrovanje na trgu Zedinjenja (pon.)

19.30 Film TV: The secret Kingdom

21.00 Lirika: Madame Butterfly

23.35 Film TV: Shadrach

7.30 Aktualno: Omnibus

8.50 Aktualno: La settimana di Elkan

9.05 Nan.: Get Smart

9.35 Film: I Muppet nell'isola del tesoro (Akc., ZDA, '96, r. B. Henderson)

11.25 Nan.: New Tricks - Scambio di persona

12.30 Dnevnik in športne vesti

13.00 Dok.: Anni luce

14.00 Aktualno: La valigia dei sogni

14.05 Film: Uno strano tipo (kom., It, '62, r. L. Fulci, i. A. Celentano)

16.00 Film: Super rapina a Milano (Akc., It, '64, r. A. Celentano)

18.00 Film: Segni particolari Bellissimo (kom., It, '83, r. Casellano e Pipolo, i. A. Celentano)

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.30 Variete: Chef per un giorno

21.30 Dok.: Prehistoric Park

23.30 Aktualno: Reality

0.30 Dnevnik in športne vesti

7.00 Ris.: Živ žav

9.20 Mlad. nad.: Pozabljeni zaklad

9.55 Nedeljska maša

11.00 Izvir(n)i - Oddaja o ljubiteljski kulturi

11.30 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.10 Na zdravje! (pon)

14.30 Film: Tragična usoda Pampirja (Nemčija)

16.00 Luciano Pavarotti (1935 - 2007) - Portret tenorista

17.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

17.15 Dok. odd.: Jožef - Tihi svetnik

18.05 Otroška odd.: Zvezda kaže kraljem pot

18.20 Risanke

18.40 Žrebanje lota

19.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti, zrcalo tedna

19.55 Razvedrilna odd.: Spet doma (vodi Mario Galunić)

21.45 Intervju

22.35 Ars 360

22.55 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

23.20 Film: Taurus (Rusija)

6.30 Zabavni infokanal

7.50 Skozi čas

8.00 Pihalni orkester Svea Zagorje

8.30 Odd.: Lynx Magazin (pon)

8.55 Slovenski magazin (pon)

9.25 Spindleruv Mlyn: **SP v alpskem smučanju, slalom (Ž), prenos 1. voznje**

10.20 Adelboden: SP v alpskem smučanju, slalom (M), prenos 1. voznje

11.55 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehkih - 10 km (Ž) prosto, prenos

13.00 Spindleruv Mlyn: SP v alpskem smučanju, slalom (Ž), prenos 2. voznje

13.20 Adelboden: SP v alpskem smučanju, slalom (M), prenos 2. voznje

14.25 Koper: Prijateljska rokometna tekma (M), Slovenija - Švedska, prenos

16.00 Odd.: Zdaj!

16.25 Bischofshofen: smučarski skoki no-voletne turneje

18.30 Maribor: mali nogomet: telekom prva liga All Star, prenos

19.30 Val di Fiemme: SP v smučarskih tehkih - 15 km (M) prosto, prenos

20.05 Dok. odd.: Umik ledenih orjakov

20.55 Angl. nad.: Jane Eyre

21.50 Š-Športna oddaja

22.35 Am. nad.: Sopranovi

23.25 Zlata resna glasba in balet TVS (1958 - 2008)

1.00 Zabavni infokanal

12.45 Dnevni program

13.00 Alpsko smučanje: SP moški slalom

14.20 Euronews

14.25 Biker Explorer

14.55 »Q« -Trendovska oddaja

15.40 Odmev

16.10 Glasbena oddaja

16.55 Dok. oddaja: City Folk

17.25 Potopisi

18.00 Fens Festival otroci (program v slovenskem jeziku)

19.00 Vsedanes - TV dnevnik

19.25 Il disfatto

19.35 Tednik

20.05 Vesolje je...

20.35 Istra in ...

21.05 Dok.: Potovanje po Nemčiji

22.00 Vsedanes - TV dnevnik

22.15 Nedeljski športni dnevnik

22.30 Alpe Jadran

23.00 Resna glasba

23.45 Vsedanes - TV dnevnik

00.00 Čezmejna TV - TV dnevnik v slovenskem jeziku

11.00 Videostrani

17.00 Duhovna misel (pon.)

17.15 Kultura: Prvo slovensko pevsko društvo

17.45 Polka in majolka

18.40 Miš Maš

19.20 Videospot

19.30 Kult: Settimana Friuli (pon.)

20.00 Razgledovanja (pon.)

20.30 Spoznajmo jih

21.25 Zimska plaža v Novi Gorici

21.55 Kulturni utrinek

22.00 Ne prezrite

22.10 Za vas pripravljva

23.10 Kultura

23.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.30 Vabilo v kino; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Obzorje: Slov.književnost v stiku; Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za smeh in dobro voljo; 15.00 Z goriške scene; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Z naših prireditvev; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Po domače; 8.30 Jutranji, osmrtnice; 9.00 Kronika; 9.15 Pregled prireditvev; 9.30 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Tor-klja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primor-ski dnevnik; 14.00 Du jes; 14.30-19.00 Ne-delja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come... easy go...

RADIO KOPER (ITALJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horo-skop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Ple-soči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko po-poldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Al-bum charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Po-ročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Labirinti sveta; 10.10 Sledi časa; 10.40 Zbori; 11.05 in 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slo-venski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 17.05 Veseli tobogan; 18.50 Sporedi; 19.30 Obvestila; 19.45 Lah-ko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Minute v ansamblom...; 23.05 Lite-rarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditvev; 8.50 Napoved spo-reda; 9.33 SP alpsko smučanje: ženski sla-lom; 9.40 Popevki tedna; 10.00 Izlet; 10.33 SP alpsko smučanje: moški slalom; 10.45 Gost; 12.00 Centrifuga; 12.33 SP alpsko smučanje: ženski slalom; 13.30 moški sla-

lom; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Smučar-ski skoki; 18.00 Morda niste vedeli; 18.40 Črna kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valo-drom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba za prave moške; 22.55 Drugi val

SLOVENIJA 3

11.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utri-nek; 10.00 Prenos maše; 11.05 Evroradijski festival; 13.05

Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35

Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, po-topisi; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kral-jice; 20.00 Glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška!-Guten Morgen, Kärnten- Duhovna misel; 18.00-19.00 Glasbena; - Radio Agora: dnevno 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan: dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00.- 13.30 ORF 2

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: V službi boste imeli polno energije: pri delu boste zbrani, osredotočeni na bi-stvo, izogibali se boste klepetanju s so-delavci. Ljubezen: odpirale se vam bo-do nove možnosti komunikacije.

BIK 21.4.-20.5.: V življenju boste bolj spontani, uživali boste v tistem, kar se vam bo pač zgo-dilo. Manj načrtovanja, manj obvez-nosti, odgovornosti in več odprlosti in širine. Preverjajte denarno stanje.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Počuti-li se boste utesnjeni. Če bo-ste jezni ali nervozni, se umaknite v sa-moto, da vam slaba volja mine. Ko bo-ste spet polni topline in potrpežljivo-sti, skrbite zase in za vaše najbližje.

RAK 22.6.-22.7.: Vaše počut-je bo odvisno od drugih: izo-gibajte se ljudi, ki godrnjajo, da vas ne spravijo v slabo voljo. S partnerjem se boste dobro počutili; v vas bo prebu-dil samozavest in ljubezen.

LEV 23.7.-23.8.: Na delov-nem mestu vas čaka veliko nalog. Z rednim načrtovanjem in skupinskim delom boste imeli več pre-gleda nad stvarmi. Trenutki s par-tnerjem bodo veliko vredni.

DEVICA 24.8.-22.9.: Radi bi podaljšali praznike in uživa-li v prostem času, a vas bo delo prite-gnilo in zahtevalo resnost in koncen-tracijo. V ljubezni boste cenili medse-bojno zaupanje in občutek varnosti.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Veli-ko časa boste preživel v kro-gu družine, kjer se najbolj počutite in prevladujeta mir in toplota. Gojite ta občutja in odnose, da jih ne boste za-menjala hitenje in odtujenost.

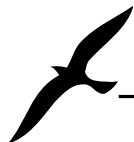
ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Pred vami je vesel, razigran, sproščen teden. Pri delu vas čakajo no-ve poslovne ideje, ki vam odpirajo no-ve poti in možnosti. Podarite partnerju svoj čas.

STRELEC 23.11.-21.12.: S pra-vim odnosom do denarja vam lahko uspe mnogokrat pomnožiti vaše prihranke. Zaljubljeni ste do ušes; s partnerjem se bosta sprla za-radi vašega ljubosumja.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Ste v odlični psihofizični kondici-jii. Dobro se boste počutili in okoli va-se bo širila pozitivna energija. V službi vas čas preganja, a hitite počasi, da ne naredite več škode kot koristí.

VODNAR 21.1.-19.2.: Potreb-ni ste počitka in si privoščite si čas zase z dobro knjigo, lenarjenjem pred televizijo ali pa s popoldanskim spanjem. Možna so nova prijateljstva.

RIBI 20.2.-20.3.: Želite si bolj iskrene in odprte odnose z drugimi. Zaupajte vase. V službi bo-ste s pravim pristopom dosegli več kot s pridnostjo.

SLOVENSKI PROGRAM
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
Teletekst: str. 316 - 342 - 343
18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Videofleš
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina (vodita Luca Giurato in Eleonora Daniele)
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 Vremenska napoved in dnevnik
12.00 Aktualno: La prova del cuoco (vodi Antonella Clerici)
13.30 Dnevnik
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana (vodi Caterina Balivo)
14.45 Nan.: Incantesimo
15.50 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Parlament, vremenska napoved in Dnevnik
18.50 Kviz: L' eredità (vodi Paolo Conti)
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Soliti ignoti
21.10 Nad.: Un caso di coscienza 3 (It., '06, i. S. Somma, L. Cannata)
23.05 Dnevnik
23.10 Aktualno: Porta a porta

6.40 Dnevnik - Eat Parade
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Random, risanke
9.30 Aktualno: Protestantesimo
10.00 Aktualno: Tg2 Novice - Costume e società, Medicina 33, Nonsolosoldi, Motori
11.00 Variete: Piazza Grande (vodita Giancarlo Magalli in Monica Leo-freddi)
13.00 Dnevnik
13.30 Dnevnik - Costume e società, 13.50 Salute
14.00 Risanke
14.25 Odbojka: Italia - Nizozemska
16.25 Aktualno: Ricomincio da qui (vodi Alba D' Eusanio)
17.20 Nan.: Streghe
18.05 Tg2 Flash/Šport
18.30 Dnevnik, vremenska napoved
19.00 Nan.: Piloti
19.10 Nan.: Sentinel - Seconda possibilità
20.00 Kviz: Pyramid
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Lost
23.25 Dnevnik
23.35 Aktualno: Punto di vista
23.40 Dok.: La storia siamo noi
0.45 Aktualno: Magazine sul Due

6.00 Dnevnik - Rai News 24 vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Aktualno: Verba volant
9.15, 10.05 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
12.25 Aktualno: Dnevnik - Shukran
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.15 Nan.: Stargate Sg-1
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Dnevnik - Leonardo, Neapolis, Flash L.I.S.
15.15 Variete: Trebisonda
16.15 Dnevnik - GT Ragazzi
16.35 Melevisione
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Dnevnik - krajevne in glavne vesti
23.45 Nan.: Blind Justice - Gli occhi della legge
0.25 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
0.45 Fuori orario

6.00 Dnevnik: Pregled tiska
6.20 Nan.: Quincy - La macchia della colpevolezza
7.30 Nan.: Magnum P.I. - Pearl Harbour
8.30 Nan.: Nash Bridges
9.30 Nad.: Hunter
10.30 Nad.: Saint Tropez
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nad.: Febbre d'amore
12.00 Nad.: Vivere
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino - Roulette
16.00 Nad.: Sentieri
16.35 Film: Dodici lo chiamano papà (kom., ZDA, '50, i. C. Webb)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Siska
23.20 Film: I forbici (kom., It., '99, r. G. Sarchilli i. L. Laurenti)

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.45 Insieme
9.00 Film: Il bambino di Betlemme (dram., It., '02, r. U. Marino, i. E. Brignano, A. Fassari)
Aktualno: Forum
11.00 Dnevnik, vremenska napoved
13.00 Nad.: Beautiful
13.40 Nad.: Centovetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Realistični show: Amici
16.55 Kratke vesti
17.05 Film: Corrispondenza d'amore (kom., Avstr., '04, r. J. Sardi, i. G. Ribisi, A. Garcia)
18.50 Kviz: 1 contro 100 (vodi Amadeus)
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Nad.: Io non dimentico (r. L. Odo-risio, i. M. Arcuri, E. Russo)
23.30 Film: Un amore sotto l'albero (dram., ZDA, '04, i. P. Cruz, S. Sarandon)
1.20 Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.00 Nan.: Good Morning Miami - Un film d'animazione
6.35 Risanke
9.25 Nan.: Happy Days
10.30 Nan.: Dharma & Greg - Amore a prima vista
11.00 Nan.: Hope & Faith - Zia Faith
11.30 Nan.: Prima o poi divorzio! - Un metodo naturale
11.55 Nan.: Still standing - Tutta la verità
12.25 Dnevnik: Studio aperto
13.00 Šport: Studio sport
13.40 Risanke
15.00 Nan.: Instant star
15.55 Nan.: Malcom
16.50 Nan.: Ned - Scuola di sopravvivenza
17.15 Risanke
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.10 Nan.: The War at Home - Vacanze in Florida
19.40 Risanke
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Film: Il ritorno dello Jedi (fant., ZDA, '83, r. R. Marquand, i. M. Hamill, H. Ford)
22.05 Kratke vesti in vremenska napoved

7.00, (8.35, 12.00, 13.10, 16.40, 19.30) Dnevnik
7.15, (8.55, 17.00) Risanke
8.10 Dnevnik - pregled tiska
8.00, (8.30, 8.50, 10.15) Aktualno: Buongiorno con Telequattro 2007 - Svetnik dneva, horoskop, pogovor
10.20 Dok.: La cina imperiale
11.20 Koncert
12.35 Dok.: Auto da sogno - Ferrari
13.30 Oddaja o živalih
14.00 Aktualno: La TV delle libertà
15.20 Dokumentarec o živalih
19.55 Športne vesti
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Film TV: Looking for Lola
22.35 Dokumentarec o naravi
23.00 Vremenska napoved in nočni dnevnik

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno: Due minuti un libro
9.30 Nan.: In tribunale con Lynn - Ricominciare
10.30 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Cuore e batticuore
12.30 (20.00, 0.50) Dnevnik
13.00 Nan.: Il commissario Scali
14.00 Film: Ossessione (dram., It., '43, r. L. Visconti, i. C. Calamai, M. Girotti)
16.30 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
18.00 Nan.: Star Trek Enterprise
19.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
20.30 Film: La grande fuga (voj., ZDA, '63, r. J. Sturges, i. S. McQueen)
23.50 Dok.: The Great Escape
1.15 Aktualno: L'intervista

6.25 Utrip
6.35 Zrcalo tedna (pon.)
6.50 Eutrinki(pon.)
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.05 Risana nan.: Mali Mozart
9.30 Risanke
9.40 Iz popotne torbe: Potegavščina (pon.)
10.05 Mlad. nad.: Pozabljeni zaklad (pon.)
10.35 Izobraž. dok. nan.: Slovenski vodni krog: Sotla
11.05 Dok.: Novorojenček
12.00 Dok.: Ljudje in zemlja (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Spet doma (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Risanke
16.00 Lutkovna nan.: Bisergora
16.15 Dok.: Besedi na sledi: Dane Zajc
17.00 Novice, kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.35 Nan.: Dogodivščine šimpanzje družine
18.25 Žrebanje 3x3 plus 6
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Vroči stol
21.00 Nad.: Doktor Martin
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Umetni raj
23.25 Glasbeni večer / Zvoki dvanajstih strun / Kvartet Čembalov
0.30 Nan.: Dogodivščine šimpanzje družine
1.20 Dnevnik
1.55 Dnevnik zamejske Tv

6.30 9.00 Zabavni infokanal
8.30 10.15, 12.55, 14.50 Tv prodaja
10.45 Sobotno popoldne (pon.)
13.25 Nad.: Vikarka iz Dibleya
14.20 Slovenski utrinki
15.20 Š - šport v letu 2007 (pon.)
16.10 Osmi dan (pon.)
16.40 Ars 360 (pon.)
17.00 Slovenski magazin (pon.)
17.25 Dok.: Hilandar na sveti gori Atos (pon.)
18.00 Poročila
18.05 Debatna odd.: Tekma
18.55 Nan.: Dr. Who
20.00 Dok.: Obličja, iztrgana smrti (pon.)
21.00 Studio city
22.00 Knjiga mene briga - William Sutcliffe: Si izkušen?
22.20 Resnična resničnost
22.50 Film: Živalska farma
0.20 Zabavni infokanal

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Vzhod-zahod
14.50 Alter eco
15.20 Alpe Jadran
15.50 Resna glasba
16.15 Tednik
16.45 Vesolje je...
17.15 Istra in...
17.45 Il disfatto
18.00 Športna mreža (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti

19.30 Mladinska oddaja: Fanzine
20.00 Sredozemlje
20.30 Kulturni magazin: Artevisione
21.00 Aktualno: Meridiani
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Vzhod - Zahod
22.30 Športel (program v slovenskem jeziku)
23.00 Primorska kronika
23.20 Športna mreža
23.55 Vremenska napoved, Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

11.00 Videostrani
16.00 Brez strehe nad glavo z Rebeko Dremelj (pon.)

17.00 Planet polka (pon.)
18.20 Avto za vas
18.30 Videospot meseca
18.35 Mlada Estrada (pon.)
19.50 Ne prezrite (pon.)
20.00 Silvestrski dnevnik
20.20 Kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Avto moto šport
22.00 Odprta tema: Rojstvo države - Dr. France Bučar
23.00 Dnevnik in vremenska napoved
23.30 Videostrani

RADIO
RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro vmes koledar in napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Začni mo skupaj; 9.00 Radioaktivni val z Borisom Devetakom in Markom Sancinom; 10.00 Poročila; 10.20 Odprta knjiga - Drago Jančar: Severni sij (14. nad.); 11.00 Studio D; sledi Napovednik; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Obzornik; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni s-varček; 18.00 Hevrek a - iz sveta znano-sti; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi slovenska lahka glasba, nato zaključek oddaj.

RADIO KOPER
(SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Pod dressom; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Sotočje, delo in življenje Slovencev iz zamejstva; 22.30 Hip Hop glasba.

RADIO KOPER
(ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almannah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pogovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.30 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvonožcev; 9.00 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.45, 14.10 »Vreče sreče«; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih, osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Ra-

dio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Silvestrujemo na 1. prog; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nočnourno - A.Henri; 23.15 Za prijeten konec dneva

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Koledar prireditve; 9.00 Val 202 izpolnjuje vaše želje?; 9.35 Popevki; 10.10 Reportaža; 10.45 Komentar ankete; 11.00 Avtomobilsko prometne minute; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 15.00 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.00 Hip hop; 18.45 Črna kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Silvestrujemo na Valu 202.

SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasb. jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Kulturna panorama; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Odprti termin; 13.25 Intermezzo; 14.05 Izobražev. pr; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Koncert; 18.00 Silvestrski program; 19.00 Dnevnik.

RADIO KOROŠKA
18.10-19.00 Kratki stik; 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHz)
Dober dan, Koroška! ORF 2 4.10; TV SLO 1 15.10

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418 email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958 email: gorica@primorski.it
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.it/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958
Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 170 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%
NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi, osmrtnice, sožalja, cestitke in zahvale po formatu. DDV - IVA 20%
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG
Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Nad našimi kraji se vrstijo hitre atlantske fronte.

Nad srednjo Evropo je območje z enakomernim zračnim pritiskom, nad severnim Sredozemljem pa šibko ciklonsko območje. Z jugozahodnimi vetrovi v višinah k nam priteka topel in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.36

Dolžina dneva 8.51.

BIOPROGNOZA

Vremenska obremenitev se bo jutri krepla in vse več ljudi bo imelo z vremenom povezane težave. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost. Moteno bo spanje v noči na tork.

MORJE

Morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,2 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 2	2000 m	 -1
1000 m	 6	2500 m	 -3
1500 m	 1	2864 m	 -5

UV INDEKS

Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.18 najnižje -8 cm, ob 8.16 najvišje 42 cm, ob 15.13 najnižje -59 cm, ob 21.41 najvišje 28 cm.

Jutri: ob 2.53 najnižje -10 cm, ob 8.47 najvišje 44 cm, ob 15.43 najnižje -62 cm, ob 22.13 najvišje 30 cm.

NAPOVED ZA DANES

Ponoči in zjutraj bo pretežno oblačno z zmernimi do močnimi padavinami. Meja sneženja bo nad okrog 1000 m, ponekod bo snežilo tudi v gorskih dolinah. Ob morju bo pihal jugozahodni veter. Čez dan bo spremenljivo oblačno, na Tržaškem bo še deževalo. Zvečer bo v nižinah in v gorskih dolinah nastala megla v pasovih.

Oblačno in deževno bo, popoldne bodo padavine ponehale, najpozneje na jugu Slovenije. Meja sneženja bo med 900 in 1100 metri nadmorske višine. Ponekod bo pihal jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od -2 do 2, na Primorskem do 7, najvišje dnevne od 3 do 7, na Primorskem do 11 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Dopoldne bo oblačno do pretežno oblačno in megleno. V gorah in severnih nižinskih predelih bo spremenljivo. V poznih popoldanskih urah bodo spet možne rahle padavine. Ponoči bo v nižinah lahko nastala megla v pasovih in bo nevarnost poledice.

Jutri bo pretežno oblačno, popoldne in v noči na tork bo občasno deževalo, nad 1300 metrov nadmorske višine pa snežilo. V tork bo delno jasno z jutranjo meglo po nižinah.

DOPIS IZ PARIZA - Prazniki niso za vse enaki

Na brezdomce se le redko kdo spomni

Občasne akcije raznih humanitarnih organizacij sicer vzbudijo pozornost ljudi, toda kasneje spet vse potone v pozabo - Za marsikoga pa so brezdomci predvsem »moteči element«

PARIZ - Vsak čas ima svoje tradicionalne ciklične teme. Pozimi so to novoletni prazniki, zimske počitnice, koliko je snega na smučiščih in ko udari mraz, se mediji spomnijo na brezdomce, predvsem če dobijo koga trdega za vogalom. Tako tudi letos, le da so temperature padle ravno pred prazniki in problem brezdomcev je šel skoraj neopazno mimo. Ko je že vse v lučkah, lepo prosim, le komu se da poslušati tovrstne težave. Toda pred letom dni je iz-

gledalo, da se bodo stvari končno spremenile. Izgledalo je... Novembra 2006 je organizacija »Les enfants des Don Quichotte« postavila ob kanalu san Martin šotore za brezdomce. Šotore že leta delijo »Médécins du monde« in druge organizacije, toda tokrat je šlo za osvečanje javnosti: organizatorji so vabili tudi Parižane za noč ali več, ker ko prespiš na mrazu in na trdem, potem bolje razumeš težave brezdomcev. Toda, kdo so ti klošarji, ali kot jim pravijo danes SDF,

kratka za »sans fixe domicile«, brez stalnega prebivališča. Le malo kdo si izbere cesto za dom. Cesta ni prijazna, je trda, mrzla in nevarna. Večinoma so to ljudje, ki se že od mladih let borijo z brezposelnostjo in revščino, med njimi so tudi priseljenci in tisti, ki so izgubili službo. Kaj kmalu se znajdeš v breznu: dobiš odpoved, ne moreš plačati stanarine in si na cesti, vse skupaj pa se kaj kmalu spremeni v začaran krog, ker brez stalnega bivališča ne moreš do službe, ne moreš do socialne pomoči in torej sledijo podhranjenost, obup, alkohol, osamljenost. Ljudje jih večkrat imajo za umazane in nevarne. Vsakdanja higiena na ulici, je res problem, toda mnogi redno obiskujejo občinska kopališča in agresivnost je večkrat vezana na alkohol in obup. SDF so na robu družbe: revni in osamljeni. Manifestacija ob kanalu san Martin je res vzbudila zanimanje javnost. Poleg tega se je v tistem času začela volilna kampanja za predsedniške volitve in tako so se mediji kaj kmalu spraševali, kako to, da kandidati ne govorijo o problemu stanovanj, saj je to v Franciji velik problem: 15.000 v samem Parizu, 300.000 v Franciji. Mediji in predsedniške volitve so naredili svoje: kot bi udaril s čarobno palico, so SDF postali ena izmed glavnih tematik. Takratni minister Sarkozy, ki se za to do tedaj ni veliko zanimal, je izjavil, da bodo problem rešili v dveh letih. To so prazne besede, saj takega problema ne moreš rešiti kar čez noč. Dalje je vlada obljubila zakon, ki bo zagotovil vsem streho nad glavo. Vse lepo in prav, toda kam s tistimi, ki so na mrazu in ne morejo čakati na dolge birokratske razplete. Je rešitev sploh možna? Možna je in to je dokazal Abbe Pierre, ki je januarja lani šel »na zadnje dolgo potovanje«. Abbe Pierre je bil najbolj priljubljena osebnost in njegova smrt je potisnila v stran celo volilno kampanjo. Svoje življenje je posvetil brezdomcem in naredil veliko več kot sama država. Abbe Pierre je že leta 1947 ustanovil organizacijo Emmaus, ki je danes mednarodna in šteje 330 skup-

nosti porazdeljenih v 40 državah. Organizacija ima še to posebnost, da ne poskrbi le za topla obroka, ampak nudi zaposlitev in torej reintegracijo v družbo. Leta 1988 je nato ustanovil še Foundation Abbe Pierre, ki ravno tako skrbi za tiste, ki ostajajo na robu družbe. V teku let je zgradil stanovanja, delil obroke in deloval tudi na politični ravni. Francija mu je podelila najvišja priznanja, toda leta 2006 je na državni seji rekel: »Da sem jaz danes tu, po petdesetih letih, gospodje poslanci, postavlja pod vprašaj čast Francije.« Letos so »Les enfants de Don Quichotte« postavili šotore nedaleč od notredamske katedrale. Kaj kmalu jih

je policija odgnala: lepo prosim, SDF ne bodo kvarili lepega nabrežja in prazničnega vzdušja! SDF ostajajo na robu družbe in izven interesov vlade. Vsako leto, ko pritisne mraz pridejo SDF na prvo stran medijev in nastopi plan »urgence«: delijo se šotore, na ves glas se opozarja na škandal in ko gre mraz mimo, se na vse pozabi. Pravijo, da so prazniki čas, ko se povleče črto, ko se pogleda v preteklost za boljšo bodočnost. Trenutno so glavne teme kako z nabranimi kalorijami in predvsem uvedba zakona o prepovedi kajenja, ki je že povzročila nezadovoljstvo in manifestacije.

Jana Radovič

Čas praznikov ni za vse enak; brezdomci so za marsikoga in predvsem za oblasti tudi takrat, ko se večina veseli, »moteči element«